

पगोपकाराय सता विभूतयः ॥

भेट.

भेट.

॥ देवसिराई प्रतिक्रमण सूत्र ॥

शब्दार्थ, विधि, हेतु अने उपयोगी विषयो सहित.

स्वधर्मी भा. श्रीम. वाजसा. भण्ड. निमित्ते
श्री गोधावंदर सिवासी शा. रतनजी जेचवनी
ढीकरी वेन माण्डवत तरफथी भेट.

छपायी प्रसिद्धकर्ता.

श्री जैन श्रेयस्कर मंडल-म्हेसाणा

सत्यविजय भेम-पाचकुवा नवा दरवाजा, -अमनाराद.

धीर सवत् २४३८

सने १०८८

विक्रम सवत् १९६८

मंगलाचरण.

ऐश्वर्यस्य विभूषणं सुजनता शौर्यस्य वाक्संयमो
ज्ञानस्योपशमः श्रुतस्य विनयो वित्तस्य पात्रे व्ययः
अक्रोधस्तपसः क्षमा प्रभवितु धर्मस्य निर्व्याजता
सर्वेषामपि सर्व कारण मिदं शीलं परं भूषणं. १
तृष्णां छिन्धि भज क्षमां जहिमदं पापे रतिमाकृथाः
सत्यं ब्रूह्यनुयाहि साधुपदवीं सेवस्व विद्वज्जनान्
मान्यान्मानय विद्विषोप्यनुनय प्रच्छादय स्वान् गुणान्
कीर्तिपालय दुःखिते कुरु दया मेतत्सतां लक्षणम् २
लोभश्चेद गुणेन किं पिशुनता यद्यस्ति किं पातकैः
सत्यं चेत्तपसा च किं शुचिमनो यद्यस्ति तीर्थेन किम्
सौजन्यं यदि किं निजैः सुमहिमा यद्यस्ति किं मंडनैः
सद्भिद्या यदि किं धनैर पयशो यद्यस्ति किं मृत्युना ३
वाञ्छा सज्जन संगमे परगुणे प्रीतिर्गुरौ नम्रता
विद्यायां व्यसनं स्वयोषिति रति लोकापवादाद् भयम्
भक्ति र्हति शक्तिरात्मदमने संसर्ग मुक्तिः खले
ष्वेते येषु वसन्ति निर्मल गुणास्तेभ्यो नरेभ्योनमः ४

अथ अनुक्रमणिका प्रारम्भः

विषय.	पृष्ठ.	विषय	पृष्ठ.
नवकार पंच मंगल रूप	१	कल्याण कदनी स्तुति	२५
पंचिदिअ	२	ससार दावानी स्तुति.	२७
खयासमण वा प्रणिपात सूत्र. ४		श्रुतस्तव वा पुरकरवरादिवट्टे	२९
सुगुरने शाता सुख पृच्छा. ४		सिद्धस्तव वा सिद्धार्ण बुद्धाण	३२
इरिया बहियं.	५	वेआवच्चगराण	३३
तस्स उत्तरी	७	सुगुरु वादणां.	३४
अन्नथ्य-उससिएण	७	अतिचारनी आठ गाथा.	३७
लोगस्स वा नामस्तव.	९	देवसिअ आलोड.	४१
करोमि भते.	१२	सात लाख	४३
सामायिक पारवानु सूत्र.	१३	अठार पाप स्थानक	४४
जग चिंतामणि चैत्यवदन	१४	देवसिअ पडिक्कमणे ठाड	४५
जकिंचि.	१६	वदिता सूत्र.	४६
नमुब्बुण वा शक्रस्तव.	१७	अप्पुहिओ (गुरुस्वामणा)	६३
जावति चेडआइ	२०	आयरिय उवझाए.	६५
जावत केवि साहू	२०	नमोस्तु वर्द्धमानाय.	६६
उवसग्गहर स्तवन	२१	विशाल लोचन.	६७
जय वीयराय.	२२	श्रुत देवतानी स्तुति.	६८
अरिहत चेडआण.	२४	क्षेत्र देवतानी स्तुति	६९
परमोष्टि नमस्कार	२५	कमल दल स्तुति	६९

अष्टाङ्गज्योतिष वरकनक.	७०	सिद्धाचलजीनुं द्वितीय	
लघुशांति स्तव.	७१	चैत्यवन्दन.	१०२
तीर्थ वन्दना.	७७	सीमंधर जिन स्तवन.	१०३
चउकसाय.	७९	सीमंधर जिन स्तवन.	१०४
भरहेमरनी सझाय.	८०	सिद्धाचलजीनुं स्तवन.	१०५
मन्ह जिणाणं सझाय.	८४	सिद्धाचलजीनुं स्तवन.	१०६
पोसहनुं पञ्चखाण.	८५	सीमंधर जिन स्तुति.	१०७
पोसह पारवानी गाथा.	८६	श्रीसीमंधर जिननी स्तुति.	१०८
सामायिक लेवानी विधि.	८७	श्रीसिद्धाचलजीनी स्तुति.	१०९
सामायिक पारवानी विधि.	८९	श्री शत्रुंजय स्तुति.	१०९
देवासि प्रतिक्रमण विधि.	९०	पंचमीनी स्तुति.	१११
राइ प्रतिक्रमण विधि.	९४	क्रोधनी सझाय.	११२
पञ्चखाण पारवानो विधि.	९७	माननी सझाय.	११३
प्रभातनां पञ्चखाण.	९८	मायानी सझाय.	११४
पोरिसिं साट्ठुपोरिसिंनुं.		लोभनी सझाय.	११५
पञ्चखाण.	९८	सहजानंदीनी सझाय.	११६
सांझना पञ्चखाण.	९८	जिन नव अंग पृज्ञाना	
तिविहारनुं.	९९	दोहा.	११९
दुविहारनुं.	९९	प्रतिक्रमण संबंधी उपयोगी	
सीमंधर जिन चैत्यवन्दन.	९९	विषयो.	१२०
सिद्धाचलजीनुं चैत्यवन्दन.	१०१		

પરોપકારાય સત્તા વિમુક્તયઃ ॥

પ્રસ્તાવના.

જ્ઞાનની વૃદ્ધિ થવાનું મુખ્ય માધન ઉપયોગી પુસ્તકો છ
પાવી તેમનો ખુલ્લો દેલાવો કરી જનમમુહુર્તમા વાચન ગોળ
વધારનો તે છે મર્વ મનુષ્યોની સ્થિતિ પુસ્તકોને ખરીદીને વા
ચવા જેવી હોતી નથી તેથી આવા પુસ્તકો ઉદ્ધાર ગૃહ-શ્રેણી
મદદથી છપાવી ભેટ તરીકે યોગ્ય જીવોને આપવામા આવે તો
તેથી ઘણા મારો લાભ હાસલ કરી શકાય છે આ હેતુને ખાતર
લક્ષ્યમા રાખીને અમોએ આ પુસ્તક છપાવવાનો પ્રયાન કર્યો છે
હાલમા સ્થળે સ્થળે જન પાઠશાળાઓ અને કન્યાશાળાઓ સ્થાપ
વામા આવે છે તે લવિધ્યને માટે આપણા ઉદ્યમનું સુ ચિન્હ
છે તે ગાળાઓની અદર ઘણે ભાગે મૂળ પ્રતિક્રમણ મુખપાઠ
ગીળવવામા આવે છે એ તો ખરૂં છે કે દરેક ક્રિયા અમજીને
તવા તેના હેતુ લક્ષ્યમા રાખીને માધ્યદૃષ્ટિપૂર્વક કરવામા
આવે તો તે અપૂર્વ કળદાઈ થાય છે અન્યથા ધ્યાન નાખ્યા
વિના ફેકેલુ તીવ્ર જેમ યોગ્ય વસ્તુને વિ યા વિના જ્યા ત્યા
પડે છે તેમ ભાવે કરીને નુન્ય ક્રિયાઓ અત્ય કળની આપવા
વાળી વાય છે તેની પ્રતિક્રમાપુના મૃત્રોનો યથાર્થ અર્થ અમજ
વામા આવે અને તે પ્રમાણે ક્રિયા કરતી વખત ઉપયોગ લગાડ
વામા આવે તો ઉત્તમ ભવ ઉત્પન્ન થવાતી તે ત, હેતુ અ
થવા અમૃત

જને પ્રાપ્ત કરી આપે એ નિ મ શય

આવા હેતુથી ઉદાર ગૃહસ્થોની સહાયથી અમોએ આ બે પ્રતિ-
ક્રમણનું પુસ્તક અર્થ સાથે છપાવી યોગ્ય સ્થળે વિના મૂલ્યે
આપવા ધાર્યું છે. યદ્યપિ ભીમસિંહ માણક તરફથી અર્થવાળું
પ્રતિક્રમણ છપાયેલું છે, પણ તેની ભાષા શાસ્ત્રીય અને કંઠણ
હોવાને લીધે થોડા બોધવાળો તેમાંથી સરલતાથી અર્થ ગ્રહણ
કરી શકતો નથી. બીજાઓએ પણ ગુજરાતી બીજા અક્ષરમાં
અર્થવાળાં પુસ્તકો છપાવ્યાં છે, પણ તે બધા એક બીજાનું અ-
નુકરણ કરનારા તેમજ તેમના ઉપર શુદ્ધ કરવા સંબંધી તે-
ઓના પ્રસિદ્ધકર્તાએ યોગ્ય ધ્યાન આપેલું હોય એવા છે.

હાલમાં થોડું થયા શ્રી ભાવનગરની આત્માનંદ સભાએ
અર્થવાળું પુસ્તક છપાવ્યું છે. તેની ભાષા જમાનાને અનુસ-
રતી છે. તે તથા બીજા અર્થવાળા પુસ્તકોના આધારે અમોએ
આ પુસ્તક છપાવ્યું છે વળી દરેક ક્રિયાના હેતુ જાણ્યા હોય
અને પછી તે ક્રિયાઓ કરી હોય તો તેનું કંઈ અપૂર્વ ફળ
પ્રકટે એ નિર્વિવાદ સિદ્ધ હોવાથી અમો આરંભમાંજ દરેક ક્રિ-
યાઓના હેતુઓ આપીએ છીએ. તે પ્રમાણે લઘ્ય જીવો વર્ત્તન
રાખશે તો અમારો પ્રયાસ ઘણે અંશે ફળીભૂત થયેલો જણાશે.

પ્રતિક્રમણના સામાન્ય હેતુઓ.

પ્રથમ સામાયિક લેવું જોઈએ “ સમ ” એટલે સમતા
તેનો “ આય ” એટલે લાભ છે જેને વિષે તે “ સામાયિક ”
કહેવાય. ધર્મનું મૂળ આજ્ઞા છે તેથી દરેક ક્રિયા શુદ્ધ મહારા-
સજની આજ્ઞાપૂર્વક તેમની સમીપે કરીએ જેમ જીવને વિરહે
જીવ પ્રતિમાનું પૂજન વંદન સફળ થાય છે. તેમ તેમને (શુદ્ધ

મહાત્માને) વિરહે સ્થાપનાચાર્યની મમતા આજ્ઞાપૂર્વક ક્રિયાઓ કરવી નકળ વાય છે સુરસ્થાપના ન હોય તો પુસ્તક આવવા નવજાગ્યાળીની સ્થાપના સ્થાપીએ તે સ્થાપના માટે જ મણો હાથ આવળો સ્થાપના મન્મુખ રાખીએ આમ કરવાનું કાળ સ્થાપનામા આચાર્યના ગુણનું આરોપણ કરવું તે છે પત્રી “ નવકાળ તથા પચિન્ધિ ” કહેવા “ નવકાળ ” મહા મગળ રૂપ છે અને “ પચિન્ધિના આચાર્યના છત્રીમ ગુણનું વર્ણન છે તેનું આરોપણ સ્થાપનામા કરવાનું છે એ હેતુ છે પછી “ જામામમણ ” દેવુ તે સુરના વિનય અંગે છે પત્રી “ ઇરિયા વહિય ” પ્રતિક્રમવા સળધી આગેશ માગ્યો તે આજ્ઞાધર્મનું આગધન છે એમ આગેશ મગધી સર્વત્ર મમજનું પછી “ ઇરિયાવહિય ” પ્રતિક્રમવા તેનું કારણ કે તેની અદ્વૈત પાપનું આલોચનુ વાય છે પત્રી “ તમ્મ ઉત્તરી ” ગ્રહેવી તે ઇન્ધિયારહિ પ્રતિક્રમતા અશુદ્ધ ગ્રહેલા એવા પાપની વિશુદ્ધિને અર્થ છે પાપની વિશુદ્ધિ વવાથી મવગ્ક્રિયાઓ પ્રિયેષ કૃત્તિ-નૃત ધાય છે પત્રી ગેષ પાપને દામના અથે દાયો સર્ગ કર્યો તેના ગ્લણાયે ક્ષેત્રને વાડ હોય તેની પેઠે આગાર સળવાની જ રૂર છે તે માટે “ અન્નશ્ચ ” કહેવું પછી એક “ લોગસ્મ ” નો ટાઉમ્મગ કર્યો, તેનો હેતુ એ છે કે તેથી પ્રભુના નામોનું સમગ્પુ-વ્યાન ધાય છે તે કાઉરસગ્ગનું માન પરચીશ શ્વાનોશ્વા અનુ કહુ છે તેથી “ ચદેસુ નિમ્મલયરા ” સરી પરચીશ પદ ધાય છે તે એકેક પદે એકેક શ્વાનોશ્વામ અંગના મ પદા ગણના દાઉમ્મગ કર્યો એકેકે “ લોગસ્મ ” ન આપડે તો ચાર “ નવકાળ ગણના, તે કે તેથી તો જાત્રીમ શ્વાનોશ્વામ ધાય છે,

પણ “લોગસ્સ” નથી આવડતો તેથી “નવકાર” થી ન છૂટકે અપવાદરૂપે કામ ચલાવવું પડે છે. પછી પ્રગટ “લોગસ્સ” કહેવો તેનું કારણ કે સામાયિક દેવા પૂર્વે દેવવંદન કરવું જોઈએ. તે સામાન્યતઃ “લોગસ્સ” ના પાઠથી થઈ જાય છે. પછી “ખમાસમણ” દઈ મુહુપત્તિ પડી લેહવાનો આદેશ માગી મુહુપત્તિ પડિલેહવી તેનું કારણ એ છે કે આગળ ખમાસમણ પૂર્વક આદેશો માગવાના છે, તે ખમાસમણ દેતાં પાંચે અંગ (જે હાથ, જે ઢીંચણ, મસ્તક) ભેળાં થાય ત્યાં જીવહિંસાનો સંભવ છે; તેથી તેમાં કોઈ જીવ રહેલા હોય તે પડિલેહણથી દૂર થાય. પછી જે “ખમાસમણ” પૂર્વક “સામાયિક સંદિસાવું” અને “સામાયિક ઠાઉ” એવા બે આદેશો માગવાના છે. પહેલાથી સામાયિક દેવા સંખંધી આદેશ (આજ્ઞા) મંગાવે છે, ને બીજાથી સામાયિકમાં સ્થિર થવા સંખંધી આદેશ મંગાવે છે. પછી એક “નવકાર” ગણી ગુરૂ પાસે સામાયિક દંડક ઉચ્ચરના સંખંધી પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે, અન્ન ગુરૂ ન હોય તો જ્ઞાનવૃદ્ધ શ્રાવક પાસે તે પ્રમાણે પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે, અને તે “કરેમિલંતે” ઉચ્ચરાવે છે, આ પ્રાર્થના ગુરૂના વિનયાર્થે છે. ગુરૂને અભાવે જે વડીલ શ્રાવક હોય તેને ગુરૂને સ્થાને ગણી તેની પાસે સૂત્રો બોલવા સંખંધી આદેશો માગવા, તેના પાયા પછી કાઠિસ્સગ્ગ પારવો, સર્વ આદેશો તેમનેજ માગવા દેવા, અને બીજાઓએ તેમની નિશ્રાએ વર્તવું. ઇત્યાદિ વિનયકરણી કરવી જરૂરની છે. જિનાજ્ઞા એવીજ છે, માટે તેનો ઉપયોગ પૂર્વક ખપ કરવો પછી ચાર ખમાસમણ દેવા પર્વક ચાર આદેશો

માગવામા આવે છે તેમા “ બેમણે મ દિમાણુ ” એ બેસ-
 વાની ગત માગવા સળધી છે અત્ર ઉલો હોય તેજ બેસવાની
 આજ્ઞા માગે તેથી આમાયિક ઉભા ઉભા લેવુ એમ સૂચવાય છે
 બેઠેલો બેસવાની આજ્ઞા માગે તે બેમ હાથપાત્ર થાય છે તેમ
 અત્ર પણ સમજવુ પડી “ બેમણે દાડ ” એટલે બેસુ છુ એજ
 પ્રકારે મજાયા મ દિમાણુ એટલે સ્વા યાય કરવાની આજ્ઞા આપે
 અને “ મજાયા ” કરૂ એટલે આધ્યાય (પઠન પાઠનમા) પ્રવર્તુ
 છુ પછી મગલીઠ અર્થે ત્રણ નનકાર ગણવા અહીથી દેનસિ
 પ્રતિક્રમણનો આગલ થાય છે પ્રથમ પચ્ચખખાણુ લેના માટે
 સુરૂના વિનયાર્થે વાદણા દેવામા આવે છે તેની પહેલા જમામ-
 મણુ દેવાપૂર્વક સુહપત્તિ પરિલેહવી આ જમાસમણુ દેવાનો
 અધિકાર શ્રીનેન પ્રથમા છે સુહપત્તિ પરિલેહવી વાદણા
 દઈ પચ્ચખખાણુ લઈ જમામમણુદઈ “ ચૈત્યવદન ” કરવુ, તે
 કરતી વખતે જાને દીવણે ભૂમિપર સ્થાપીને યોગમુદ્રાએ બેમ-
 વુ પડી જ કિચિ ઠહેવુ ચૈત્યવદન અને જ કિચિથી નિનનુ
 મમણુ તથા વદન રાય છે હરદોઈ શુભકાર્યની આગલમા દેવ
 વદન કરવુ જોઈએ એ હેતુથી અત્ર પણ આગ સ્તુતિએ દેવ-
 વદન કરવામા આવે છે પહેલી સ્તુતિથી અમુક અરિહતનુ આ-
 રાધન, બીજીથી સર્વ અરિહતનુ આરાધન, ત્રીજીથી શ્રુત જ્ઞાન-
 નુ આરાધન, અને ચોથીથી ધર્મકાર્યોમા નરના વિઘ્નોને દૂર
 દરતાગ ગામન દેવતાનુ મન-જુ થાય છે આ દેવવદનમા આગ
 અધિકાર આવે છે તે લગીએ છીએ “ નમુશ્ચુણુથી જીઅલયા
 યુ ’ સુધી પહેલો અધિકાર જણાય છે તેથી અમવમરણુ બીરા
 જીત ભાવઅગિર ન ભગવાનનીવદના વાય છે નમુશુણુની છેલ્લી

ગાથાથી દ્રવ્યજીનને વંદના થાય છે. અનાગતકાળે થનારા તિ-
 થાંકરો જેમના જીવો અત્યારે દેવલોક વિગેરેમાં છે તે, તથા
 મહાવિદેહ વિગેરેમાં પણ જે જીવોએ જિનનામ ષાંદ્યું છે પણ
 હજી કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત કર્યું નથી તેઓ, દ્રવ્યજીન કહેવાય છે.
 તેમજ સિદ્ધમાં ગયેલા પણ દ્રવ્યજિન કહેવાય છે. એ બીજો અ-
 ધિકાર “અરિહંત એઈઆણું” થી ત્રીજો અધિકાર ગણાય છે.
 અને તેથી એક ચૈત્યના સ્થાપનાજિન (પ્રતિમા) ને વંદન થાય
 છે. “લોગસસ” એ એથી અધિકાર છે, તેથી નામ જિનને (જિ-
 નેશ્વરના નામોત્કર્તનરૂપ) વંદના થાય છે “સંવલોએ અરિ-
 હંત એઈઆણું” થી ત્રણભુવનના સ્થાપના જિનને વંદન થાય છે
 એ પાંચમો અધિકાર “પુષ્પરવરદીથી” વિહરમાનજિન
 (વિચરતાજિનશ્રી સીમંધરાદિ)ને વંદન થાય છે એ છઠો અ-
 ધિકાર. “તમતિમિરપડલ” ઇત્યાદિ ત્રણ ગાથાથી શ્રુતજ્ઞાનને
 વંદન થાય છે એ સાતમો અધિકાર. “સિદ્ધાણું બુદ્ધાણુંથી સર્વ
 સિદ્ધને વંદન થાય છે, એ આઠમો અધિકાર. નવમા અધિકારમાં
 “જો દેવાણુવિદેવો” ઇત્યાદિ એ ગાથાથી તીર્થાધિપ શ્રીવીરસ્વા-
 મિની સ્તુતિ થાય છે. દશમે અધિકારે “ઉજ્જિન્તસેલસિહુરે”
 એ ગાથાથી દૈવતાચલમંડન શ્રી નેમિનાથને વંદન થાય છે. “અ-
 તારીઅઠ્ઠસદોય” એ ગાથાથી અષ્ટાપદ પર્વતને વિષે સ્થાપેલા
 ચોવીશજિનને તથા બીજી અનેક રીતે જિનેશ્વરોને વંદન થાય
 છે, એ અગ્યારમો અધિકાર. અને છેલ્લે એટલે બારમા અધિકારે
 “વેઆવચ્ચ ગરાણું” ઇત્યાદિ પાંચથી સમ્યક્ દૃષ્ટિદેવનું સ્મરણ
 થાય છે. એ પ્રકારે બાર અધિકારના સ્થાનકો બાણી તે તે સ્થાનકે
 ચૈત્યવંદન કરનારાઓએ ઉપયોગ પૂર્વક વંદન કરવાનું લક્ષ્યમાં

ગળાવુ જરૂરનું છે વળી ચાર ખમામમણુ પૂર્વક ચારને થોલવ-
 ન કંવાનું છે પહેલા ખમાસમણુથી “લગવાનહુ” એ પદવડે
 અરિહુત લગવાન અથવા ધર્માચાર્ય પણ લેવા એટલે જેનાથી
 ધર્મ પામ્યા હોઈએ એવા મુનિમહારાજને વદન કરવું ખા-
 કીના ત્રણ પાઠથી અનુક્રમેજ આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સર્વ
 સાધુને વદન થાય છે અગ્રવળી “ઈષ્ટકારી સમસ્ત શ્રાવકવ-
 હુ” એ પાઠથી સર્વ શ્રાવકોને વદન કરાય છે આ વિધિનો પ્ર-
 ગ્ગ થોટા હોવાથી તે પ્રમાણે વર્તવા અને અન્યને વર્તાવવા ઉ-
 પયોગ કરવો હવે દેવમિપ્રતિજ્ઞમણુ ઠાવવાનો આદેશ માગી જ
 મણુ હાથ તથા મસ્તક ચગવળાપઃ સ્થાપી “મન્વસ્સવિ દેવસિય”
 નો પાઠ કહેવો અહીં ચરવળા ઉપર હાથ તથા મસ્તક સ્થાપવા
 તે ગુરૂનું ચરણસ્પર્શવાડપ સમજવું “મન્વસ્સવિ દેવસિય” થી
 દિવમના પાપનું આમાન્યપણે આલોચન થાય છે, તે પ્રતિજ્ઞ
 ભૂ ખીજક સમજવું પડી ઉભા થઈ “કચ્છેગિલતે” નો પાઠ
 કહેવો અહિંથી પહેલો આવગ્યક શરૂ થાય છે, તે સમતાની વૃ-
 દ્ધિ અર્થે બાણવું આવગ્યક એટલે અવદ્ય કંવા યોગ્ય કંણી
 પછી કાઈક ચુટ યીતે પાપની આલોચનારૂપ “ઈચ્છામિ હમિ”
 કહેવું પછી “તસ્મ ઉત્તરી” આદિ કહી અતિચાગની આઠ
 ગાવાનો કાયોત્તર્ગ કંવો તે કાયોત્તર્ગની અદર પચાચાગ મ-
 ણધી જે દુપણો લાગ્યા હોય તે સભારી કાઢવા જેવી આગળ
 પાપને વિગેષ આલોચતી વખત મુગમ પડે “લોગગ્મ કહેવો”
 એ ખીને આવગ્યક પછી ત્રીજા આવગ્યકની મુહપત્તિ પડિલે-
 લી ને વાદણા બે દેવા (અહીં મુહપત્તિના પં બોલ વાદણાના,
 પચીમ આવગ્યક તથા સત્તર પ્રમાર્જના વિગેરે ગાળરો ઉપર

ધ્યાન રાખવાનું છે. આ સર્વ આજ પુરતકના છેવટના ભાગમાં આપેલા છે ત્યાંથી ભેઈ લેવું) એ ત્રીજો આવશ્યક. અહિંથી આગળ ચાલતાં છેક “આચરિય ઉવળાએ” સુધી પ્રતિક્રમણ નામક એથો આવશ્યક બાજુવો. ! આગળ ગુરૂની સમક્ષ પાપ આલોચવું છે તેથી તેમના વિશેષ વિનયાર્થે દ્વાદશાવર્ત વંદન કરવું, પછી “ભેમે દેવસિયો અઈઆરોકઓ” તથા “સાત લાખ અને અઠાર પાપસ્થાનક” ને આલોચવા, તે પાપની સામાન્ય આલોચના બાજુવી. પછી “સંવસ્સવિ” કહેવું તે ગુરૂ આગળ પ્રાયશ્ચિત્ત માગવારૂપ છે. અત્ર ગુરૂ “પરિછમેહ” એટલે પ્રતિક્રમણ કરો એમ કહે. એ પ્રકારના દશ માંહેલાં બીજા પ્રાયશ્ચિત્તને ગ્રહણ કરી, બેસીને મંગલિક ” અર્થે એક નવકાર ગણે, સમતાની વૃદ્ધિને અર્થે “કરેમિભંતે” કહે, વારંવાર કરેમિભંતે કહેવાથી સમતાની વિશેષ વૃદ્ધિ થાય છે, જે અતિ આવશ્યક છે. પછી સામાન્ય પાપ આલોચવારૂપ “છરઘામિ પરિછમિઉ” ભે મે દેવસિઓ કહે ” પછી વંદિત્તુ કહે તે વિશેષ રુપુટપણે પાપની આલોચનારૂપ છે. જે જે દોષ લાગ્યા હોય તે તે દોષોનું મહાવૈરાગ્યલાવથી ચિંતન કરવાનું છે, જેવા સંકિલ્પ અધ્યવસાય પાપ બાંધતી વખતે આવ્યા હોય તેવાજ અગર તેથી વધારે વિશુદ્ધ અધ્યવસાય પાપને આલોચતી વખતે આવે તો તે તથાપ્રકારે યથાર્થ રીતે પાપનો ક્ષય થઈ શકે છે. અન્યથા પ્રતિક્રમણ કર્યા છતાં પણ પાપનો ક્ષય થતો નથી. ઉપયોગ વગરની ક્રિયા નિષ્ફળપ્રાય થાય છે, માટે સાવધાનપણે આલોચન કરવા ખાસ ધ્યાનમાં રાખવું. વંદિત્તુ કહેતી વખતે શિકારી જેમ શિકાર પ્રત્યે જાણુ તાકે, તેવી રીતે ચરવળો હા.

ઈત્યાદિ કહી એ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો તેનું કારણ ચારિત્ર વિનાનું એકલું જ્ઞાન પાંગળું છે તેથી ચારિત્ર સહિત જ્ઞાન સફળ થાય છે. બીજા આચારો કરતાં ચારિત્રાચારમાં વિશેષ દુષણ લાગે છે, તેથી તેની વિશુદ્ધિ માટે—પ્રથમ કાયોત્સર્ગ કરવો, પછી સમ્યગ્જ્ઞાનનું મુળ દર્શન (શ્રદ્ધા સમ્યક્ત્વ) છે, તેથી દર્શનાચારની વિશુદ્ધિ માટે એક લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ જ્ઞાનાચારથી પ્રથમ કરવામાં આવે છે તેને માટે ચતુર્વિંશતિ જિનના ગુણો તિર્તન “લોગસ્સ સન્વલોએ” ઇત્યાદિ કહીને કાઉસગ્ગ કરે પછી જ્ઞાનાચારની વિશુદ્ધિને અર્થે “પુગ્ગરવરદી સુઅસ્સ ભગવઓ” ઇત્યાદિ કહેતો એક લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરે. પછી એ સર્વ આચારની નિરતિચારપણે સમ્યક્ આચરણથી ઉત્કૃષ્ટ ફળ પ્રાપ્ત કરનાર સર્વ સિદ્ધોને વંદન કરવારૂપ “સિદ્ધાણું પુદ્ધાણું” કહે પછી શ્રુતજ્ઞાનથીજ સર્વ ધર્મનું સ્વરૂપ સમજાય છે, તે શ્રુતધર્મની વૃદ્ધિ શ્રુતદેવતાથી થતી હોવાથી તેના સ્મરણ અર્થે એક નવકારનો કાયોત્સર્ગ પારીને “સુઅદેવયાની” સ્તુતિ કહેવી. સ્વરૂપ પ્રયાસે દેવતા સાધ્ય હોવાથી આઠ શ્વાસોશ્વાસ (એક નવકારના આઠ શ્વાસો શ્વાસ થાય છે)નો કાયોત્સર્ગ કરવો. તેજ પ્રમાણે જે ક્ષેત્રમાં આપણે રહીએ છીએ તે દેવતા અનુકુળ હોય તો આપણું ધર્મકાર્ય નિર્વિઘ્નપણે પરિપૂર્ણ થાય તેથી તેના સ્મરણાર્થે પણ એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી, પારીને “હસે ખિત્તે સાહુ” ની શ્રોય કહેવી. પછી મંગલાર્થે એક નવકાર ગણી, બેસીને મુહુપત્તિ પડીલેહવી, તે હવે પછી શુરૂને દ્વાદશાવર્ત વંદન કરવું છે તેને અર્થે છે. લોકિકમાં પણ રાજા અમુક કાર્ય બતાવે તે કર્યા બાદ પ્રણામ કરીને નિવેદન કરવાનું

પ્રવર્તન છે, તેમ આ છેલ્લું વદન મમજલુ પચ્ચખખાણરૂપી ઇહું
 આવડ્યક તો પહેલાજ થઇ ગયું છે તેથી હવે તે કરવાનું નથી.
 પછી હ આવડ્યક ગણાવવા પછી “ઇચ્છામોઆપ્તમહિ” કહી
 બેમી “ઉચ્ચ સ્વરે” “નમોખમામમણાણ નમોહૃત” ઇત્યાદિ
 પૂર્વક “નમોહૃત વદ્ધમાનાય” ની ત્રણ સ્તુતિ અને “નમુશુણ”
 તથા સ્તવન કહેવા “ઇચ્છામોઆપ્તમહિ” એટલે અમે અનુશા-
 મિત=શુરની આના-હિતચિશ્ણને ઇચ્છીએ છીએ, તે આજા
 પ્રમાણુ ઇવારૂપ “નમોખમામમણાણ ઇત્યાદિ પદથી શુરને
 તથા પચ્ચ પચ્ચેછીને નમસ્કાર થાય છે અને ઉચ્ચ સ્વરે ત્રણ
 સ્તુતિ તથા નમુશુણ અને સ્તવન કહેવાય છે તે “પરાવડ્યક
 નિર્વિદને પૂર્ણ થયા” તેનો હર્ષ ઉત્પન્ન થએલો છે એ સૂચવવા અર્થે
 છે “નમોસ્તુ તથા સર્ગપ્રતિકમણુમા” “વિશાલલોચન”ને બદલે
 સ્ત્રી “મમાજ દાવની” ત્રણ ગાથા કહે તેનું કારણ કે સ્ત્રી મ-
 રુદ્ધની અનધિક્ષિણી છે અથવા “નમોહૃત, વિશાલ લોચન,
 નમોહૃત” એ પૂર્ણાવર્તિ છે, તેવી પણ સ્ત્રી ન કહે, એમ
 અધિકાર છે પછી ઉદ્દેશ્યબળે વર્તતા ૧૭૦ નિર્ન વાદના અર્થે
 વદનનું કહે તથા આજ ખમામમણાપૂર્વક શુરોદિકને વદન કરીએ
 પછી અદીલીપના ગેરગ સુનિઓના વદા અર્થે “અદ્વાદ-જેશુ”
 કહે દેવે ક્રિયા દેવ શુરના વદન પૂર્વક શરૂ થાય અને દેવ
 શુરના વદનથી ખૂબી થાય, એ અર્થે અગ છેલ્લે પણ દેવશુરનું
 વદન કરવામા આવે છે પછી “દાઉમ્સ-૧” કૃતા ગદ્યેલ અતિ
 ગાંભીરે દાવવા અર્થે દેવનિક પ્રાયશ્ચિત વિગેધનાથે આ લો ।
 સમસ્ત કાઉ ગ કને, પછી મનગર્થ પ્રાટ લોગમ્સ કહી બે
 ખમામમણા દેવા પૂર્વક મગધના ને આદેગ માગી, બેમી, એક

નવકાર ગણી, સંજ્ઞાય કહેવી. ત્રણ આચારની વિશુદ્ધિ અર્થે કાઉન્સગો કરવામાં આવ્યા છે, અને તપાચારની વિશુદ્ધિ માટે પ્રથમ પચ્ચખાણ કર્યું છે, તેથી થઈ ગઈ છે. તથા પ્રતિક્રમણ કરતાં જે વીર્ય ફેરવવું પડે “તેથી વીર્યાચારની શુદ્ધિ થાય છે. સંજ્ઞાય કહ્યા બાદ દુઃખક્ષય કર્મક્ષયનો ચાર લોગસ્સનો કાઉન્સગ કરવો. આ લોગસ્સ પૂરા કહેવા બાદી સર્વ કાઉન્સગો “અદેસુ નિમ્મલયરા” સુધી કરવા. કાઉન્સગ કર્યા પછી પારીને મંગલાર્થે એક જણ “લલુશાંતિ” કહે, બીજા કાયોત્સર્ગમાંજ સાંભળે. કાઉન્સગ પારી પ્રગટ લોગસ્સ” કહે. તે પછી ઇરિયાવહિ પ્રતિક્રમે તથા અઉછસાયથી સામાયિક પારવા પર્યંત જે વિધિ છે. તે સર્વ કરે. સંજ્ઞાય પછીની વિધિની હકિકત મૂળ અંશમાં નથી. વર્તમાન પ્રવૃત્તિને અનુસારે લખી છે. ઇતિ.

હવે રાઙ્ગપ્રાતિક્રમણના સામાન્ય હેતુઓ

લક્ષીએ છીએ,

પ્રથમ સામાયિક લઈ “કુસુમિણ દુસુમિણ ઉરુવાણી રાઈ પાયચિત્ત વિસોહણુથ” કરેમિ કાઉન્સગ” ઇત્યાદિ કહી ચાર લોગસ્સનો ૧૦૮ શ્વાસોશ્વાસ પ્રમાણ એટલે “સાગરવરગંભીરા” પદ સૂધી ગણતાં એક લોગસ્સના ૨૭ પદ થાય તે ચાર ગુણ કરતાં ૧૦૮ પદ થાય છે તેટલો કાયોત્સર્ગ કરવો. અત્ર એ વિશેષ છે કે અમસ્તુ કુસ્વપ્ન આવ્યું હોય તો ૧૦૦ શ્વાસો શ્વાસનો કાયોત્સર્ગ કરે અને સ્વપ્નમાં સ્ત્રી સેવન થયું હોય તો ૧૦૮ નો કરે પણ પ્રમાદવશાત્ કેવું સ્વપ્ન આવ્યું હતું તેની

મૃત્તિ ન ગ્દે તેથી ૧૦૮ આસોઆસ પ્રમાણુનો કાયોત્સર્ગ કર-
 વાનુ પ્રવર્તન છે એ કાયોત્સર્ગથી ગત્રી મળધી ઘણા પાપ
 નુ ધાય છે પછી મર્વધર્માનુષ્ઠાન દેવગુરુવદન પૂર્વક કર્ણુ માટે
 પ્રથમ “જગચિતામણી” નુ ચેત્યવદન “જયવીયગય” પર્યત
 કરણુ પછી “ભરહેમ-” ની સજાય ઉત્તમ પુરુષો તથા શ્રીઓનક
 નામ સ્મરણુએ કરેવામા આવે છે પછી “ગરુતવ” કરેવાય
 છે, તે પ્રતિક્રમણુનો આલયથો તેની પહેલા દેવવદન કરવા
 અર્થે છે પ્રથમ ચેત્યવદન કર્યુ પણ તે આવશ્યક બહાગની ક્રિયા
 છે પછી “કરેમિલતે” દહે તે પહેલા આવશ્યક પછી ચાંદિ
 ત્રાચાઁ દર્શનાચાઁ તથા જ્ઞાનાચાઁની વિનુદિ અર્થે અનુક્રમે
 એક લોગમ્મ એક લોગમ્મ તથા આક જાધાનો કાયોત્સર્ગ કર-
 વામા આવે છે અત્ર ચાંદિત્રાચાઁનો એક લોગમ્મનો કાયોત્સર્ગ
 કરવામા આવ્યો, અને ફવચ્છિક્રમા બે લોગમ્મનો કરવામા આવે
 તેનુ કાગ્ણુ દિવમ કરતા ગનીને વિષે પ્રવૃત્તિ આછી હોનાને
 લીધે પ્રાય અપ દોષ લાગે છે તે છે દોષનુ ચિતન ત્રીજા રાયો
 તરંગમા કરાય છે, અને પહેલા કાયોત્સર્ગમા નહિ તેનુ કાગ્ણુ
 એ છે કે પહેલા કાયોત્સર્ગમા નિદ્રાનો ઉદય હોય તેથી દોષનુ
 મલાનુ બાળન થાય માટે ત્રીજામા મલારવામા આવે છે-
 પહેલા કાઉત્તન પછી “લોગમ્મ કરેવાય છે, તે બીજો આવશ્યક-
 ત્રીજા આવશ્યકની મુદપત્તિ પડીલેહીને વાદણુ દેવાય છે,
 તે બીજો આવશ્યક વાદણુ દીધા પછી હરુત મર્વ આવ્યો
 ‘સાન લખ’ સ્વદાઁ પાપ ગ્વાનક વદિનુ અપ્પહીઓ વગેરે
 મર્યાદા આવે છે તે નર્વ નોગ આવશ્યકની ક્રિયા છે, તેના હેતુ
 ફવચ્છિક્રમ પ્રતિનિધા, પે. નર્વના પછી પ્રથમ જા, આવ્યાનેના

કાયોત્સર્ગથી પણ અશુદ્ધ રહેલા અતિચારોની એકત્ર શુદ્ધ્યે તપ ચિંતવનનો કાયોત્સર્ગ કરવાનો છે, તે ન આવડે તો જોલ નવકારનો કરે એમ પ્રવર્તન છે, પણ ખરી રીતે તો તપનું ચિંતવન કરવું જોઈએ. તેની વિધિ આ પ્રમાણે “શ્રી વીર લગ્ન-વંતે છ માસી તપ કર્યો હે ચેતન ! તે તું કરી શકીશ ? (અત્ર ઉત્તર મનમાં ચિંતવવો કે) શક્તિ નથી. પ્રણામ નથી. તો એક ઉપવાસ જોઈએ કર ! શક્તિ નથી. પ્રણામ નથી. તો બે ઉપવાસ જોઈએ કર ! એમ યાવત્ ૨૬ જોઈએ કરવા પર્યંત ચિંતવવું અને દરેક વખતે શક્તિ નથી પ્રણામ નથી એમ મનમાં જોલવું. પછી પંચ માસી કર, ચઠ માસી કર, ત્રીમાસી કર, દ્વિમાસી કર, નાસ દ્વિમાસ કર, અઢીં પણ દરેક વખતે ઉત્તર મનમાં ચિંતવતા જવું. પછી ૨૬ ઉપવાસ કર, અઠવીસ, ૨૮ ઉપવાસ કર, એમ યાવત્ ૧૭ ઉપવાસ કરવા પર્યંત ચિંતવવું. પછી ૩૪ ભક્ત કર, ૩૨ ભક્ત કર, ૩૦ ભક્ત કર એમ બે ભક્ત જોઈએ કરતા યાવત્ ચોથા ભક્ત સુધી કહેવું, પછી એક ઉપવાસ કર, આયંબિલ કર, નિ-વિ કર, એકામ્બલું કર, બેઆસાણું કર, અવટું કર, પુરિમટું કર, સાદુપોરિસિ કર પોરિસિ કર, નવકારસીમુઠ્ઠિસહિઅં કર, અઢીં સર્વ સ્થાનકે શક્તિ નથી પ્રણામ નથી એમ ચિંતવવું પણ જે તપ કર્યો હોય પણ અત્યારે કરવો નથી, ત્યાં કહેવું કે શક્તિ છે પણ પ્રણામ નથી. અને છેલ્લે જે તપ કરવો હોય ત્યાં શક્તિ પણ છે, અને પ્રણામ પણ છે. એમ કહી કાયોત્સર્ગ પારીને લોગસ્સ કહેવો “આ પાંચમો આવશ્યક”. છઠ્ઠા આવશ્ય ની મુહપતી પરિલેહીને વાંદણા દેવા પછી તીર્થવંદનાદિક કરી કા-યોત્સર્ગમાં જે પરચળાણ કરવા ધાર્યું હોય તે અત્ર પ્રગટ પણે

લેવું, જો હજી આવશ્યક પછી પડવશ્યક પૂરા થયા તેનો હપ થયો તેથી વીજ્ઞતુતિરૂપ “ વિશાલલોચન ” કહે પણ મદનને કહે દારણકે ઉચ્ચવરે બોલવાથી હિમકલ્પો લાગી હિમામા પ્રવતે છે, તેનો દારણીક પોને થાય આશુગધ પ્રતિક્રમણ મદનવરે કરવું જોઈએ પછી દેવવદન કહે પછી ચાર ખમામમણા-પૂર્વક શુર્વાદિકનેવાદી, “ અદ્વાઈત્યેશુ ” કહે પછી મિમંષા-શ્રામિતુ તથા મિદ્વાચજણનું ચૈત્યવદન કહે તે મમાચારી પ્રમાણે તથા આમાયકનો બે ઘડીકાળ પૂર્ણ કરવા માટે લાણવુ એવી બે ઘડીથી જોડા કાળમા Cડી ગદાય નહીં એમ મૂચન થાય છે આ પ્રતિક્રમણમા “ જગચિતામણિ ” તુ તથા વિશાલ લોચન એમ બે ચૈત્યવદન આવે છે હતા મિમંષા શ્રામિઆદિના ચૈત્યવદનો કનીએ હીએ તે વિશેષ મગજીકને અર્થે મમજ્ઞુ-તેજ પ્રમાણે નાજના પ્રતિક્રમણમા “ નમોઽતુ વર્દમાનાય ” તથા “ ચઉ-ચાય ” ચૈત્યવદનો આવે છે હતા આલભમા દેવ-વદન કનીએ હીએ, તે પણ વિશેષ મગજીકના અર્થે મમજ્ઞુ “ અદ્વાઈત્યેશુ કયા પછી શ્રાવક પોપધમા હોય તો તે “ બહુ ચેલમદિમાહુ ” તથા “ બહુવેલ કમ્મુ ” એવા આદેશો મારે કૂટા શ્રાવક ને તેમ ક્રવાતુ નથી કયા આવશ્યકથી કયા આચારની શુદ્ધિ વાર છે તે આ પુસ્તકમા પાળજ લખ્યું છે ત્યાથી જોઈ લેવું આ “ હેતુજો ” “ પ્રતિક્રમણ ગર્ભ હેતુ ” તથા પ્રનોત્તર રત્ન ચિતામણી અથને આધારે લખવામા આવ્યા છે.

આ અથમા બાળકોના મગજમા Cતરી શકે તેવી મરજ અને જમાનાને અનુગતી તાપામા સમજીને ગૂંખ પાક કરી શકાય તેટલાજ અશ્લિષ્ઠ અર્થ લખવામા આવેલ છે

આ ગ્રંથમાં શરૂઆતમાં પ્રતિક્રમણ સૂત્રો સાથે આપેલ છે પછી સામાયિક લેવા પારવાનીવિધિ, પ્રતિક્રમણવિધિ, પૂર્વોચાર્ય દ્વૃત ચૈત્યવંદન, સ્તવન, અને સન્નિધયવિગેરે અનુક્રમે આપેલ છે. અને ત્યારનાદ પ્રતિક્રમણને વિશેષ ઉપયોગી બાળતો જેવીકે ૧ મુદ્રા ૨ સ્થાપના, ૩ મુહુપત્તિ પ્રતિલેખના, ૪ સત્તર પ્રમા-
જના ૫ વાંદણાના રપ આવશ્યક, ૬ પ્રતિક્રમણનો કાળ ૭ આ-
વશ્યકવડે આચાર વિશુદ્ધિ ૮ પ્રતિક્રમણની ક્રિયા, કર્મ અને કર્તા,
૯ રાત્રી પ્રતિક્રમણમંદ રવરે કરવું, ૧૦ પ્રતિક્રમણના સૂત્રોનું
દરેક જણે મનન કરવું, ૧૧ કાયોત્સર્ગની દૃષ્ટી ૧૨ પ્રતિક્રમણમાં
દૃષ્ટી કેમ રાખવી, ૧૩ પ્રતિક્રમણક્રિયા દેવા આસને કરવી ૧૪
સાધુ સાધ્વીથી શ્રાવક શ્રાવિકાએ કેટલે દુર રહેવું જોઈએ, ૧૫
મુહુપત્તિનું પ્રમાણ ૧૬ ચરવણાનું પ્રમાણ ૧૭ તમન્દ્રાયની વૃદ્ધી
એમ સત્તર બાળતોનું સ્ફુટપણે સમજ સાથે વિવેચન આપેલ છે.

આશા છેકે ભવ્ય સર્વો આ ગ્રંથનો યથાવિધિ લાભ લઈ
યોજકના પ્રયાસને સફળ કરશે !

આ ગ્રંથમાં મતિમંદતાના દોષથી અગર પ્રમાદવશાત્ શા-
સ્ત્ર વિરૂદ્ધ લખાણ થયું હોય તે ત્રિવિધ ત્રિવિધ મિચ્છામિ દુષ્કર્મ.

જે કોઈ વિદ્વાન્ મુનિ મહારાજ અગર શ્રાવક લાઈઓને આ
ગ્રંથમાં ભૂલ ચુક માલૂમ પડે તેઓ સાહેબે અમારા ઉપર કૃપા
કરી સર્વર લખી જણાવવી. જેથી અમારી ભૂલ સુધરે અને
ખીણ આવૃત્તિમાં સુધારો કરી શકાય. ‘Man is liable to err’
“માણસ ભૂલને પાત્ર છે.” પરંતુ ભૂલ સુધારવી તે સન્નિધનનું
અવશ્ય કર્તવ્ય છે.

લી. પ્રસિદ્ધ કર્તા.

॥ श्री पार्श्वनाथाय नमः ॥

बे प्रतिक्रमणना सूत्रो

अर्थ सहित.

प्रथम नवकार मूत्र मांगलिक रूप

॥ नमो अरिहंताण ॥ १ ॥

श्री अग्निहोत्र (५० भा. भा.) ने नमस्कार थाओ १

॥ नमो सिद्धाण ॥ २ ॥

श्री सिद्ध (५२ भा. भा.) ने नमस्कार थाओ २

॥ नमो आयरियाण ॥ ३ ॥

श्री आचार्य (महागुरु) ने नमस्कार थाओ ३

॥ नमो उवज्जायाणं ॥ ४ ॥

श्री उपाध्याय (महागुरु) ने नमस्कार थाओ ४

॥ नमो लोए सव्व साहूण ॥ ५ ॥

(અદીદ્રીપ પ્રમાણ) લોકલેખમધ્યેના સર્વ સાધુઓને નમસ્કારથાઓ. ૫

॥ एसो पंच नमुकारो ॥ ६ ॥

ઓ પાંચ નમસ્કાર. ૬

॥ सर्व पावपणासणो ॥ ७ ॥

સર્વ પાપના નાશ કરનાર છે. ૭

॥ मंगलाणंच सर्वेसिं ॥ ८ ॥

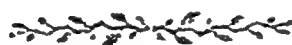
વળી સર્વ મંગલોમાં, ૮

॥ पदमं हवइ मंगलं ॥ ९ ॥

પ્રથમ મંગલ (કલ્યાણરૂપ) છે. ૯

પદ (૯) સંપદા (૮) શુદ્ધ (૭) લઘુ (૬૧) સર્વવર્ણ (૬૮).

ઇતિ નવકાર સૂત્ર.

॥ पंचिंदिय सूत्र ॥

पंचिंदिय संवरणो ॥

પાંચ ઇન્દ્રિયો (ના વિષયો) ને રોકનાર,

॥ तह नवविह बंमचेर गुंत्तिधरो ॥

તથા નવપ્રકારની પ્રાણચર્યની શુભિના ધનનાર,

॥ ચતુર્વિહ કમાય મુક્તો ॥

ચાર પ્રકારના કપાયની મુક્ત,

॥ ઇઅ અઘાસ ગુણેહિ સજુતો ॥ ૧ ॥

એ અઘાસ ગુણોએ મહિત ૧

॥ પચ મહાવ્યયજુતો ॥

પાચ મહાવ્યયે શુભ,

॥ પચ પ્રિહાયાપાલણ મમથો ॥

પાચ પ્રાણના પ્રાણના પાળવાને મમથ,

॥ પચ મમિઓ તિગુતો ॥

પાચ મમિતિ (અને) ત્રણ ગુણોએ શુભ,

॥ દ્વિતીસ ગુણો ગુરુ મજ્જ ॥ ૨ ॥

(એ) ૧૨ની ગુણોએ મહિત (તે) માગ શુદ્ધ (છે) ૨

૫૬ (૮) ગાથા (૭) શુદ્ધ (૧૦) લઘુ (૭૦) અવેષણ (૮૦)

ઇતિ પચિદિશ મૃત.

॥ અથ સ્વમાસમણ વા પ્રણિપાત સૂત્રા ॥

॥ ઇચ્છામિ સ્વમાસમણો વંદિતં જાવણિજાણ
નિસીહિઆણ મચ્ચણ વંદામિ ॥ ૩ ॥ ઇતિ

અર્થ—હે ક્ષમા શ્રમણ ! મારા શરીરની શક્તિ સહિત
તથા પાપવ્યાપાર તજીને (આપના ચરણકમલને) વાંદવાને ઇ-
ચ્છુ' છુ' (અને) મસ્તકે કરી વાંદુ' છુ'. ૩

શુર (૩) લઘુ (૨૫) સર્વવર્ણ (૨૮).

॥ અથ સુગુરુને શાતા સુખપૃચ્છા સૂત્રા ॥

॥ ઇચ્છકાર, સુહરાઈ, સુહદેવસિ, સુખતપ, શ-
રીર નિરાબાધ, સુખ સંજમજાત્રા, નિર્વહોછો જી.
સ્વામી શાતા છેજી ? માત પાણીનો લાભ દેજો
જી ॥ ૪ ॥ ઇતિ.

અર્થ—(હે શુર !) આપ સુખે રાત્રિ, સુખે દિ-
વસ, સુખે તપશ્ચર્યામાં, શરીર સંખંધી રોગરહિતપણામાં, સુખે
સંયમ યાત્રામાં પ્રવર્તો છો જી એમ ઇચ્છુછુ'. સ્વામી શાતા છે જી ?
ભાત પાણીનો લાભ દેને જી. ૪ ઇતિ.

॥ અથ ઇરિયાવહિયં સૂત્ર. ॥

॥ ઇચ્છાકરેણ સંદિસહ મગવન્ ઇરિયાવહિય
પઢિકમમિ ઇચ્છં ॥

અર્થ—આપની ઇચ્છાપૂર્વક હે જ્ઞાનવત ? (પૂન્ય ?)
આદેશ આપેલો આવવાના માર્ગમાં જે પાપ લાગ્યું તે પાપથી
'નિવર્તુ',-પ્રતિજ્ઞા ! ત્યાં જુડ આદેશ આપે છે પ્રતિક્રિયા, પત્રી
ગિપ્ય કહે છે આપની આજ્ઞા પ્રમાણ છે

॥ ઇચ્છામિ પઢિકમિત ॥ ૧ ॥ ઇરિ-
યાવહિયાં વિગહનાં ॥ ૨ ॥

અર્થ—હું પાપ ધરી નિવર્તવાને ઇચ્છુ છું, ૧ જ્ઞાન
આવવાના માર્ગમાં તથા માધુ આવવાના માર્ગમાં જે વિધિના
[પાપ યુક્ત ક્રિયા] થઈ હોય તે ભેદે-

॥ ગમણાગમણે ॥ ૩ ॥ પાણકમણે, વૈયકમણે,
હૃગ્નિકમણે, ઓમા ઉત્તિગ પણમ દગમટ્ટી
મકટામતાણા મકમણે ॥ ૪ ॥

અર્થ—જે મધાનક્રી પીને મધાનકે જતા આવતા,
ઉત્તિગ અને આર ઇન્દ્રિયવાદ્ય) જીવેને પગેટ્ટી ચાપવાળી,
પાન્યના પીને ચાપવાળી, લીટી વનસ્પતિને ચાપવાળી, આ

કાશમાંથી પડતા કારને, કીડીયોના નાગરાંને, પાંચવર્ણી નીલ કૂ-
લને સચિત્ત માટીયુક્ત સચિત્ત પાણીને, કરોળીઆની બાળને
પગે કરી આંપવાથી વા મસળવાથી, ૪

॥ જેમે જીવા વિરાહિયા ॥ ૫ ॥

અર્થ—જે જીવોની મેં વિરાધતા કરી હોય અર્થાત્
જે જીવોને દુઃખી કર્યા હોય, ૫

તે ક્યા જીવો,

॥ એગિંદિયા, વે ઇંદિયા, તે ઇંદિયા, ચતરિં-
દિયા, પંચિંદિયા ॥ ૬ ॥

અર્થ—એક ઇન્દ્રિયવાળા, બે ઇન્દ્રિયવાળા, ત્રણ ઇન્દ્રિ-
યવાળા, ચાર ઇન્દ્રિયવાળા, પાંચ ઇન્દ્રિયવાળા, ૬

તેઓને કેવી રીતે વિરાધ્યા,

અભિહયા, વત્તિયા, લેસિયા, સંગ્રાહયા, સંઘ-
ટ્ટિયા, પરિયાવિયા, કિલામિયા, ઉદ્ધવિયા, ઠાળાઓ-
ઠાળં સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા, તસ્સ
મિચ્છામિ દુક્કહં ॥ ૭ ॥

અર્થ—સામા આવતાને હણ્યાં હોય, ધૂળે કરી ઢાંક્યા
હોય, ભૂમિસાથે મસળ્યા હોય, માંહોમાંહે શરીરે શરીર એકઠાં
કર્યાં હોય, ચોરા સ્પર્શથી દુહળ્યા હોય, પરિતાપ ઉપજાવ્યો.

હોય, મૃતપ્રાય ક્રીધા હોય, ગ્રામ્ય પમાડ્યા હોય, એક સ્થાનકથી
 બીજે સ્થાનકે ચુક્યા હોય, જીવિતવ્યથી જુદા કર્યા હોય, તે મ
 યાધી ને પાપ લાગ્યું હોય, તે પાપ માત્ર નિષ્ક્રમ થાયો ૭
 પદ (૨૬) મ પદા (૮) શુક (૧૦) લઘુ (૧૩૬) મર્વવર્ણ (૧૫૦)

ઇતિ ઇન્ડિયાવહિયં સૂત્ર. ૫

॥ અથ તસ્સ ઉત્તરી સૂત્ર ॥

॥ તસ્સ ઉત્તરી કરણેનં, પાયચ્છિત્ત કરણેન,
 વિસોદ્ધી કરણેનં, વિસલ્લી કરણેન, પાવાણ કમ્માણં
 નિગ્ધાયણદ્વાણ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં ॥ ૮ ॥

અર્થ—તે પાપને વિશેષ જુદા કરવાને, તેની શુક પામે
 આક્રોધાત્મા કરવાને, આત્માના અતન્નેલને દાળવાને, આત્માને
 શત્રુયશીન્દિત કરવાને અને તેથી મુક્ત પાપકર્મોના ગુણેદન કર
 વાને માટે હું કાયવ્યાપારના ત્યાગ કરવારૂપ નરીગને એક
 હામે ૩૩ ૬ ૮ ઇતિ

પ- (૬) મ પદા (૧) શુક (૧૦) લઘુ (૩૬) મર્વવર્ણ (૧૬)

॥ અથ અન્નથ્થ ઉસસિણ સૂત્ર ॥

અન્નથ્થ ઉસમિણં, નીમસિણં, લામિણં,

છીણં, જંભાઈણં ઉડુણં, વાયનિસગ્ગેણં, મમ-
લિણ, પિત્તમુચ્છાણ ॥ ૧ ॥

અર્થ—જે આગારોનું વર્ણન કરૂં છું તે શિવાયના
બીજે સ્થાનકે (કાયવ્યાપારનો ત્યાગ કરૂં છું.) તે બાર આગા-
રોનાં નામ.

ઉંચોશ્વાસ લેવાવડે, નીચોશ્વાસ મૂકવાવડે, ઉધરસ આવ-
વાથી, છીંક આવવાથી, જંગાસું આવવાથી, ઓડકાર આવવાથી,
વા અંચરવાથી, ચકરી આવવાથી, પિત્તના પ્રકોપથી, ૧

સુદુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુદુમેહિં સ્થેલસંચાલેહિં,
સુદુમેહિં દિદિસંચાલેહિં ॥ ૨ ॥

અર્થ—સૂક્ષ્મશરીરનો સંચાર થવાથી, સૂક્ષ્મ થુંક અથ-
વા કદ્દ જળવાથી, સૂક્ષ્મદષ્ટિના સંચારથી, ૨

એવમાઈણહિં આગારેહિં અમગ્ગો અવિરાહિઓ
હુજ્જ મે કાઉસસગ્ગો ॥ ૩ ॥

અર્થ—પૂર્વોક્ત આગારો વિગેરે બીજાં (પણ ચ્યાર) આ-
ગારોથી, મારો કાયોત્સર્ગ, અખંડિત, અવિરુદ્ધિત, હોને; ૩

(કયાં સુધી)

જાવ અરિહંતાણં, મગવંતાણં, નમુકારેણં,

न पांगमि ॥ ५ ॥

અર્થ—આમાં મુખી અગ્નિ ત બાજાનને નમસ્કાર કરવા
 ૧૨ ન ૫૩, ૬

तावत्पापं, शृणुष्व, शृणुष्व, शृणुष्व, अपाण
नोनिगमि ॥ ५ ॥

અર્થ—ત્યા નુપી કાયાને, ધ્યાનશ્વરે, મેન ગેહેવાવડે
(અને) ૧૬ શ્વરે જા ગને (પાપક્રિયાગી) ચોમિંગણુ ૫૩
૫૩ નિ મર ૬

୪୯ (୧୯୮୩-୮୪) ୫୦ (୧୯୮୪-୮୫) ୫୧ (୧୯୮୫-୮୬) ୫୨ (୧୯୮୬-୮୭)

॥ अथ लिंगस्य मंत्र वा नामस्तव ॥

लोगम्म उज्जोगमे, धम्मतिथ्यरे जिणे ॥
अगित्तं सितदम्म चउपासंणि केवल्ल ॥ १ ॥

સર્વોચ્ચ—સુદાસ (સુદાસન વડે) સુદાસન કુમારના,
 પદ્મનીલના પુત્રના (સુદાસના) સિંગના, કન્યાકુમાર
 ના, કન્યાના (સુદાસ) સુદાસની સુદાસની સુદાસની સુદાસની
 સુદાસની સુદાસની સુદાસની સુદાસની સુદાસની

उमम मजिअं च वंदे, संभवमभिगदणच सुमडं
॥ पडमारहं सुपामं, जिणच, चटणहं वंदे ॥ २ ॥

અર્થ—(શ્રી) રીપલદેવ તથા અજિતનાથને વાંદું છું, સંલવનાથ, અભિનંદન સ્વામી તથા સુમતિનાથને, પદ્મપ્રભુ, સુપાર્થનાથ તથા રાગદ્વેષના જિતનારા ચંદ્રપ્રભુને વાંદું છું ૨.

સુવિહિંચ પુષ્પદંતં, સીઅલ સિજંસ વાસુપુજં ચ ॥
વિમલમણંતંચ જિણં, ધમ્મં સંતિંચ વંદામિ ॥ ૩ ॥

અર્થ—(શ્રી) સુવિધિનાથ (ળીજું નામ) પુષ્પ-
દંતને, શીતલનાથને, શ્રેયાંસનાથને અને વાસુપૂજ્યસ્વામીને,
વિમલનાથને, અનંતનાથને અને રાગદ્વેષના જિતનારા ધર્મના-
થને તથા શાંતિનાથને હું વંદના કરું છું. ૩

કુંથું અરંચ મલ્લિં, વંદે મુણિસુવ્વયં નમિ જિણંચ ॥
વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં, પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ ॥ ૪ ॥

અર્થ—(શ્રી) કુંથુનાથને તથા અરનાથને, મલ્હિના-
થને, મુનિ-સુવ્રતસ્વામીને તથા રાગદ્વેષના જિતનારા નમિનાથને
વાંદું છું. (શ્રી) અરિષ્ટનેમિને તથા પાશ્વનાથને અને વદ્ધમાન
સ્વામિને હું વંદના કરું છું. ૪

एवं मए अभिस्थुआ विहुयरयमला पहीणजरमरणा ॥
चउवीसंपि जिणवरा, तिस्थयरा मे पसीयंतु ॥ ५ ॥

અર્થ—એ પ્રકારે મેં (નામ પૂર્વક) સ્તવ્યા, તે ચોવીસે
તીર્થકરે તથા ળીજા પણ તીર્થકરે જેઓએ (કર્મરૂપ) રજ

તથા મલને ટાળ્યા છે (તથા જેમણે) જન્મ અને મરણ અતિ-
ગયે કરીને ક્ષય કર્યા છે (તમા જે) સામાન્ય કેવળીઓથી શ્રેષ્ઠ
છે એવા તે તીર્થકર્તા મારા ઉપર પ્રમત્ત થાઓ ૫

કિત્તિય વંદિય મહિયા, જે એ લોગસ્સ ઉત્તમાસિદ્ધા ॥
આરુગ્ગ બોહિલામં, સમાહિવરમુત્તમ દિતુ ॥ ૬ ॥

અર્થ—(જેમને ઇદ્રાદિ) સ્તરે છે, વદના કરે છે,
પૂજા કરે છે અને જેઓ લોકને નિચે ઉત્તમ મિદ્ધ (ભગવાન) થયા
છે, તેઓ (મને) આરોગ્યતા, મમ્યજ્ઞ દર્શનનો લાભ અને પ્ર-
ધાન ઉત્તમ મમાધિ આપો ૬

ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આઈચ્છેસુ અહિય પયાસયરા ॥
સાગરવરગમીરા, સિદ્ધાસિદ્ધિ મમ દિસંતુ ॥ ૭ ॥

અર્થ—ચંદ્રમમુદાયથી વિશેષ નિર્મળ, સૂર્યમમુદાયથી
વિશેષ પ્રગટ કરવાનું (અને) (સ્વયંબુ રમણ) મમુદ જેવા
ગભીર ઓના મિદ્ધ (પરમાત્મા) મને મોક્ષ આપો ૭
૫૬ (૨૮) સપદા (૨૮) શુક (૨૭) લઘુ (૨૨૬) ગતવર્ણ (૨૫૬)

ઇતિ લોગસ્સ મૂત્ર. ૮

॥ અથ કરેમિ મંતે સૂત્ર વા સામાયિકનું

પચ્ચરકાળ ॥

કરેમિ મંતે સામાઈયં, સાવજ્ઞં જોગં પચ્ચરકામિ,
જાવનિઅમં પજ્જુવાસામિ, દુવિહં, તિવિહેણં,

અર્થ—હે ભગવંત ! હું (રાગદ્વેષના અભાવરૂપ)
(જ્ઞાનાદિ ગુણના લાભરૂપ) સામાયિક કરું છું (અર્થાત્)
પાપયુક્ત વ્યાપારનું પચ્ચરકાળ કરું છું. (નિષેધ કરું છું) ત્યાં સુધી
તે નિયમનું સેવન કરું ત્યાં સુધી, જે કરણ અને ત્રણ ભોગથી

મળેણં, વાયાણ, કાણં, ન કરેમિ, ન કારવેમિ,
તસ્સમંતે, પઢિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ, અપ્પાણં
વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

અર્થ—મન, વચન અને ક્રિયા (એ ત્રણ પ્રકાર) વડે
ન કરું (તથા) ન કરાવું, હે ભગવંત ! તે સંબંધી હું પ્રતિ-
કરું છું, (આત્મસાક્ષીએ) નિંદું છું, (શુદ્ધસાક્ષીએ) વિશેષ
નિંદું છું (અને) આત્માને વોસરાવું છું ૧ ઇતિ ૬

ગાથા—૧ શુદ્ધ (૭) લધુ (૬૬) સર્વવર્ણ (૭૬)

॥ અથ સામાયિક પારવાનુ સૂત્ર ॥

સામાઈઅ વયજુત્તો, જાવમણે હોઈ નિયમસજુત્તો ॥
છિન્નઈ અસુહં કમ્મ, સામાઈઅ જત્તિઆવારા ॥ ૧ ॥

અર્થ—સામાયિકનતથી યુક્ત, જ્યાં સુધી મન તે નિય-
મથી સંયુક્ત હોય ત્યાં સુધી, જેટલીવાર સામાયિક કરે તેટલી
વાર અરુભ કમના નાશ કરે છે

સામાઈઅંમિ ઉ કણ, સમણોઈવ સાવઓ હવઈ જમ્હા ॥
एएण कारणेणं, बहुसो सामाईअ कुज्जा ॥ ૨ ॥

અર્થ—જે માટે, સામાયિક કરતી વખત ધ્યાનક, માધુ
મમાન હોય, તે કારણથી (તત્ત્વના જાણનાર) બહુવાર સામા-
યિક કરે, ૨

સામાયિકવિધે લીધું, વિધે પાર્યું, વિધિ કરતાં,
જે કોઈ અવિધિ હુઓ હોય, તે સવિદુ મન વચન
કાયાયે કરી મિચ્છામિ દુક્કડં ॥

દમ મનના, દમ વચનના, બાર કાયાના, એ બત્રીસ હોયમા
જે કાઈ હોય લાગ્યો હોય, તે સવિદુ મન વચન કાયાયે
કરી તરસ મિચ્છામિ દુક્કડ

ગાથા (૧) શુક (૭) લઘુ (૬૭) મર્વવર્ણ (૭૪)

ઇતિ સામાયિક પારવાનુ સૂત્ર ૧૦

॥ અથ જગચિંતામણિ ચૈત્યવંદન ॥

इच्छाकरेण संदिसह भगवत् चैत्यवंदन करुं ॥ इच्छं

અર્થ—સુગમ છે.

जगचिंतामणि जगनाह, जगगुरु जगस्खवण ॥

जगबंधव जगसय्यवाह, जगभाव विअस्खवण ॥

अव्वावय संठविय, रुव कम्मव विणासण ॥

चउवीसंपि जिणवर, जयंतु अप्पडिहयसासण ॥ १ ॥

અર્થ—લબ્ધી જીવોને ચિંતામણિરત્ન સમાન નિકટ
લબ્ધીજીવોના નાથ, સમસ્ત લોકના હિતોપદેશક, છ જીવનિ-
કાયના રક્ષક, સમાન બોધવંતના ભાઈ, બોધાભિલાષીના સાર્થ-
વાહ, પદ્મવ્ય તથા નવનત્વનું સ્વરૂપ કહેવામાં વિચક્ષણું, અધ્યા-
યદ પર્યંત ઉપર સ્થાપન કર્યા છે ઝિંણ જેના, અષ્ટકર્મના નાશ
કરનારા એવા ચોવીસે તીર્થંકરો જયવંતા વર્તો, જેનું શાસન
કોઈથી હુણાય નહીં તેવું છે. ૧

कम्मभूमिहिं कम्मभूमिहिं, पढम संघयणि ॥

उक्कोसय सत्तरिसय, जिणवराण विहरंत लम्भइ ॥

नवकोडिहिं केवल्लिण, कोडिसहस्स नव साहु गम्मइ ॥

संपइ जिणवर वीस मुणि, विहुं कोडिहिं वरणाण ॥

समणह कोडि सहसदुअ, थुणि जिअनिच्च विहाणि२

અર્થ—અગ્નિ, મપી અને કૃષિકર્મ જ્યાં વર્તે છે એના, કમમુગિના શ્લેષને વિષે, પ્રથમ મધ્યભુનાથ ઉત્કૃષ્ટપણે એક મોગિતે તીર્થકરો, વિચરતા પામિયે, દેવશ જાની નવકોટ (અને) નવ દુર્ગ કોટ માધુઓ (હોય એમ) (મિદ્ધાતથી) ન્તાપીએ, રત્નમાનમા (શ્રી શ્રીમધરસ્વામિ પ્રમુખ) વીશતીર્થ-કર (અને) પ્રધાન હરગજાનના ધર્માના એ કોટ મુનિ, (તથા) મે દુર્ગ કોટ માધુઓ (હોય) તેઓની નિઃતર પ્રભાતે રત પના કૃતીએ ૨

જયઉસામી જયઉમામી, રિમહ સત્તુજિ ॥ ઝર્જિત
પહુ નેમિજિણ, જયઉ વીર સચ્ચરિમંડળ ॥ મરુ-
અન્નહિ મુણિસુવ્વય, મુહરિપાસ દુહ દુરિઅ સંડળ ॥
અવરવિદેહિ તિથ્થયગ, ચિદ્દુ દિસિ વિદિસિ જિ કેવિ ॥
તોઆણાગય સપડઅ. વંદુ જિણ સવ્વેવિ ॥ ૩ ॥

અર્થ—જયવતાવર્તા, શ્રી ગણેશજી ઉપર શ્રી ગીપભદ્રેવ જયવતા રત્નો, શ્રીગીર્નાજી ઉપર પ્રભુ નેમનાથ તીર્થકર (અને) ગાન્ધાર નગરના આશ્રયલુપ્ત શ્રી વીરગામી જય-વતા વર્તા, ભકત્યમા શ્રી મુનિપુત્રતત્વામી (અને) મુદ્ગિ ગામમા શ્રીપાર્શ્વનાથ (એ પાને છતવરો) દુષ્ટ અને પાપના નાશ કરનારા છે બીજા (પાસ) મહાવિદેહને વિષે જે તીર્થ કરો, (છે તથા) ચાર દિશાઓ અને ચાર વિદિશાઓમા જે કોઈ પણ, અતિતમામ અનાગતમામ અને વર્તમાનમામ સળ-પી તીર્થકરો છે તે મગને હુ વદના કરીશુ ૩

સત્તાળવડ, સહસ્તા; લરકા છપ્પન્ન અઢ કો-
ડીઓ ॥ વત્તીસય (પાઠાંતરં) વત્તીસ વાસિઆઈ,
તિઅલોએ વેઈએ વંદે ॥ ૪ ॥

અર્થ—આઠ કોડ, છપ્પન લાખ, સત્તાણું હજાર, બત્તીશ
ઓ ને બાસી, ત્રણલોકને વિષે જિનપ્રાસાદ છે (તેને) હું
વાંદું છું. ૪

પનરસ કોડિ સયાઈ, કોડિ વાયાલ લરક
અઢવન્ના ॥ છત્તીસસહસ અસિઆઈ. માસય વિંવાઈ
પળમામિ ॥ ૫ ॥

અર્થ—પંદરસો કોડ (પંદરઅખજ) એંતાલીશ કોડ,
અઢાવન લાખ, છત્તીસ હજાર, એંસી (પૂર્વોક્ત જિનપ્રાસાદને
વિષે) શાશ્વતા જિનગિઓ છે તેઓને હું વંદના કરું છું. ૫ ઇતિ

॥ અથ જંકિંચિ સૂત્ર ॥

જંકિંચિ નામ તિથ્થં, સગ્ગે પાયાલિ માણસે
લોએ ॥ જાઈં જિણવિંવાઈં, તાઈં સઘ્વાઈં વંદામિ ॥૧॥

અર્થ—સ્વર્ગનેવિષે, પાતાળનેવિષે (અને) મનુષ્યલોક-
નેવિષે, જે તીર્થકરના ણિઓ છે તે સર્વને (તેમજ) જે કાંઈ
નામ રૂપ તીર્થો છે (તેને) હું વંદના કરું છું. ૧
ગાથા (૧) પદ (૪) સંપદા (૪) ગુરૂ (૩) લઘુ (૨૬) સર્વવર્ણુ (૩૨)

॥ અથ નમુચ્ચુળં વા શકસ્તવ સૂત્ર ॥

નમુચ્ચુળ અરિહંતાણ ભગવંતાણં ॥ ૧ ॥

અર્થ—નમઃકાર હો, (શ્રી) અરિહંતાને, ભગવંતાને, ૧

॥ આદ્યગગણં, તિથ્યયરાણં, સયંસંવુદ્ધાણં ॥ ૨ ॥

અર્થ—(ધર્મની) આદિના દુઃખાગ્ને, તીર્થના આપના-
ગ્ને, યોનાની મેળે બોધ પામનાગ્ને, ૨

॥ પુરિમુત્તમાણ, પુરિસસીદાણં, પુરિસવરપુઢરીઆણં,
પુરિમવરગંધહૃદ્ધીણ ॥ ૩ ॥

અર્થ—પુરુષને વિષે ઉત્તમને, પુરુષને વિષે મિહુ નમા-
નને, પુરુષને વિષે ઉત્તમ પુરુષીક ક્રમના નમાનને, પુરુષને વિષે
નિષદગ્નિ નમાનને ૩

॥ લોગુત્તમાણ, લોગનાહાણ, લોગહિઆણ,
લોગપર્દિવાણ, લોગપલ્લોઅગરાણં ॥ ૪ ॥

અર્થ—લોકને વિષે ઉત્તમને લોગનાથને, લોકના હિત
માનને, લોકને વિષે દીવા નમાનને, લોકમા પ્રદાશ દેનાગ્ને, ૪

॥ અમયદયાણં, ચમદદયાણં, મમગદયાણં,
મગ્નદયાણં. વોહિદયાણં ॥ ૫ ॥

અર્થ—અલય દાનના આપનારને, (શ્રુતજ્ઞાનરૂપ)
ચક્ષુના આપનારને, (મોક્ષ) માર્ગના આપનારને, શરણુ આપ
નારને, સમક્ષિત આપનારને, ૫

॥ ધમ્મદયાણં, ધમ્મદેસિયાણં, ધમ્મનાયગાણં ॥

ધમ્મસારહીણં, ધમ્મવરચાઉરંતચક્કવટ્ટીણં ॥ ૬ ॥

અર્થ—ધર્મના દાતાને, ધર્મના ઉપદેશકરનારને, ધર્મના
નાયકને, ધર્મના આરથીને, આર ગતિના અંત કરનાર ઉત્તમ ધ-
ર્મ-અકવર્ત્તિને; ૬

॥ અપ્પહિહય-વરનાણદંસણધરાણં, વિઅટ્ટછ-
ઉમાણં, ॥ ૭ ॥

અર્થ—કોઈથી હુણાય નહીં એવા ઉત્તમ જ્ઞાન (કેવ-
ળજ્ઞાન) અનેદર્શન (કેવળદર્શન) ના ધારણુ કરનારને, નિવર્ત્યું
છે છદ્મસ્થપાણું તેમને; ૭

॥ જિણાણં જાવયાણં, તિન્નાણં તારયાણં બુદ્ધાણં
બોહયાણં, મુત્તાણં મોઅગાણં ॥ ૮ ॥

અર્થ—રાગદ્વેષના જિતનારને (તથા) જિતાડનારને,
(સંસારથી) તરનારને (તથા) તારનારને, તત્ત્વના જાણનારને
(તથા) જાણાવનારને, (કર્મથી) મુક્તને (તથા) મુક્તાવનારને; ૮

॥ સવ્વનૂળ, સવ્વદરિસિણ સિવ મયલ મરુઅમળત
મસ્સવય મવ્વાવાહ મપૂળરાવિત્તિ સિદ્ધિગઈ નામધેયં,
ઠાળં, રાંપત્તાળ નમોજિણાળ જિઅમયાળં ॥ ૧ ॥

અર્થ—મર્વજાને, મર્વદર્યાને, કન્યાણરૂપ, અથળ ટેગ-
રહિત, અનત, અશ્વય, અવ્યાખાધ, અપુનરાગમન એવી સિદ્ધિ
ગતિ છે નામ જેતુ, એના સ્થાનને પામેલાને, રાગદેવતા ક્ષય
કરનાર તથા મર્વ લયના નિતનારને નમસ્કાર હો, ૬

॥ જેઅ અઈઆસિદ્ધા, જેઅ મવિસ્સતળાગયે
કાલે ॥ સપઈઅ વહમાળા, સવ્વે તિવિહેળ વદામિ?૦

અર્થ—જેઓ અતીતકાળે સિદ્ધ થયા, જેઓ અના-
ગતકાળે સિદ્ધ થશે (અને) વર્તમાન કાળે વિગ્રમાન એવા
મર્વ (જિનો) ને હું ત્રિવિધે વદના ૮૩ છુ ૧૦
૫૬ (૩૩) સપદા (૬) ગાથા (૧) શુક (૩૩) હુ

(૨૬૪) મર્વવર્ણ (૨૬૭)

ધતિ નમુશ્ચુણ સૂત્ર

॥ અથ જાવંતિ ચેઙ્ઠાઙ્ઠં સૂત્ર ॥

જાવંતિ ચેઙ્ઠાઙ્ઠં, ઉઘ્ઠેઅ અઠેઅ તિરિઅલોણઅ ॥
સઘ્ઠાઙ્ઠં તાઙ્ઠં વંદે, ઇહ સંતો તથ્થ સંતાઙ્ઠં ॥ ૧ ॥

અર્થ—ઉઘ્ઠ્ઠલોકને વિષે તથા અઘોલોકને વિષે અને તિરિઠ્ઠા લોકને વિષે જેટલી જિનપ્રતિમાઓ છે, તે સર્વને, હું 'અહીં' છતો; ત્યાં છે તેને વંદના કરું છું. ૧ ઇતિ.

સંપદા (૪) ગાથા (૧) પદ (૪) શુદ્ધ (૩)

લઘુ (૩૨) સર્વવર્ણ (૩૫).

॥ અથ જાવંત કેવિ સાહૂ સૂત્ર ॥

જાવંત કેવિ સાહૂ, મરહે સ્વય મહાવિદેહે આસ-
વ્વેસિં તેસિં પણઓ, તિવિહેણ તિદંડવિરયાણં ૧

અર્થ—(પાંચ) ભરત (પાંચ) ઐરવત અને (પાંચ) મહાવિદેહ ક્ષેત્ર ને વિષે જેટલા કોઇ સાધુઓ, મન વચન કાયાએ કરીને ત્રણ દંડથી નિવર્તેલા છે, તેઓ સર્વેને નમસ્કાર થાઓ. ૧ ઇતિ.

પદ (૪) સંપદા (૪) ગાથા (૧) લઘુ (૩૭)

સર્વવર્ણ (૩૮).

॥ અથ ઉવસગ્ગહરં સ્તવન ॥

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસ વંદામિ કમ્મઘણમુક્કં ॥

વિસહર વિસનિન્નાસ, મંગલ કલ્લાણ આવાસં ॥ ૧ ॥

અર્થ—ઉપમગનો હરનાર પાર્થ નામનો યશ એવડ છે જેનો એવા શ્રી પાર્થનાથ ભગવાન જે ઈર્મના મમૂહથી મુકત છે, (તવા) જે મર્મના ઝગને અતિગયે કરીને નાશ કરનાર છે (વક્ત્રી) જે મગજ અને કન્યાણના ઘર છે તેમને હું નમસ્કાર કરું છું ૧

વિસહરફુલિંગમંતં, કટે ધોરેડ જો સયા મણુઓ ॥

તસ્સ ગહ રોગમારી, દુઢ જરા જતિ ઉવસામ ॥ ૨ ॥

અર્થ—જે મનુષ્ય નિઃતર (શ્રી પાર્થનાથના નાન ગર્ભિત) વિપદા સ્પુલિંગ નામના મત્રને ડકને વિગે ધાગણ કરે છે, તેના (દુઢ) પ્રહ, રોગ, મગ્ગી (અને) દુઢ જરા તાપ શાત પામે છે ૨

ચિત્તુદ દૂરે મંતો, તુલ્લ પણામોવિ વહુફલો હોડ ॥

નગતિરિણ્ણુવિ જીપા. પાવંતિ ન દુલ્લસ દોગચ્ચં ॥૩॥

અર્થ—(એ) મત્ર દર રહે, તમને નમસ્કાર કરવો તે

પણ ઘણું ફળ આપનાર થાયછે. (તે) જીવો મનુષ્ય અને તિથ-
અને વિષે પણ દુઃખ અને દારિદ્ર પામતા નથી. ૩

તુહ.સમ્મત્તે લઙ્ઘે, ચિંતામણિ કપ્પપાયવમ્મહિણે ॥
પાવંતિ અવિગ્ધેણં, જીવા અયરામરંટાણં ૪ ॥

અર્થ—ચિંતામણિ રત્ન (અને) કલ્પવૃક્ષથી અધિક એવું
તમારું સમ્યગ્દર્શન પામે છે, (લઙ્ઘ્ય) જીવો અજર અમર
સ્થાનને નિર્વિઘ્નપણે પામેછે. ૪

इअ संथुओ महायस, भत्तिभर निष्भरेण हिअ-
एण ॥ ता देव दिज्ज बोहिं, भवे भवे पास जिणचंद ५

અર્થ—હે મહાયસ ! ભક્તિના સમૂહથી પૂર્ણ ભરેલા
અંતઃકરણથી આ સ્તવના કરી, તે કારણથી હે દેવ ! શ્રીયા-
શ્વજ્ઞિનચંદ્ર ! (મને) જન્મોજન્મને વિષે યોધિ બીજ (સમ્ય-
ગ્દર્શન) આપો. ૫ ઇતિ.

લઘુ (૧૫૬) સર્વ વર્ણ (૧૮૫) ગાથા (૫)

॥ अथ जयवीयराय सूत्र ॥

जय वीयराय जगगुरु, होउ ममं तुह पभावओ
भयवं ॥ भवनिव्वेओ मग्गा,—णुसारिआ इट्ठफलसिद्धिः

અર્થ—હે વીતરાગ ! હે જગતના શુર ! (તમે) જય-
વતા વર્તો હે લગવત ! મને તમારા પ્રભાવથી લવનુ ઉદાસપણુ,
માર્ગાનુસારીપણુ (અને) ઇષ્ટ કૃષ્ણની સિદ્ધિ હોજો

લોગવિરુદ્ધચાઓ, ગુરુજનપૂઆ પરથ્થકરણંચ ॥
સુહગુરુજોગો તવ્વય, - નસેવણા આભવમલંકા ॥ ૧ ॥

અર્થ—લોક વિરુદ્ધનો ત્યાગ, (માતૃપિતાદિ) શુર-
નની પૂજા તથા પરોપકાર કરવાપણુ, શુદ્ધ શુરનો મેલાપ, તેમના
વચનનુ અગીકરણ (તેસર્વ) જ્યાં સુધી મારે લવ કરવા પડે
ત્યાં સુધી અખડ હોજો ૨

વારિજ્ઞઙ્ગ જઙ્ગવિ નિઆ, - નવધણં વીયરાય તુહ
સમણ ॥ તહાવિ મમ હુજ્ઞા સેવા, મવે મવે તુમ્હ ચ-
લણાણ ॥ ૩ ॥

અર્થ—હે વીતરાગ ! તમારા સિદ્ધાતમા જો કે નિયા-
જાનુ બાધણુ નિવેધ્યુ છે, તો પણ મને લવોલવને વિષે તમારા
ચરણોની નેવા હોજો ૩

દુરકરકઓ કમ્મરકઓ, સમાહિ મરણંચ વોહિ
લામોઅ ॥ સંપજ્ઞત, મહા એઅં, તુહ નાહ પણામ
કરણેણં ॥ ૪ ॥

અર્થ—હે નાથ ! તમને પ્રણામ કરવાથી, મને, હું અને

સય, કર્મનો દાય, સમાધિ મરણ તથા ઓધિનો લાલ, એ (ચાર) સંપ્રાપ્ત થાઓ. ૪

સર્વ મંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણકારણમ્ ॥
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥૫॥

અર્થ—સર્વ મંગળીકમાં મંગળીક, સર્વ કલ્યાણનું કારણ (અને) સર્વ ધર્મોમાં પ્રધાન (એવું) જૈન શાસન જયવંત વર્તે છે. ૫ ઇતિ.

સંપદા (૨૦) ગાથા (૫) પદ (૨૦) શુદ્ધ (૧૬)

લઘુ (૧૭૨) સર્વવર્ણ (૧૬૧.)

॥અથ અરિહંત ચેઙ્ગઆણં વા ચૈત્યસ્તવ સૂત્ર ॥

અરિહંત ચેઙ્ગઆણં, કરેમિ કાઉસ્સગં ॥ ૧ ॥

અર્થ—અરિહંતની પ્રતિમાને (વંદનાદિ અર્થે) હું કાચોત્સર્ગ કરું છું. ઇતિ.

વંદણવત્તિઆણ, પૂઅણવત્તિઆણ, સક્કારવત્તિઆણ, સમ્માણવત્તિઆણ, વોદિલાભવત્તિઆણ, નિરુવસગ્ગવત્તિઆણ ॥ ૨ ॥

અર્થ—વાંદવાને નિમિત્તે, પૂજા કરવાને નિમિત્તે સત્કા

રને નિમિત્તે, મન્માનને નિમિત્ત, બોધિ લાલને નિમિત્તે (અને)
ઉપમગરહિત (બોધ) મ્થાન પામવા નિમિત્તે, ૨

સદ્ધાણ, મેહાણ, ધીર્ઘાણ, ધારણાણ, અણુપ્પેહાણ,
વઙ્ગમાણીણ ટામિ કાસસ્સગ્ગ ॥ ૩ ॥

અર્થ—વૃદ્ધિ પામતી શ્રદ્ધાથી, નિર્મળ બુદ્ધિપૂર્વક,
ચિત્તની નિયંત્રતાએ, ધાગણા પૂર્વક, વાગવાર વિચારણા પૂર્વક,
દુ કાપોત્તનર્ગ કંઠે છુ ૩ (વૃદ્ધિ પામતિ એ પદ શ્રદ્ધાદિ
પાત્ર માથે જોડયુ)

અ ૫૮ (૩) ૫૯ (૧૫) ૨૩ (૧૬) લયુ (૭૩) મર્વવર્ણ (૮૯)

॥ અથ પરમેષ્ટિ નમસ્કાર સૂત્રા ॥

નમોઽર્હતિસદ્ધાચાર્યોપાધ્યાય સર્વ સાધુભ્ય. ॥૧॥

અર્થ—અરિહત, મિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય (અને)
મર્વ સાધુઓને (માને) નમઃકાર હો ૧

॥ અથ કલ્હાણ કંદં સ્તુતિ ॥

કલ્હાણ કંદ પદ્મ જિણંદ, સતિં તઓ નેમિ
જિણં મુણિંદં ॥ પાસ પયાસં મુગુણિક્કણ, મત્તીદ
વંદે સિરિવદ્ધમાણ ॥ ૧ ॥

અર્થ—કલ્યાણના મૂળ શ્રી પ્રથમ જિનેન્દ્રને, શ્રી શાંતિ-
નાથને તથા મુનીઓના ઇંદ્ર શ્રી નેમિજીનને (ત્રણ ભુવનને)
પ્રકાશ કરનારા (અને) સારા ગુણોના એક સ્થાનક શ્રીપાર્શ્વનાથને
(તથા) શ્રી વર્દ્ધમાનસ્વામિને હું ભક્તિ પૂર્વક વાંદું છું. ૧

અપાર સંસાર સમુદ્રપારં, પત્તા સિવં દિંતુ સુઙ્ક-
સારં ॥ સવ્વે જિણંદા સુરવિંદ વંદા, કલ્લાણ વલ્લીણ
વિસાલ કંદા ॥ ૨ ॥

અર્થ—નથી છેદા જેનો એવા સંસાર રૂપ સમુદ્રના
પારને પામેલા (તથા) દેવતાઓના સમૂહથી વંદાએલા (અને)
કલ્યાણ રૂપ વેદના વિશાળ મૂળ એવા સર્વ જિનેન્દ્રો, સર્વ
પવિત્ર વસ્તુઓને વિષે સારરૂપ એવું મોક્ષ (મને) આપો. ૨

નિવ્વાણમગ્ગે વરજાણકપ્પં, પળાસિયા સેસ
કુવાઇદપ્પં ॥ મયં જિણાણં સરણં બુહાણં, નમામિ
નિચ્ચં તિજગપ્પહાણં, ॥ ૩ ॥

અર્થ—મોક્ષમાર્ગને વિષે પ્રધાન રથ સમાન (અને)
સમસ્ત કુવાદિયોના અહંકારને નાશ કરનાર, તત્ત્વવેત્તાઓને આ-
ધારભૂત (અને) ત્રણ જગતને વિષે પ્રધાન એવા જિનેશ્વરોના
મતને હું નિરંતર નમસ્કાર કરું છું. ૩

કુંદિંદુગોર્ણીરતુસારવન્ના, સરોજહથ્થા કમ-
લે નિસન્ના ॥ વાયેસિરી પુથ્થય-વગ્ગ-હથ્થા, સુહાય

સા અમ્હ સયા પસથ્યા ॥ ૪ ॥

અર્થ—મયકુદના પુલ, ચદ્રમા, ગાયત્રી દુધ (અને) હિમ એ (ચાગ) ના વર્ણ જેવો રંગ છે જેનો, હાથમા કમલ વાળી, કમલને વિષે બેઠેલી, પુસ્તકનો સમૂહ જેના હાથમા છે એવી, તથા ઉત્તમ એવી તે શ્રુતદેવી, નિગ્તર અમને સુખને અર્થે થાઓ ૪ ઇતિ સ્તુતિ

॥ અથ સંસાર દાવાની સ્તુતિ ॥

કદ્રવન્ના હદ.

સંસારદાવાનલ-દાહનીર, સંમોહધૂલીહરણે સ-
મીર ॥ માયા-રસા-દારણ-સાર-સીરં, નમામિ વીરં
ગિરિસાર ધીરમ્ ॥ ૧ ॥

અર્થ—મમાર રૂપી દાનાનળના તાપને ઓક્ષવવાને
પાણીસમાન, અજ્ઞાનરૂપ ધળને હરણ કરવાને પવન સમાન,
કપટ રૂપી પૃથ્વીને ઓદવાને તીક્ષ્ણ હળ સમાન અને મેરૂપર્વ-
તની જેવા ધૈર્યતાવાળા એવા વીરપ્રભુને હુ નમસ્કાર કરૂ હુ ૧

વસતતિલકા વૃત્તમ

ભાવાવનામ-સુરદાનવમાનવેન,—

ચૂલાવિલોલકમલાવલિમાલિતાનિ ॥

સંપૂર્ણતાભિનતલોકસમીહિતાનિ,
કામં નમામિ જિનરાજ પદાનિ તાનિ॥ ૨ ॥

અર્થ—ભાવ પૂર્વક નમસ્કાર કર્યો છે જેણે એવા દેવ,
દાનવ અને મનુષ્યના સ્વામી તેના મસ્તકને વિષે રહેલા મુગટ
ઉપરના દેદીપ્યમાન કમલોની શ્રેણિઓવડે જે પૂજાયેલા છે. તથા
સમ્યક્કરીતે પૂર્ણ કર્યાં છે નમસ્કાર કરનારા લોકોના મનોવાંછિત
જેણે, એવા જીનેશ્વર ભગવાનના તે ચરણો પ્રત્યે હું સ્વેચ્છાએ
નમસ્કાર કરું છું. ૨

મંદાક્રાંતા વૃત્તમ્.

બોધાગાથં સુપદપદવી-નીરપૂરાભિરામં,
જીવાહિંસાવિરલલહરીસંગમાગાહદેહમ્ ॥
ચૂલાવેલં ગુરુગમમળી સંકુલં દૂરપારં,
સારં વીરાગમજલનિધિં સાદરં સાધુ સેવે ॥ ૩ ॥

અર્થ—જાંભીર છે જ્ઞાન જેને વિષે તથા સુંદર પદોની
ચર્યના રૂપ પાણીના સમૂહો કરી મનોહર, તથા જીવોની રક્ષા રૂપ,
આંતરારહિત તરંગોના પરસ્પર મલવા થકી અગાધ છે દેહસ્વ-
રૂપ જેવું, વળી સિદ્ધાંતોની ચૂલીકારૂપી વેલો છે જેને વિષે તથા
મોટા એવા સરખા પાઠરૂપ રત્નોથી ભરેલો અને અત્યંત દૂર છે
કાંઠો તે જેનો તથા પ્રધાન એવા શ્રી વીર પરમાત્માના આગમ-
રૂપ સમુદ્રને આદરસહિત સમ્યક્ પ્રકારે હું સેવું છું. ૩

સ્વગ્ગરાટ્તમ્

આમૂલાર્લોલ-ધૂલીવહુલપરિમલાર્લીલ્લોલાર્લિ-
માલાર્, ઝંકારારાવસારામલદલકમલાગારમૂમી-નિવાસે ॥
છાયાસંભારસારે વરકમલકરે તારહારાભિરામે વાળી-
સંદોહદેહે ભવવિરહવરં દેહિ મે દેવિ સારમ્ ॥ ૪ ॥

અર્થ—મૂળમુધી ચોલતુ તથા મઢર દના મુગ ધી કણી
આની અત્ય ત મુગ ધને વિપે આસકત એવા અપલ લમરાઓની
એણિના ચુલારના શબ્દોએ કરીને ચોલતુ એવુ, વળી નિર્મળ
પાદડાવાળુ એવુ કમલ તેની ઉપર ભુવન છે જેનુ, અને તેના મધ્યભા-
ગની ભૂમિને વિપે નિવાસ છે જેનો એવી, તથા કાતિના મમૂહવડે
મુશોલિત એવી, તથા મુઢર કમળ છે જેના હાથને વિપે એવી, તથા
દેહીપ્રમાન હારે કરી મનોહર એવી, દાદશાગીરૂપ વાણી તેનો
સમૂહ, તેજ છે ગરી જેનુ એવી, હે શ્રુતદેવિ ! મને પ્રધાન ભો-
ક્ષરૂપી વરદાન આપો ૪

ગાથા (૪) પદ (૧૮) અપદા (૧૬) મર્વ (લઘુ) વર્ણ (૨૫૨)

॥ અથ પુસ્કરવરદી વા શ્રુતસ્તવ સૂત્ર ॥

આર્યા ગીતિ.

પુસ્કરવરદીવદે, ધાયડસંડે અ જવુદીવે અ ॥
મરહેરવયવિવેહે, ધમ્માડગરે નમસામિ ॥ ૧ ॥

અર્થ—પુષ્કરવર નામના દ્વીપના અર્ધ ભાગમાં, ધાત-
ક્રીખંડમાં તથા જંજીરીપમાં પાંચ ભરત પાંચ ઐરવત અને
પાંચ મહાવિદેહ મધ્યેના ધર્મની આદિના કરનારને હું નમ-
સ્કાર કરું છું. ૧

તમતિમિરપડલવિદ્ધં,—સળસસ સુરગણનરિંદમાહિ-
અસસ,સીમાધરસસ વંદે, પપ્ફોડિઅ—મોહજાલસસ ॥૨॥

અર્થ—અજ્ઞાનરૂપી અધકારના સમૂહનો નાશ કરનાર
તથા દેવતાના સમૂહ અને મનુષ્યના ઇંદ્રોથી પૂજીત વળી (આ-
ત્માને) મર્યાદામાં રાખનાર અને મોહરૂપી જાળને ત્રાડી નાંખ-
નાર એવા (સિદ્ધાંતને) હું વાંદું છું. ૨

વસંતતિલકા.

જાઈજરામરણસોગપણાસળસસ,
કલાણપુરુલલવિસાલસુહાવહસસ ॥
કો દેવદાણવનરિંદગણાન્નિઅસસ,
ધમ્મસસ સાર મુવલખ્ખ કરે પમાયં ॥ ૩ ॥

અર્થ—જન્મ, જરા, મૃત્યુ અને શોકનો અતિશયે ક-
રીને નાશ કરનાર, કલ્યાણ અને સંપૂર્ણ વિશાળ એવા મોક્ષના
સુખને આપનાર, દેવ દાનવ અને મનુષ્યના ઇંદ્રોના સમૂહથી
પૂજીત, એવા શ્રુતધર્મનો સાર પામીને કોણ પ્રમાદ કરે. ૩

સાર્દૂલવિક્રીઢિતવૃત્તમ્

સિદ્ધેમો પયઓ ણમો જિણમણ, નંદી સયા સંજમે,
 દેવનાગ-સુવન્નાકિન્નરગણ, -સ્સપ્પમય-ભાવચ્ચિણ ॥
 લોગો જથ્થ પડ્ઢિઓ જગમિણં, તેલુક મચ્ચાસુરં,
 ધમ્મો વડ્ઢુ સાસઓ વિજયઓ ધમ્મુત્તરં વડ્ઢુ ॥૪॥
 સુઅસ્સમગવઓ ॥ ફેરેમિ કાઠસ્સગ્ગં વંદણવત્તિઆણ ॥

અર્થ—હે જ્ઞાનવતલોકો! (સર્વેનય પ્રમાણથી) મિદ્ધ
 એવા જિનમન (મિદ્ધાત) ને હું આદરમહિત નમસ્કાર કર
 છું તે જીનમતના પ્રમાણથી મને આગ્નિ ધર્મને વિષે નિગતર
 વૃદ્ધિ થાઓ તે આગ્નિધર્મ, વૈશાનિક દેવો, ભવનપતિ દેવો,
 ન્યોતિપી દેવો અને વ્યતર દેવોના મમૂહથી મત્ય ભાવે કરીને
 પૂતજોડો છે વળી જે જિનમનને વિષે ત્રણકાળનું જ્ઞાન તથા
 ત્રણજોડ મળે છે અર્થાત મનુષ્ય, ભવનપતિ પ્રમુખ મર્વ દેવતા
 અને ઉપવક્ષણથી તિર્યચ અને નાગકી એ મર્વ લોકનું જ્ઞાન
 જેમા પ્રતિષ્ઠયુ છે, એવો મિદ્ધાતરૂપ શ્રુતધર્મ વૃદ્ધિ પામે! તે
 શ્રુતધર્મ ગ્રાસ્વતો તથા વિજયવત છે તે શ્રુતધર્મ આગ્નિધ-
 મનું પ્રધાનપણ થાય તેમ વૃદ્ધિ પામે ૪ હે ભગવત ! તે
 શ્રુતધર્મને આગધવા હું કાઉચ્છાન કર છું

પદ (૧૬) મ પદા (૧૬) ગાથા (૪) શુરૂ (૩૪) લપુ (૧૮૨)

મર્વવર્ણ (૨૧૬)

ધતિ શ્રુતસ્તવ સૂત્ર.

અથ સિદ્ધાણંબુદ્ધાણં વા સિદ્ધસ્તવ મૂત્ર ॥

સિદ્ધાણં બુદ્ધાણં, પારગયાણં પરંપરગયાણં ॥ લો-
અગ્મ મુવગયાણં, નમો સયા સવ્વસિદ્ધાણં ॥ ૧ ॥

અર્થ—સિદ્ધને, બુદ્ધને, સંસાર સમુદ્રના પાર પામે-
લાને, ગુણ સ્થાનકના કમે ચડી મોઢે પહોંચેલાને, લોકના અગ્ર-
ભાગને પામેલાને એવા સર્વ સિદ્ધાને હું નિરંતર નમસ્કાર
કરું છું. ૧

જો દેવાણાવિદેવો, જંદેવા પંજલી નમંસંતિ ॥
તં દેવદેવમહિઅં, સિરસા વંદે મહાવીરં ॥ ૨ ॥

અર્થ—જે દેવોના પણ દેવ છે, જેને દેવતાઓ હાથ
બેડીને નમસ્કાર કરે છે, વળી દેવોના દેવ (ઇન્દ્ર) થી જે પૂજા
ચેલા છે તે મહાવીર સ્વામીને મસ્તકે કરીને હું વાંદું છું. ૨

ઙ્કોવિનમુક્કારો, જિણવરવસહસ્સ વદ્ધમાણસ્સ ॥
સંસારસાગરાઓ, તારેઈ નરં વ નારિં વા ॥ ૩ ॥

અર્થ—એકપણ નમસ્કાર, જિનવરમાં વૃષભ સમાન
એવા વર્દ્ધમાન સ્વામીને (કર્ણમાં આવ્યો હોય તે) સંસાર
સમુદ્રથી પુરૂષ, વળી સ્ત્રી વા કૃત્રિમ નપુંસકને પણ તારે. ૩

ઉજ્જિતસેલસિહરે, દિરકાનાણં નિસીહિઆ જસ્સ ॥

તંધમ્મચક્રવટ્ટિ, અરિઠ્ઠનેમિ નમસામિ ॥ ૪ ॥

અર્થ—જિનાર પર્વતના શિખર ઉપર જેના દિક્ષા, જ્ઞાન અને મોક્ષ કર્યાણુક થયા છે, તે ધર્મ ચક્રવર્તી શ્રી અરિઠ્ઠનેમિને હું નમસ્કાર કરું છું ૪

ચત્તારિ અઠ્ઠ દસ દોઝ, વદિઆ જિણવરા ચરુવ્વીસ
॥ પરમઠ્ઠ નિટ્ઠિઅઠ્ઠા, સિઠ્ઠા સિઠ્ઠિ મમ દિસતુ ૫

અર્થ—ચાર, આઠ, દસ અને બે એવા ચોવીસ નિન વરો જે (ઇદ્રાદિથી) વદાયેલા છે, વળી પરમાર્થથી જેઓ દૃતકૃત્ય થયા છે, જેઓ મિદ્ધ થયા છે, તે મને મોક્ષ આપો ૫ પદ (૨૦) ૨ પદ (૨૦) ગાથા (૫), શુદ્ધ (૨૫) લઘુ (૧૫૧) મર્વ વર્ણુ (૧૭૬)

ધૃતિ સિદ્ધન્તવ સૂત્ર.

॥ અથ વેઆવચ્છગરાણ સૂત્ર ॥

વેઆવચ્છગરાણં, સંતિગરાણં, સમ્પદ્ધિઠ્ઠિ,
સમાહિગરાણ ॥ (ડાતિ) કરેમિકાઉસ્સગ્ગ અન્નચ્ચ ॥

અર્થ—શ્રી જિનશાસનની વચાવચ્ચના કરનાર, શાંતિના કરનાર અને મધ્યગુદ્ધિ છોડેને સમાધિના કરનાર દેવોને આ શ્રીને, હું સહસ્ત્ર-ગ કરું છું, ધૃતિ

॥ અથ સુગુરુવાંદના સૂત્ર.

इच्छामि खमासमणो वंदितं जावणिजाए नि-
सीहिआए ॥ १ ॥

અર્થ—હે ક્ષમા શ્રમણ! શક્તિએ સહિત (જવ હિંસા-
દિશ નિવૃત્તિરૂપ પ્રયોજનવાળા) મારા શરીર વડે આપને
વાંદવાને ઇચ્છું છું.

अणुजाणह, मे मिउग्गहं ॥ २ ॥

અર્થ—મિતઅવગ્રહ (સાડાત્રણ હાથ પ્રમાણ ક્ષેત્ર)
માંએ પ્રવેશ કરવાની મને રજા આપો, (ગુરૂ કહે આણુજા
ણામિ) હું આજ્ઞા આપું છું.

निसीहि, अहो, कायं, कायसंफासं, खमणिजो,
मे, किलामो, अप्पकिलंताणं बहुसुभेण, मे, दिवसो
वड्कंतो ॥ ३ ॥

અર્થ—પછી શિષ્ય-માત્ર ગુરૂ વંદન શિવાય અન્ય
ક્રિયારૂપ વ્યાપાર નિષેધ્યો છે જેણે એવો છતો અવગ્રહમાં પેસીને,
એસી સાધુ ડાખા હીંચણ ઉપર અને શ્રાવક ચરવણા ઉપર મુહ-
પત્તિ મુદ્રી એ હાથ લલાટે લગાડી, ગુરૂના ચરણોને સ્પર્શવાને
આ પ્રમાણે કહે,

અહો, કાયં, કાય સંફાસં

અર્થ—અધ કાચ અર્થાત્ આપના પગોને માગ હાથ અને
લગાડે કઠી કઠી રીતે અર્ધ કબ્બાને મને આજ્ઞા આપો ગુરુની આજ્ઞાના
પાત્રીને ગુરુના ચરણ પ્રત્યે પોતાના હાથ તથા મગ્નકે કઠી અપ
કે પછી ઉભો થઈ મગ્નકે બે હાથ લગાડી, ગુરુની મનુષ્ય દ્રષ્ટિ ગળી

“ જમલિન્તે ભે ” ઇત્યાદિ પદો કહે

અર્થ—હે ભગવત કાઈ જેદ ઉપનયો દોય તે જા-
મતે જાપ વ્યાનિવાશ જોના આપને ઘણા સમાધિભાવે કઠીને
(આપને) દિવન વી થો?

ગુરુ કહે “ તદ્વત્તિ ” તેમજ ન્યતીત થયો છે

૫૩ શિષ્ય કહે

જન્તા, મે ॥ ૪ ॥

અર્થ—હે કુલ્લ નમુદ ! આપને તપ, નિયમ, યજ્ઞ-
ચન, વ્યાખ્યાય કેપ યાત્રા અ યાત્રાપથો તમે છે ?

ગુરુ કહે “ તુમ્હવિવદ્ભે ” તમને પણ વર્ત છે ?

૫૪ શિષ્ય કહે

જરણિજ, ચ, મે ॥ ૫ ॥

અર્થ—હ દ્રિય અને ને હ દ્રિયથી પીગ નહી પાનવ
જોય આપનું મનીષ છે ?

ગુરુ કહે “ ચેત ” જોમજ છે

સામેમિ, સમામમજો, દેવમિયં વહ્યમ્મં ॥ ૬ ॥

અર્થ—હે ક્ષમાશ્રમણ ! દિવસ સંખંધી મારા અપ-
રાધ પ્રત્યે હું ખામું છું.

આવસિઆણ, પઢિકમામિ, સમાસમણાણં, દેવ-
સિઆણ, આસાયણાણ,

અર્થ—અવરૂપ કર્તવ્ય જે ચરણ સિત્તરી અને કરણ
સિત્તરી આદિ સેવતાં પાલતાં જે અતિચાર લાગ્યા હોય તે થકી
હું નિવર્તું છું. (વળી) ક્ષમાશ્રમણ સંખંધી દિવસને વિષે થઈ
એવી આશાતનાએ કરીને,

કેવી આશાતનાએ કરીને ?

તિત્તીસન્નયરાણ, જંકિંચિ, મિચ્છાણમણદુકકડાણ,
વયદુકકડાણ, કાયદુકકડાણ.

અર્થ—તેત્રીશ આશાતના મધ્યેથી જે કાંઈ મિથ્યા
ભાવ રૂપ આશાતના થઈ હોય તેણે કરીને, મન સંખંધી પાપ
તે રૂપ આશાતનાએ કરીને, વચન સંખંધી પાપ તે રૂપ આશા-
તનાએ કરીને, શરીર સંખંધી પાપ તે રૂપ આશાતનાએ કરીને,

કોહાણ માણાણ, માયાણ, લોભાણ,

અર્થ—ક્રોધરૂપ, માનરૂપ માયારૂપ, અને લોભરૂપ
આશાતનાએ કરીને.

સવ્વકાલિઆણ, સવ્વમિચ્છોવયારાણ સવ્વ

ધમ્માઇકમણાણ આસાયણાણ,

અર્થ—સર્વ કાળ મળધી, સર્વ મિથ્યા ઉપચાર અર્થાત્ કુડકપટરૂપ આશાતનાએ કરીને તેમજ અષ્ટ પ્રવચન માતાડપ સર્વ ધર્મ ઠરણીને અતિક્રમવા ઉપ આગાતનાએ ઠરીને,

જો, મે, અહારો, કઓ, તસ્સ, સ્વમાસમણો, પહિ
કમામિ નિંદામિ, મરિહામિ, અપ્પાણ, વોસિરામિ ૭

અર્થ—૭ મારા છત્રે અતિચાર કયો હોય તે મળધી હે ક્ષમા શ્રમણા! આપની મમીએ હુ પરિક્ષમુ છુ, શુકની સાક્ષીએ વિરોધ નિહુ છુ, અને પાપિષ્ઠ આત્માને ચોમરાવુ છુ અર્થાત્ હોડાવુ છુ ખીજી વારના વાઢણાએ “ આનમિઆએ ” પ-
દ ન ઠહેલુ

૫૬ (૫૮) શુક (૨૫) લલુ (૨૦૧) મરં વર્ણ (૨૦૬)

ધતિ મુગુરવાંદણા મૂત્ર

॥ અથ અતિચારની આઠ ગાથા સૂત્ર ॥

નાણાંમિ દંસણમિઅ, ચરણમિ તવાંમિ તહય વીરિ-
યમિ॥આયરણ આયારો, ડઅ एसो પચહા મણિઓ ?

અર્થ—જ્ઞાનને વિષે, દર્શનને વિષે, આગ્નિને વિષે, તપને વિષે તેમજ વીર્યને વિષે જે આચરણ તે આચાર કહે-

વાય. એ પાંચ આચાર આ પ્રમાણેજ કહેા છે. ૧

કાલે વિણએ વહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિન્હ-
વણે ॥ વંજણ અથ્થ તદુમણ, અઠવિહો નાણમાયારોર.

અર્થ—જે કાળે જે લણવાની આજ્ઞા હોય તે કાળે તે લણવું તે કાળ આચાર; જ્ઞાનીના વિનય, વંદન પ્રમુખ સાચ-
વવા તે વિનય, જ્ઞાની ઉપર અંતરંગ પ્રેમ તે બહુમાન; સૂત્રો લણવા તપ વિશેષ કરવો તે ઉપધાન; તેમજ લણાવનાર શુદ્ધને ન ઓલવવો તે અનિહવણ, સૂત્ર અક્ષરનો શુદ્ધ ઉચ્ચાર કરવો તે વ્યંજન સાચો અર્થ કરવો તે સૂત્ર અર્થ, તથા બંને શુદ્ધ લણવા તે તદુભય, એ આઠ પ્રકારે જ્ઞાનાચાર કહેા છે. ૨

નિસ્સંકિઅ નિકંસિઅ, નિવિતિગિચ્છા અમૂઢ-
દિઢીઅ ॥ ઉવવૂહ થિરીકરણે, વચ્છલપ્પમાવણે અઠ ૩:

અર્થ—વીતરાગના વચનમાં શંકા ન કરવી તે નિઃશંક; જિનમતવિના અન્યમતની ઇચ્છા ન કરવી તે નિઃકાંક્ષિત; સાધુ સાધ્વીના મલિન વસ્ત્ર, ગાત્ર દેખી દુર્ગંધા ન કરવી તે નિવિતિગિચ્છા—વા ધર્મના ફલમાં સંદેહ ન આણવો તે નિવિ-
તિગિચ્છા; મિથ્યાત્વીના કષ્ટ, મંત્ર, ચમત્કાર દેખી તેનાથી વ્યા-
મોહિત ન થવું તે અમૂઢદ્રષ્ટિ, સમકિતધારીના અદ્ય શુણ્ણી-
પણુ શુદ્ધમનથી પ્રશંસા કરવી તે ઉપબૃહંક; જિન ધર્મમાં જોડવા તથા તે પામેલાને સ્થિર કરવા તે સ્થિરીકરણ; સાધર્મી બંધુનું અનેક પ્રકારે હિતચિંતવન તે વાત્સલ્ય; અને અન્ય-

દર્શની પણ જૈનશાસનની અનુમોદના કરે તેવા કાર્ય કરવા
તે પ્રભાવના, આ આઠ લક્ષણો દર્શનાચારના બાણુવા ૩

પણિહાણ જોગજુતો, પંચહિ સમિર્ઠિહિ તિહિ ગુ-
ત્તીહિ ॥ એસ ચરિતાયારો, અઘવિહો હોઈ નાયવ્વો ૪

અર્થ—પ્રણિધાન યોગ અર્થાત્ એકાગ્ર-સાવધાન પણે
કરી મન, વચન, કાયાના સર્વ યોગ, ચારિત્ર પાળવાને વિષે
યુક્ત, એવો ચારિત્રાચાર તે પાત્ર સમિતિ અને ત્રણ ગુપ્તિ એ
ઠગી આઠ પ્રકારનો છે એમ બાણુવો ૪

વારસવિહમિવિત્તવે, સામ્મિતર વાહિરે કુસલાદિવે ॥
અગિલાઈ અળાજીવી, નાયવ્વો સો તવાયારો ॥૫॥

અર્થ—બાળ પ્રકારના તપને વિષે, તે તપાચાર નિશ્ચયથી
બાણુવો તે તપાચાર દુગ્ધા ભાવ રહિત છે તથા હું તપ કરૂં
તો મારી આજીવિકા ચાલે એવા દોષ રહિત તે બાર પ્રકારનો
તપ, છ અભ્યતર અને છ બાહ્ય એમ બાળ પ્રકારથી, તીર્થ
કષ્ટોએ ઉપદેશ્યો છે ૫

અળસળ મૂળોઅરિયા, વિત્તી સસેવળ રસચ્ચાઓ ॥
કાયકિલેસો સલી, ણયાય વડ્ઝો તવો હોઈ ॥ ૬ ॥

અર્થ—ચારે પ્રકારના આહારનો અત્યંત વા બહુ ઝાડ
સુધી ત્યાગ તે અનશન, વસ્ત્ર પાત્ર એછા નખવા-વા-પાત્ર
સાત કોળીઆ એછા જમવા તે ઉલ્લોદિ, દ્રવ્યાદિનો મતેષ

તે વૃત્તિ સંક્ષેપ, વિગત પ્રમુખ રસનો થોડો વા અધિક ત્યાગ
તે રસત્યાગ; કાયાને કષ્ટ પ્રમુખ આપવા, લોચ કરાવવા ઇત્યાદિ
તે કાય કલેશ; વિષયાદિ ઉદ્દીરવા નહીં તે સંતીનતા; એ છ
પ્રકારે બાહ્ય તપ છે. ૬

પાયચ્છિત્તં વિણઓ, વેયાવચ્ચં તહેવ સદ્જ્ઞાઓ ॥

જ્ઞાણં ઉરસગ્ગોવિઅ, અર્પિમતરઓ તવો હોઈ ॥ ૭ ॥

અર્થ—લાગેલાં દોષનો ગુરૂ પાસે પ્રકાશ કરી તેના
નિવારણાર્થે ગુરૂ જે આલોચણુ આપે તે કરવું તે પ્રાયશ્ચિત, જ્ઞાન
તથા જ્ઞાનીનો વિનય કરવો તે વિનય તપ; ગુરૂ પ્રમુખની આ-
હુરાદિકથી લક્ષિત કરવી તે વૈયાવચ્ચ; તેમજ વાંચના, પૃચ્છના
પ્રમુખ પાંચ પ્રકારથી અભ્યાસ કરવો તે સ્વાધ્યાય; આર્ત
તથા રૌદ્ર ધ્યાન નિવારી, ધર્મ અને શુદ્ધધ્યાનમાં પ્રવર્તવું તે
ધ્યાન; કર્મ ક્ષય અર્થે કાયાને વોસરાવવી તે કાયોત્સર્ગ. નિશ્ચયથી
એ છ પ્રકારે અભ્યંતર તપ છે. ૭

અણિગૂહિઅવલવીરિઓ, પરિક્કમઈ જો જહુત્ત-

માઝુત્તો ॥ જુંજઈઅ જહાથામં, નાયવ્વો વીરિઆ-
યારો ॥ ૮ ॥

અર્થ—પ્રગટ છે બળ વીર્ય જેનું, વળી જે જેમ શ્રી
તીર્થંકર દેવે કહ્યું છે તેમજ પરાક્રમ કરે છે અર્થાત્ સર્વ પ્રકા-
રથી ધર્મને વિષે ઉદ્ધમ કરે છે. વળી સાવધાનપણે પોતાની શ-
ક્તિને અનુસારે ધર્મકાર્યને વિષે પ્રવર્તે તે વીર્યાચાર બજાવે.
ધૃતિ.

॥ અથ દેવસિઅં આલોડં સૂત્ર ॥

इच्छाकरेण संदिसह भगवन् देवसिअं आ-
लोड ॥ इच्छ आलोएमि.

અર્થ—હે ભગવાન ! આપની કૃપા પૂર્વક આજ્ઞા આપે
(તો) દિવમ મળધી (તે અતિચાર લાગ્યા હોય તે) પ્રકાશુ શુદ્ધ
કહે “ આલોદ ” પ્રમગે તિષ્ઠ્ય કહે, આપનું વચન અગી-
યત કહે ‘ડ અને પ્રગનુ છ

જો મે દેવસિઓ, અડઆરો કઓ કાઈઓ
વાઈઓ માળમિઓ,

અર્થ—તે મે નિવમ મળધી અતિચાર કર્યા હોય—તેમ
કે—મયાનળધી, વચન મળધી, મન મળધી,

उम्मुत्तो उम्मग्गो अकप्पो अकग्गीज्જो दुव्वा-
ઓ દુવ્વિચ્ચિત્તિઓ અણાયમે અણિન્નિઅવ્વો અમા-
વગપાડમ્મો.

અર્થ—જિનામમણી વિરૂદ્ધ જોવવાથી ઉન્માર્ગને મેવ
વાળી ઉપદેશ થયો તે અપ્રત્ય અર્થાન્ ચગ્ગુ બધાપારથી ગહિત
ને અપ્રત્યપણથી ઉપદેશ થયો તે અકરણિય નહિ કચ્ચ યોગ્ય
તે કચ્ચે કરીને

(ઉપરના અતિચાર કાયા અને વચન સંબંધીના કહ્યા.

હવે મન સંબંધી અતિચારનું સ્વરૂપ કહે છે.)

દુષ્ટ્યાન ધ્યાવવાથી (અને તેથીજ) દુષ્ટચિંતવન કરવાવડે કરીને અનાચાર જેથી પ્રતાદિત્તેનો સર્વથાભંગ થાય, તેથી જેકે ઇચ્છવા યોગ્ય નથી અને શ્રાવકને ઉચિત નથી તેવું અનુચિત કરવાથી થયેલા અતિચાર—

શાને વિષે લગાડ્યા હોય તે કહેછે.

**નાળે દંસળે ચરિતાચરિત્તે સુણ સામાણ તિળું
ગુત્તીળં**

અર્થ—જ્ઞાનને વિષે, દર્શનને વિષે, દેશવિરતિરૂપ શ્રાવક ધર્મને વિષે, શ્રુત સિદ્ધાંતને વિષે સામાયિકને વિષે ત્રણ ગુણિને વિષે,

**ચડળું કસાયાળું પંચળ મણવ્વયાળું તિળું
ગુણવ્વયાળું ચડળું સિરકાવયાળું વારસ વિહસસ સા-
વગધમ્મસસ જંલંડિઅં જં વિરાહિઅં તસસ મિચ્છામિ
દુક્કહં ॥**

અર્થ—ચાર કષાયે કરી, પાંચ આણુવ્રત મધ્યેથી, ત્રણ ગુણુવ્રત મધ્યેથી અને ચાર શિક્ષાવ્રતમધ્યેથી (અર્થાત્) ચાર પ્રકારના વ્રત રૂપ જે શ્રાવક ધર્મ તે માંહેથી જેદેશ થકી ભાંગ્યું હોય તથા જે સર્વ થકી વિરાધ્યું હોય, તે માફ પાપ નિષ્કલ

યાઓ ઇતિ દેવસિઅ આલોઉ સૂત્ર

ગુરૂ (૨૯) લઘુ (૧૩૮) સવવર્ણ (૧૬૭)

॥ અથ સાત લાખ સૂત્ર. ॥

સાત લાખ પૃથિવીકાય, સાત લાખ અપ્કાય,
સાત લાખ તેડકાય, સાત લાખ વાડકાય, દશલા-
ખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય, ચૌદ લાખ સાધારણ વન-
સ્પતિકાય, બે લાખ વેદંદ્રિય, બેલાખ તેદંદ્રિય, બે લાખ
ચૌરિંદ્રિય, ચાર લાખ દેવતા, ચાર લાખ નારકી, ચા-
રલાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રિય, ચૌદ લાખ મનુષ્ય, એવંકારે
ચોરાશી લાખ જીવૌંધોનિ માંહે, મહારે જીવે જે કોઈ
જીવ હૃગ્યો હોય, હૃગાબ્યો હોય, હૃગતાં પ્રત્યે અનુ-
મોદ્યો હોય, તે સર્વ, મને, વચને, કાયાયે કરી, તસ્મ
મિચ્છામિ દુક્કડ ॥ ઇતિ

અર્થ—યુગમ છે

॥ અથ અઢાર પાપસ્થાનક સૂત્ર ॥

પહેલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અ-
દત્તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ, છઠે ક્રોધ,
સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ, દસમે રાગ,
અગિયારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેંરમે અભ્યાસ્યાન, ચૌ-
દમે પૈશુન્ય, પંદરમે રતિ અરતિ, સોલમે પરપરિવાદ,
સત્તરમે માયામૃષાવાદ, અઢારમે મિથ્યાત્વ શલ્ય, એ
અઢાર પાપ સ્થાનક માંહે, મહારે જીવે, જે કોઈ પાપ
સેવ્યું હોય, સેવરાવ્યું હોય, સેવતાં પ્રત્યે અનુમોહ્યું
હોય, તે સર્વે મને, વચને, કાયાયેકરી, તસ્મ મિચ્છા
મિદુક્કડં ॥ ઇતિ

અર્થ—પરજીવના પ્રાણુનો નાશ ચિંતવવો તે પ્રાણા
તિપાત; અસત્ય બોલવાના પરિણામ તે મૃષાવાદ; પારકી વસ્તુ
ધણીની સંમતિ વિના લઈ લેવાની વૃત્તિ તે અદત્તાદાન; વિષ-
યભોગની વાંચ્છા રૂપ પરિણામ તે મૈથુન; નવપ્રકારે ખાદ્ય અને
ચોદ પ્રકારે અભ્યંતર વસ્તુ આદિની વાંચ્છા તે પરિગ્રહ; પરની
ઉપર તીવ્ર પરિણામે મુખાદિ અવયવને તપાવવા તે ક્રોધ, પ્રાપ્ત
વા અપ્રાપ્ત વસ્તુનો અહંકાર તે માન; શુભપણે સ્વાર્થવૃત્તિ સિદ્ધ
કરવાની વાંચ્છા તે માયા; ધનાદિ સંપત્તિને એકઠાં કરી સંગ્રહ

રાખવાની મનોવૃત્તિ તે લોભ, પૈશ્વલિક વસ્તુ ઉપર પ્રીતિ તે રાગ
અણુગમતા જીવાદિ પદાર્થો ઉપર અરૂચિ તે દ્રેષ, યરની સાથે
વિષવાદ કરવાની વૃત્તિ તે કલહ, પરજીવને નહીં દીકેલું, નહીં
સાસળેલું આજ દેવુ તે અવ્યાખ્યાન, પર જીવના દોષની ચાડી
ખાવી તે પૈગુન્ય, મુખ દુઃખ આવે હર્ષ, શોક કરવો તે રતિ
અગ્નિ, ગુણીવા નિર્ગુણી જીવની નિંદા કરવી તે પરપરિવાદ,
કપટવૃત્તિથી અસત્ય બોલી છળ કરીને લોકોને ઠગવાના પરિણામ
તે માયામૃપાવાદ, બ્યવહારવી કુદેવ કુગુડ અને કુધર્મ સેવવાની
અભિલાષા અને નિશ્ચયથી આત્મસ્વરૂપના અનુભવને વિદ્ય કર્તા
રૂપ આત્માના પરિણામ તે મિથ્યાત્વ ગત્ય એ અઢાર પ્રકારે
જીવને ચિત્તમા જે પાપરૂપ ભાવ ઉત્પન્ન થાય તે ભાવ પાપ
અને તે ભાવની ચિંતાશયી જીવને મત્તાયે કર્મના દળીયા લાગે
તે દ્રવ્ય પાપ ઢહેવાય છે, ઇતિ અઢાર પાપ સ્થાનક સૂત્ર

॥ અથ દેવસિઅ પડિક્કમણે ઠાઠં સૂત્ર ॥

સવ્વસ્સવિ, દેવસિઅ, દુચ્ચિત્તિઅ, દુપ્પમાસિઅ,
દુચ્ચિદ્ધિઅ, તસ્સ મિચ્છામિ દુકકં ॥

અર્થ—મર્વેપણુ દિવસ મળે ખી અતિઆગ, દુષ્ટ ચિત્ત
વન કરવા થકી, દુષ્ટ ભાવણુ કરવા થકી, દુષ્ટ ચેષ્ટારૂપ પ્રવૃત્તિ
કરવા થકી, લાગ્યા રાય, તે માફ પાપ મિથ્યા ધાઓ

॥ અથ વંદિતા સૂત્ર ॥

વંદિતુ સર્વસિદ્ધે, ધર્માયરિણ અ સર્વસાહુઅ ॥
 ઇચ્છામિપઢિકમિંતું, સાવગ ધર્માઈઆરસ્સ ॥ ૧ ॥

અર્થ—સર્વજ્ઞ એવા તીર્થંકર તથા સિદ્ધ ભગવંતને વળી
 ધર્મના આચાર્ય, ઉપાધ્યાય અને સર્વ સાધુને વાંદીને, ગ્રાવક
 ધર્મને વિષે લાગેલા અતિચાર થકી પ્રતિક્રમવાને હું ઇચ્છું છું ૧

જોમે વયાઈઆરો, નાળે તહ દંસળે ચરિત્તેઅ ॥
 સુહુમોઅ વાયરો વા, તં નિંદેતંચ ગરિહામિ ॥ ૨ ॥

અર્થ—જ્ઞાનને વિષે તથા દર્શનને વિષે તથા ચારિત્રને
 વિષે અને અ શબ્દથકી તપને વિષે તથા વીર્યને વિષે (વળી)
 જે અતિચાર મને વ્રતોને વિષે સૂક્ષ્મ વા બાહર લાગ્યા હોય,
 તેને નિંદું છું અને શુદ્ધી સમક્ષ ગર્હુ છું. ૨

દુવિહે પરિગ્ગહંમિ, સાવજ્જે વહુવિહેઅ આરંભે
 કારાવળે અ કરળે, પઢિકમે દેસિઅં સર્વં ॥ ૩ ॥

અર્થ—એ પ્રકારનાં પરિગ્રહ છે. ૧-સાવધ- પાપવાળો
 અને ૨ બહુ પ્રકારના આરંભવાળો, તે બંનેને કસવાથી પોતે
 કરવા થકી અને બીજા કરનારાઓને અનુભોદવા થકી, જે અતિચાર
 લાગ્યા હોય તે દિવસ સંજ થી સર્વ અતિચાર પ્રત્યે પ્રતિક્રમું છું. ૩

જ વહ્ન મિદિગ્ઘિં, ચઝહિં કસાણ્ઘિં અપ્પસથ્થે-
હિં ॥ રાગેણવ દોસેણવ, તર્નિંદે તંચગરિહામિ ॥ ૪ ॥

અર્થ—મદિયોવડે કરી તથા ચાર કપાથે કરી, અપ્રશ-
ન્ત ભાથે કરી, ગગે કરી વા ઢેચ વડે કરી જે અનિચારરૂપ અશુ-
ભકર્મ બાધ્યુ હોય તેને આત્માની માથે નિહુ છુ અને શુકની
માથે ગર્હુ છુ ૪

આગમણે નિગમણે, ઠાણે ચંક્રમણે અણાભેગે ॥
અભિઓગે અનિઓગે, પઢિકમે દેસિઅ સવ્વં ॥૫॥

અર્થ—ઉપયોગ-હિતપત્તે ગત્તના વા ઘણા લોકના
આનંદ થતી તથા પગધીનનાના કાગ્નુથી (ગિચ્ચારનીના મદિ-
ગદિકને વિષે) જતા, આવના, તેમના ધ્યાનકે ઉભા ગ્રહેતા,
ત્યાજ આમ તેમ કરના, જે અનિચારરૂપ પાપકર્મ બાધ્યુ હોય,
તે નિગમ ગણપો ગવને પડિછમુ છુ ૫

સકાકલ્લ વિગિચ્છા. પમંસ તહ મથરો કુલિં-
ગી સુ ॥ સમ્પત્તમ્મ ડાઓ, પઢિકમે દેમિઅ સવ્વં ૬

અર્થ—જન વચનમા થકા, અન્યમનીની વાચના, પ-
ર્વના કાળને સંદેહ, વા માથુ ચારનીના મલિન જાત્ર તથા વચ્ચે
દેખી દુનચ્છા કરી, ગિચ્ચારનીની પ્રશસ્ત તથા તેમને પરિ-
ચય, જે મર્યાદા વના અનિચાર મધ્યે નિવમનથી જે પાપ
બાધ્યુ હોય તે ગવને પડિછમુ છુ ૬

છકાય સમારંભે, પયણે અ પયાવણે અ જે દોસા ॥
અત્તાઘ ય પરઘા, ઉભયઘા ચેવ તં નિંદે ॥ ૭ ॥

અર્થ—પોતાને અર્થે તથા પરને અર્થે વળી પોતાને તથા પરને એ બન્નેને અર્થે (અશનાદિ આહારને) પોતે રાંધતાં, ધીન્ન રાંધતા હોય તેને અનુમોદન દેતાં, છકાયના સમારંભને વિષે પ્રવર્તવા થકી જે (કર્મજાંઘરૂપ) દોષ લાગ્યા હોય તેને હું નિંદુ છું. ૭

કા પંચન્દ્ર મણુવ્વયાણં, ગુણવ્વયાણં ચ તિન્દ્રમદ્યારે ॥
સિસ્સાણં ચ ચઉન્દ્રં, પઢિકમે દોસિઅંસવ્વં ॥ ૮ ॥

અર્થ—પાંચ આણુવ્રતને વિષે, ત્રણ ગુણુવ્રતને વિષે, ચાર શિક્ષા વ્રતને વિષે, અને તપ સંલેષણાદિને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય તે દિવસસંજાંધી સર્વ અતિચારને હું પડિષ્ઠમું છું. ૮.

પઢમે અણુવ્વયંમિ, થૂલગ પાણાઙ્ગવાય વિરૂંઓ ॥
આયરિઅ મપ્પસથ્થે, ઇથ્થ પમાયપ્પસંગેણં ॥ ૯ ॥

અર્થ—અહીંયા, પેહેલા આણુવ્રતને વિષે, પ્રમાદના પ્રસંગથકી અપ્રશસ્ત ભાવ વર્તતાં થકાં, સ્થૂલ પ્રાણાતિપાતની નિવૃત્તિનું ઉદ્ધંધન કરીને જે આચરણ સેવ્યા હોય તે જેમ કે ૯

વહબંધ છવિચ્છેએ અઙ્ગમારે ભત્તપાણ વુચ્છેએ ॥
પઢમ વયસ્સ ઇઆરે, પઢિકમે દોસિઅં સવ્વં ॥ ૧૦ ॥

અર્થ—(દ્વિપદાદિ જીવને) મારવો, દોરડાવડે બાધવો તેના અવયવને છેદવા, તેના ઉપર ઘણો ભાર ભરવો, તેને ભા-
તપાણી, ચારાનો અતરાય કરવો, આ પેહેલા પ્રતના અતિચાર
મધ્યે જે અતિચાર દિવમ મળી લાગ્યા હોય તે સર્વને હું
પડિછમુ છુ ૧૦

વીએ અણુવ્યયમિ, પરિથૂલગ અલિઅવયણવિર-
ઈઓ ॥ આયરિઅમપ્પસથ્યે इत्थपमायप्पसगेणं ॥ ૧૧ ॥

અર્થ—અહીંયા, ખીન્ન અણુપ્રતને વિષે, પ્રમાદના પ્ર-
મગ વક્રી અપ્રશસ્ત ભાવ વર્તતા થકા, અતિથયે કરીને મોટા
ભૂઠાની વિરતિનુ ઉલ્લ ધન કરીને જે આચરણ કરેલુ હોય તે
જેમકે—૧૧

સહસા રહસ્સ દારે, મોસુવણ્ણેઅ કૂડલેહેઅ ॥
વીઅ વયસ્સ ઇઆરે, પડિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૧૨ ॥

અર્થ—અણુવિચારે કોઈના ઉપર આળ મુકતા, એકાતે
છાની વાત કરનાર ઉપર રાન્ય વિરોધ શુન્હો મુકતા, સ્ત્રીએ
કહેવી વાત પ્રગટ કરતા, ખોટો ઉપદેશ આપતા અને ભૂઠા દસ્તા-
વેજ કરતા, ખીન્ન પ્રતને વિષે જે કોઈ અતિચાર લાગ્યો હોય
તે દિવમ મળી મર્મ અતિચારને હું પડિછમુ છુ ૧૨

તદ્દા અણુવ્યયમિ, થૂલગ પરદવ્વહરણ વિરઈઓ ॥
આયરિઅ મપ્પસથ્યે इत्थ पमायप्पसंगेण ॥ ૧૩ ॥

અર્થ—અહીંયા, ત્રીજા અણુવ્રતને વિષે પ્રમાદના પ્રસંગ થકી, અપ્રશસ્ત લાવ વર્તતાં થકાં, ખાદરપણે પરદ્રવ્યના હરણની વિરતિનું ઉદ્ધંધન કરીને જે આચરણ સેવ્યું હોય તે જેમકે—૧૩

તેના હડપ્પઓગે, તપ્પડિરૂવે વિરુદ્ધગમણેઅ ॥
કૂડતુલ કૂડમાણે, પડિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૧૪ ॥

અર્થ—ચોરની આણેલી વસ્તુ અર્થાત્ ચોરીનો માલ લેવો, ચોરને સહાય આપવી, ખોટી વસ્તુ ખરી જેવી કરી વેચવી, દાણચોરી પ્રમુખ રાત્ર્યવિરૂદ્ધ આચરવા, ખોટા તોલ રાખવા, ખોટા માપ રાખવા; તેથી જે પાપ લાગ્યું હોય તે દીવસ સંખંધી સર્વને હું પડિછમું છું—૧૪

ચુટથે અણુવ્યમિ, નિચ્ચં પરદારગમણ વિરઈ-
ઓ ॥ આયરિઅમપ્પસથે, ઇથ્થ પમાયપ્પસંગેણં ॥ ૧૫ ॥

અર્થ—અહીંયા ચોથા અણુવ્રતને વિષે, પ્રમાદના પ્રસંગ થકી, અપ્રશસ્ત લાવ વર્તતાં થકાં, નિરંતર પરદાર સાથે ગમન કરવાની વિરતિનું ઉદ્ધંધન કરીને જે આચરણ સેવ્યું હોય તે જેમકે—૧૫

અપરિગ્ગહિઆ ઇત્તર, અણંગ વીવાહ તિવ્વઅ-
ણરાગે ॥ ચુટથ વયસ્સ ઇઆરે, પડિકમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૧૬ ॥

અર્થ—અપત્રિહીત અર્થાત્ કુવારી કન્યા અથવા વિ-
ધવાની સાથે મૈથુન કરવું, બીજાએ રાખેલી વેશ્યાની સાથે
મૈથુન કરવું, પરત્નીની સાથે અનગ કીડા કરવી, પોતાના પુત્ર
પુત્રી શિશુઓ બીજાના વિવાહ કરતા, કામલોગને વિષે તીવ્ર અ-
નુરાગ કરવો (આ પાત્ર) એવા નનના અતિચાર મધ્યેથી જે
કોઈ અતિચાર દિવસ મળે છે તેને લાગ્યો હોય તે સર્વને હું
પરિહાસ્ય છું ૧૬

इतो अणुव्वए पचममि, आयरिअमप्पसत्थमि॥
परिमाण परिच्छेए, इत्थ पमायप्पसगेणं ॥ १७ ॥

અર્થ—જે પછી, અહીંયા પાત્રમાં અણુવતને વિષે
પ્રમાદના પ્રમગ થતી, અપ્રસન્નતા લાવ વર્તતા થકા પરિહાસના
પ્રમાણનો પરિચ્છેદ કરના થતી જે આચરણ એવું હોય તે-
જેમકે-૧૭

धणधनं वित्तवद्भू, रूप सुवन्नेअ कुविअ परि-
माणे ॥ दुप्पए चउप्पयमि, पडिकमे देसिअ सव्वं १८

અર્થ—ધન ધાન્ય, ખેતર, ઘરહાટ, ડાકુ, મોતુ અને
રૂપા, મોના શિવાય બીજા ધાતુની વસ્તુઓને પરિમાણ ઉપરાત
રાખવાથી તથા દામ, દામી, વિગેરે બેખગવાળા ઘોડા વિગેરે ચાર
પગવાળા પ્રાણીઓને પરિમાણ ઉપરાત ગખવાથી લાગેલા, દિ-
વસ સળધી સર્વ અતિચારને હું પરિહાસ્ય છું ૧૮

ગમણસ્સ ઉ પરિમાણે, દિસાસુ ઉટું અહેઅ
તિરિઅંચ ॥ વુડિસઇ અંતરુદ્ધા, પઢમંમિ ગુણવ્વણ
નિંદે ॥ ૧૯ ॥

અર્થ—ઉદ્ધંદિશિ, અધોદિશિ અને તિર્યહોદિશિમાં જ-
વાના પરિમાણથી અધિક જતાં, એક દિશિમાં જવાનું ઘટાડી
બીજી દિશિમાં તે પરિમાણ વધારતાં અને કરેલા પ્રમાણની વિ-
રુદ્ધિ થવાથી વધારે જતાં, પેહેલાં ગુણુત્તરને વિષે જે અતિચાર
લાગ્યા હોય તેને આત્માની સાથે નિંદું છું. ૧૯

મજ્જંમિઅ મંસંમિઅ, પુપ્ફેઅ ફલેઅ ગંધ
મલ્હેઅ ॥ ઉવભોગ પરિભોગે, વીઅંમિ ગુણવ્વણ
નિંદે ॥ ૨૦ ॥

અર્થ—મદિરા તથા માંસ અને બીજા પાણુ નહીં
ખાવા યોગ્ય પદાર્થ તથા પુષ્પ, ફળ ખરાસપ્રમુખ ગંધ અને
પુષ્પની માળાને લોગવવાથી, ઉપલોગ પરિલોગ નામના બીજા
ગુણુત્તરને વિષે લાગેલા અતિચારને હું નિંદું છું ॥ ૨૦ ॥

સચ્ચિત્તે પહિવદ્દે, અપોલ દુપ્પોલિઅંચ આહારે ॥
તુચ્છોસહિ મરુલ્લગયા, પહિક્કમે દેસિઅં સવ્વં ॥ ૨૧ ॥

અર્થ—સચ્ચિત્તનો ત્યાગ વા પરિમાણ છતાં પ્રમાદના

વશથી અધિક સચિત વાપરવા, અચિત માથે જોડાયેલી વસ્તુ વાપરવી, નહીં પકાવેલા પદાર્થ વાપરવા, અર્ધપકવ તથા અર્ધ કાચા પદાર્થ વાપરવા અને તુરંત પગાર્થ લક્ષણ કરવા એ અચિત્તા ત્યાગના પાત્ર અતિચાર મધ્યેથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય તે દિવમમળ ધી મરને હુ પડિછમુ ૨ ૨૧

इंगाली वण साडी, भाडी फोडी सुवजण
कर्म ॥ वाणिजं चैवयद,—त लखव रस केस विस
विसयं ॥ २२ ॥

અર્થ—કુભાગ અને ભાડભુત વિગેરેના અગ્નિમળ ધી કર્મ તે અગારકર્મ, પુષ્પ, ફળ, વનસ્પતિ, અનાજ વિગેરે ઉગાડવા તથા છેડવા તે વનકર્મ, ગાડા, ખેત્ર વિગેરે વેચવા, વેચાવવા તે શત્રુકર્મ, ઘોડા ઠાટ, જાળદ વિગેરે ભાડે આપવા તે ભાટિક કર્મ, કુવા વાવ વિગેરે ખોદવા ખોદાવવા તે રક્ષાટિક કર્મ આ પાત્ર કર્મ શ્રાવકે અન્યતપશ્ચે વર્જના વળી નિશ્ચયે પાત્ર કુવાલિગ્ન્ય તેમા હાથી દાન મુન્નાદળ વિગેરે જ્યા નિષજતા હોય તે સ્થાનકે જડ ખરી કરવા તે દત્તકુનાલિગ્ન્ય, લાખ, ઢમુખો, હસ્તાક્ષ વિગેરેનો વ્યાપાર તે લાખ કુનાલિગ્ન્ય, ચી, તેલ, ગોળ, વિગેરેનો વ્યાપાર તે ગમ કુનાલિગ્ન્ય, મોગ, પોપટ અને મનુષ્ય તથા પશુનો વ્યાપાર તે કેશ કુનાલિગ્ન્ય, અગ્રીવ, મોમવ વિગેરે તથા શસ્ત્રાદિનો વ્યાપાર તે વિમવિસય કુનાલિગ્ન્ય, એ પાત્ર કુવાલિગ્ન્યને શ્રાવકે વર્જવા ૨૨

एवं खु जंतपिल्लण, कम्मं निलंछणं च दवदाणं॥

सर दह तलाय सोसं, असईपोसं च वज्जिज्जा ॥२३॥

અર્થ—એ પ્રમાણે નિશ્ચયથી ઘંટી ચરખા પ્રમુખ યં-
ત્રમાં શેરડી તલ વિગેરે ખીલાવવાં; નાક કાન વીંધવા વીંધાવવા;
અગ્નિદાહ દેવો; સરોવર, દ્રહ અને તળાવ વિગેરેને સુકાવી નાં-
ખવા; હિંસક જીવો તથા વ્યભિચારી સ્ત્રી વિગેરેનું પોષણ કરવું;
આ પાંચ સામાન્ય કર્મને શ્રાવકે વર્જવા. ૨૩

सथ्यंगि मुसल जंतग, तण कहे मंतमूल भेस-

ज्जे ॥ दिन्ने दवाविएवा, पडिकमे देसिअं सव्वं ।२४।

અર્થ—શસ્ત્ર, અગ્નિ, મુશલ, યંત્ર, તૃણ, કાષ્ઠ, સર્પ
વિગેરેને ખીલવવાના મંત્ર, નાગકમણી પ્રમુખ જડીબુટ્ટી, અને
ગોળી ચુરણ વિગેરે ઉપદ્રવકારી વસ્તુઓ ખીજાને આપવાથકી,
ખીજાનીપાસે અપાવવાથકી અને આપનારને અનુમોદવાથકી જે
અતિચાર લાગ્યા હોય તે દીવસસંબંધી સર્વ અતિચારને છું
પડિછમું છું. ૨૪

न्हानु वट्टण वन्नग, विलेवणे सह रूव रसगंधे॥

वथ्यासण आभरणे पडिकमे देसिअं सव्वं ॥ २५ ॥

અર્થ—અણગળ પાણી વિગેરેથી ન્હાવું; ખીડી વિગેરે
ચોળી શરીરનો મેલ ઉતારવો, અખીર ગુલાલ અલતાદિક, તથા
દેશર ચંદનાદિનું વિલેપન કરવું; શબ્દ, રૂપ, રસ, ગંધ, વસ્ત્ર,

આસન, આભરણ ઇત્યાદિ અનેક ઉપલોગ મળધી જે અતિ
ચાગ લાગ્યા હોય તે દિવસસળધી સર્વઅતિચારને હું પડિ
છમુ છુ ૨૫

કદપ્પેકુકુડા, મોહરિ અહિગરણભોગ અઙરિત્તે ॥
દંડમિ અણઢાણ, તડઅમિ ગુણલ્લણ નિંદે ॥ ૨૬ ॥

અર્થ—કામલોગની કથા કરવી, લોકોને હાસી આવે
એવી એટ્ટા કરવી, વાચાળપણે અધટિત વચન બોલવા, શત્રુ
વિગેરે સજ્જ કરવા, ઉપલોગ પરિલોગની વસ્તુ ખપ કરતા
વિશેષ રાખવી, અનર્થ દહ વિરમણ નામના ત્રીજા ગુણવ્રતને
વિષે પૂર્વોક્ત જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેને હું નિહુ છુ ૨૬

તિવિહે દુષ્પણિહાણે, અણવઢાણે તહા સડ વિઢૂણે
॥ સામાડઅ વિતહ કણ, પઢમે સિલ્લવાવણ નિંદે ૨૭

અર્થ—મન, વચન, કાયા એમ ત્રણ પ્રકારના હુ પ-
લ્લિધાન અર્થાત્ દુષ્ટ વ્યાપારના ત્રણ અતિચાર, અવિનયપણે
બે ધડી કરતા એછા વખતે આભાષિક પારણ, પ્રમાદથી
સામાયિક લીધુ છે કે નહી તે યાદ ન ગહેણુ, એવી રીતે
આભાષિક વિતથપણે અર્થાત્ ખોટી રીતે જરતા, પ્રથમ શિક્ષા
વ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેને હું નિહુ છુ ૨૭

આણવણે પેસવણે, સઢે રૂવે અ પુગલલ્લણે ॥
દેસાવગાસિઅંમિ, વીણ સિલ્લવાવણ નિંદે ॥ ૨૮ ॥

અર્થ—નિયમિત ભૂમિમાં બહારથી કાંઈ ચીજ મંગાવવી, પરિભ્રમણ ઉપરાંત ભૂમિને વિષે પોતાના કાર્ય માટે બીજાને મોકલવા, પરિભ્રમણ ઉપરાંત ભૂમિએ રહેલાને ખોંખારાદિથી જણાવવું, તેને રૂપ દેખાડવું, તેને સ્થળે કાંઈક પદાર્થનાંખી પોતાપણું જણાવવું; આ પાંચ અતિચાર માંહેથી દેશાવગાશિક નામના બીજા શિક્ષા વ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેને હું નિંદું છું. ૨૮

સંથારુચારવિહી, પમાય તહ ચેવ મોઅણા-
મોણ ॥ પોસહવિહિ વિવરીણ, તણ સિરકાવણ
નિંદે ॥ ૨૯ ॥

અર્થ—સંથારા સંબંધી જે પ્રકારના અર્થાત્ સંથારાને નપડિલેહે તથા પડિલેહે તો કાંઈક કરે અને કાંઈક ન કરે અને લઘુનીતિ તથા વડીનીતિ સંબંધી જે પ્રકારના અર્થાત્ લઘુનીતિ અને વડીનીતિને પરકવવાની ભૂમિને ન પડિલેહવી અને પડિલેહેતો કાંઈક કરે અને કાંઈક ન કરે, એમ ચાર, તથા ભોજન સંબંધી ચિંતા કરવી; એ રીતે પોસહનો વિધિ વિપરીત કરવાથી ત્રીજા શિક્ષા વ્રતને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેને હું નિંદું છું. ૨૯

સચ્ચિત્તે નિરિક્કવણે, પિહિણે વવણસ મચ્છરે ચેવ
॥ કાલાઈકમ દાણે, ચઝથ્થે સિરકાવણ નિંદે ॥૩૦॥

અર્થ—આધુને દેવાયોગ્ય લોજન ઉપર સચિત્તવસ્તુ મુકવી, દેવાયોગ્ય વસ્તુને સચિત્ત પદાર્થ વડે ઢાકવી, નહીં દેવાની બુદ્ધિએ પોતાની વસ્તુને પારકી કહેવી, અને દેવાની બુદ્ધિએ પરાની વસ્તુને પોતાની કહેવી, ક્રોધ, અભિમાન, ઇર્ષ્યા કરતા દાન દેવુ, ગોચરીનો કાળ વીતી જતા મુનિને આમત્રણ કરવુ, યોગ્ય શિક્ષા મનને વિષે પૂર્વોક્ત અતિચાર મધ્યેથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેને હુ નિહુ છુ ૩૦

સુહિંસુ અ હુહિંસુઅ, જામે અસજંસુ અણ-
કંપા ॥ રામેળવ દોસેળવ, તંનિદેત ચ ગરિહામિ ॥ ૩૧ ॥

અર્થ—જ્ઞાનાદિને વિષે હિત છે એવુ એવા સુવિહિ-
તને વિષે, તથા બ્યાધિથી પીડાયેલા એવા હુ ખીને વિષે, તથા અમયતી, પાસાધાદિકને વિષે, રાગથી વા દ્વેષથી મને જે અનુકંપા થઈ હોય તેને, હુ નિહુ છુ અને શુકની આજે ગર્હુ છુ ૩૧

સાહુસુ સવિમાગો ન કઓ તવ ચરણ કરણ
જુતેસુ ॥ સંતે ફાસુઅ દાળે, તંનિદેત ચ ગરિહામિ ॥ ૩૨ ॥

અર્થ—તપ તથા ગગ્ગસિત્તરી અને કગ્ગમિત્તગી એ મહિત એવા આધુઓને વિષે, નિર્દોષ અશનાદિક હોવા છતાં મારે જીવે મવિલાગ ન થીધો હોય તેથી જે અતિચાર લાગ્યા હોય તેને હુ નિહુ છુ અને શુકની આજે ગર્હુ છુ ૩૨

इहलोए परलोए, जीविअ मरणेअ आसंस प-
ओगे ॥ पंचविहो अइआरो, मा मज्ज हुज्ज मरणंते३३

અર્થ—ધર્મના પ્રભાવથી આ લોકને વિષે સુખની વાં-
ચ્છા; તથા પરલોકમાં દેવેન્દ્રાદિના સુખની વાંચ્છા; અનશનને
લીધે સન્માન દેખી જીવવાની વાંચ્છા, તથા દુઃખ આવે મરવા-
ની વાંચ્છા; અને ચ શબ્દ થકી, કામ લોગને વિષે તીવ્ર વાંચ્છા;
સંલેખણ સંબંધી આ પાંચ પ્રકારના અતિચાર મને મરણાંત
સુધી ન હોજો. ૩૩

काएण काइअस्स, पडिक्कमे वाइअस्स वायाए॥
मणसा माणसिअस्स, सव्वस्स वयाइआरस्स ॥३४॥

અર્થ—કાયાથી વધાદિક કરાચ્છેલા અતિચારને કાથો-
ત્સર્ગાદિ જે કાયાના શુભવ્યાપાર તેણે કરી; આળ પ્રમુખ દેવાના
વચનના અતિચારને જિન સ્તવનાદિ શુભવચનના વ્યાપારે કરીને;
અને દેવત્વાદિ વિષે શંકા પ્રમુખ મનના અતિચારને અનિત્યાદિ
ભાવનાના શુભ ચિંતવને કરીને; એમ સર્વ વ્રતના અતિચારને
હું પડિછમું છું. ૩૪

वंदणवय सिरका गा,—खेसु सन्ना कसाय दंडेसु
गुत्तीसु अ समिईसु अ, जो अइआरो अ तं
निंदे ॥ ३५ ॥

અર્થ—જે પ્રકારના વંદન, બાર પ્રકારના વ્રત, જે પ્ર-

કાગની શિક્ષા, ત્રણ ગારવ, ચાર મજા, ચાર કપાય, ત્રણ દડા,
ત્રણ ગુસ્તિ, પાંચ મમિતિ અને ચ શબ્દથી શ્રાવકની અગિ
ચાર પરિમા તેને વિષે જે અતિચાર લાગ્યો હોય તેને હું
નિહુ છું ૩૫

મા

સમ્રાદિદી જીવો, જડવિ હુ પાવં સમાયરે કિં-
ચિ ॥ અપ્પો સિ હોડ વંધો, જેણ ન નિહ્ધ ધસં
કુણહ ॥ ૩૬ ॥

અર્થ—મગ્યશુદ્ધિ છત્ર ને કે ચોડુ પણ પાપ કરે,
તો પણ તેને અપ બધ હોય, કાગ્ય કે તે નિર્દયપણે, હિ સાદિ
બ્યાપાર હતો નથી ૩૬

તપિહુ સપાડિકમણ, સપ્પરિઆવં સઉત્તરુણં ત્ર
॥ સિપ્પ ઉવસામેઈ, વાહિન્વ મુસિરિક્કો વિજ્ઞો

અર્થ—પ્રતિક્રમણ કરે કરી, વળી પશ્ચાન્નાપ કરવે
કરી, તેમજ ગુરુએ રીધેલા પ્રાયશ્ચિત્તને કરે કરી, ગુપ્ત સ્થેર
શ્રાવક જેમ કહી ગેને શિષ્યેલો વૈદ્ય બ્યાધિને ઉપશમાયે છે તેમ,
નિશ્ચયથી તે અદ્ય કરના બધને શિષ્યપણે ઉપશમાયે છે ૩૭

જહાવિસ કુટ્ટગય, મતમૂલ્લવિમારયા ॥ વિજ્ઞા-
હણંતિ મતેહિં, તોતં હમ્મડ નિન્નિસં ॥ ૩૮ ॥

અર્થ—પૂર્વે લખેલ છે. ૪૫

ચિરસંચિયપાવપણાસળીઙ્, ભવસયસહસ્સમહળી-
 એ ॥ ચતુવીસ જિણ વિણિગ્ગય કહાં, વોલંતુ મે
 દિઅહા ॥ ૪૬ ॥

અર્થ—! ચિરકાળથી એકઠાં કરેલા પાપને નાશ કરનારી
 શત સહસ્ત્ર અર્થાત્ લક્ષ લવને હુણુનારી એવી એવીશ તીર્થ-
 કરોના મુખથી નિકળેલી કથા કરવે કરીને મારા દિવસો વ્યતીત
 થાઓ. ॥ ૪૬

મમ મંગલમરિહંતા, સિદ્ધા સાહૂસુઅં ચ ધમ્મો-
 અ ॥ સમ્મદિઢી દેવા, દિંતુ સમાર્હિં ચ વોર્હિં ચ ॥ ૪૭ ॥

અર્થ—શ્રી અરિહંત, સિદ્ધ લગવાન વળી સાધુ મહા
 રાજા, શ્રુત ધર્મ તથા ચારિત્ર ધર્મ એ મારે મંગલ રૂપ છે.
 વળી સમ્યગ્ દૃષ્ટિ દેવતાઓ મને ધર્મને વિષે ચિત્તની સ્થિરતા
 તથા પરલવે જિનધર્મની પ્રાપ્તિ આપો. ૪૭

પહિસિદ્ધાણં કરણે, કિચ્ચાણમકરણે પહિક્કમણં ॥
 અસદ્દહણે અ તહા, વિવરીય પરૂવણાણ અ ॥ ૪૮ ॥

અર્થ—નિષેધવા યોગ્ય (શંકા વધાદિ અશુભ કાર્યને)
 કરવે કરી તથા કરવા યોગ્ય (દેવ પૂજા સામાયિકાદિ શુભ કાર્ય-
 ને) ન કરવે કરી વળી (નિગોદાદિ સૂક્ષ્મ વિચારને) અણુસર્દહવે
 કરી અને જિનાગમથી વિરૂદ્ધ પ્રરૂપણા કરવે કરી જે પાપ
 લાગ્યું હોય તે દૂર કરવાને પ્રતિક્રમણ છે. ૪૮

સ્વામેમિ સર્વજીવે, સર્વે જીવા સ્વમંતુ મે ॥ મિ-
ત્તીમે સર્વ મૂણુ, વૈર મજ્જ ન કેળઈ ॥ ૪૯ ॥

અર્થ—સર્વ જીવોને હું ખમાવું છું સર્વ જીવો મારા
અપરાધને ખમીને—માફ કરીને મારે સર્વ જીવોની માથે મૈત્રી
ભાવ છે કોઈ જીવની માથે મારે વેરભાવ નથી ૪૯

एव महं आलोइअ, निदिअ गरहिअ दुगंछिअं
सम्म तिविहेण पडिक्कतो, वदामि जिणे चउव्वीस ॥ ५० ॥

અર્થ—આ પ્રમાણે સમ્યક્ પ્રકારે પાપ આલોચ્યું,
આત્મા માણે નિદા કરી, શુદ્ધ સાચે ગર્હણા કરી અને દુગંછા
કરી અને ત્રિવિધે પડિક્કમતો થકો ચોવીસ જીવોને હું વાહું છું ૫૦

ઇતિ વદિતા સૂત્ર

॥ अथ अप्मुट्ठिओ (गुरुस्वामणा) सूत्र.

इच्छाकारेण संदिसह भगवन् अप्मुट्ठिओमि
अप्भितर देवसिअं स्वामेअं ॥ इच्छं ॥ स्वामेमि देवसिअं

અર્થ—હું ભગવાન ! ઇચ્છા પૂર્વક આપ મને આદેશ
આપો, હું દિવ્યમા કરેલા અપરાધને ખમાવવાને ઉઠ્યો છું.

ગુરુ કહે (ખામેહ) ખમાવો. શિષ્ય કહે (ઇચ્છ) હું એજ ઇચ્છું છું. (અને) દિવસ સંખ્યાથી અપરાધ પ્રત્યે ખામું છું.

જં કિંચિ અપત્તિઅં પરપત્તિઅં ભત્તે પાણે,
વિણે વેઆવચ્ચે, આલાવે સંલાવે, ઉચ્ચાસણે સમાસણે
અંતરભાસાણે ઉવરિભાસાણે

અર્થ—જે કાંઈ અપ્રીતિભાવ કે વિશેષ અપ્રીતિભાવ ઉપજાવ્યો હોય—(શેને વિષે) ભોજનને વિષે, પાણીને વિષે વિનયને વિષે, વૈયાવચ્ચને વિષે, એક વાર બોલવાને વિષે, વાર-વાર બોલવાને વિષે, ગુરુથી ઉંચા આસને બેસવાને વિષે, ગુરુની ઘરાબર આસને બેસવાને વિષે, ગુરુ બોલતા હોય તેની વચ્ચે બોલવામાં, ગુરુએ કહેલી વાત વિશેષપણે કહેવામાં,

જં કિંચિ મજ્જ વિણય પરિહીણં સુદુમં વા વાય-
રંવા તુપ્પે જાણહ અહં ન યાણામિ તરસ મિચ્છામિ
દુક્કહં ॥

અર્થ—જે કાંઈ મારે (જીવે) સૂક્ષ્મ વા રથૂળ વિનય રહિતપણું કર્યું હોય તે તમે જાણો છો, હું જાણુતો નથી, તે પાપ મારું મિથ્યા થાયો. ॥ ૧ ॥ ઇતિ ॥

ગુરુ (૧૫) લઘુ (૧૧૧) સર્વ વર્ણુ (૧૨૬)

॥ અથ આચરિય ઉવઝાણ સૂત્ર ॥

આચરિય ઉવઝાણ, સીસે સાહમિણ કુલગણેઅ ॥

જે મે કેડ કસાયા, સવ્વેતિવિહેણ સ્વામેમિ ॥ ૧ ॥

અર્થ—આચાર્ય ઉપાધ્યાય, તેમના શિષ્ય, સાધર્મી, એક આચાર્યના પરિવાર તથા ઘણા આચાર્યના પરિવાર તે સર્વેના ઉપર જે કોઈ પણ પ્રકારનો કષાય મારે એવે કચો હોય તે સર્વેને ત્રિવિધે કરી ખામુ છુ ॥ ૧ ॥

સવ્વસ્સ સમણ સંઘસ્સ, ભગવઓ અંજલિ કરિ-
યસીસે સવ્વં સ્માવહત્તા, સ્મામિ સવ્વસ્સ અ-
હયંપિ ॥ ૨ ॥

અર્થ—સર્વ શ્રમણ સ ધર્મ ભગવતના મળ ધર્મા કરેલા જે અપરાધ તે સર્વ અપગધને, મરતકની ઉપર જે હાથ નેડીને ખમાવીને તે સર્વના કરેલા અપરાધને હુ પણ ખમુ છુ

સવ્વસ્સ જીવરાસિસ્સ માવઓ ધમ નિહિય
નિયચિત્તો ॥ સવ્વ સ્માવહત્તા, સ્મામિ સવ્વ-
સ્સ અહયંપિ ॥ ૩ ॥

અર્થ—ભાવથી ધર્મને વિષે સ્થાયી છે પોતાનું ચિત્ત નેહો એવો હું મર્મ એવોના સમૂહના મળ ધર્મા કરેલા અપરાધ પ્રત્યે, સર્વને ખમાવીને, હુ પણ મર્મ પ્રત્યે ખમુ છુ ॥૩॥

ગાથા (૩) પદ (૧૨) શુદ્ધ (૧૯) લઘુ (૯૧) સર્વવર્ણ (૧૧૦)
ધૃતિ ખામણા સૂત્ર.

॥ અથ નમોસ્તુ વર્દ્ધમાનાય ॥

इच्छामो अणुसर्विं नमोऽस्वमासमणाणं नमोऽर्हत्

અર્થ—અમે શુદ્ધ આજ્ઞાને ઇચ્છીએ છીએ; ક્ષમા શ્રમ-
ણને નમસ્કાર થાઓ.

नमोऽस्तु वर्द्धमानाय, स्पर्द्धमानाय कर्मणा ॥

तज्जयावासमोक्षाय, परोक्षाय कुतीर्थिनाम् ॥ १ ॥

અર્થ—કર્મની સાથે સ્પર્દ્ધાના કરનાર, તે કર્મનો જય
કરીને મોક્ષ પ્રાપ્ત કરનાર અને કુતીર્થિઓથી પરોક્ષ એવા વર્દ્ધ-
માન સ્વામીને નમસ્કાર થાઓ. ॥૧॥

येषां विकचारविंदराज्या, ज्यायःक्रम कमला-
वलिं दधत्या ॥ सदृशैरति संगतं प्रशस्यं, कथितं
संतु शिवाय ते जिनेन्द्राः ।' २ ॥

અર્થ—જે જીનેન્દ્રોની પ્રશંસનીય ચરણ કમળની શ્રે-
ણીને (પોતાની ઉપર) ધારણ કરતી એવી વિક્રસ્વર કમળોની
શ્રેણી, (તેનું) સરળાની સાથે મળવું તે અતિ પ્રશંસનીય કહેવું
છે, તે જીનેન્દ્રો મોક્ષને અર્થે થાઓ. ॥૨॥

કપાયતાપાર્દિત જંતુ નિર્વૃત્તિ, કરંતિ યો જૈન-
સુલાંબુદોદ્ધતઃ ॥ મ શુક્રમાસોદ્ભવવૃષ્ટિસન્નિભો, દયા-
તુતુષ્ટિ મયિ વિસ્તરે મિગમ ॥ ૩ ॥

અર્થ—જે હનિના સુખ રૂપી મેઘધરી નિકળેલો
વાત્સીનો વિગ્લાન, કપાય રૂપ તાપથી પીડિત એવા પ્રાણીઓને
આનિ કંઈ છે, વળી જે ત્યેહ માત્રમા ઉપન્યય થયેલા વર્ષાદ
સન્નિભો છે તે (મિદ્ધાન રૂપ વાત્સીનો વિગ્લાન) મારે વિષે તુષ્ટી
કેન ૩ મતિ

॥ અથ વિગ્લાલ લેચન સૂત્ર ॥

વિગ્લાલ લેચન દલં, પ્રોચદ્વતાશુકેસર ॥ પ્રાત-
ર્વાગ જિનેન્દ્રમ્ય, મુસ્તપદ્મં પુનાતુ વ ॥ ૧ ॥

અર્થ—જે મુખ કમળને વિષે વિગ્લાનનેરોરૂપ ૫૧ છે
તથા અન્વત નગદક્ષતા એવા દાનના કિન્તુરૂપ કેનમુમખતા
મત્સ્યીયા છે, તે વીર વિનેન્દ્રનું મુખ કમળ પ્રનાત ચનયે તનને
પવિત્ર ૧ ૧ ૧

વેશામભિષેકકર્મકૃત્વા, મત્તા હર્ષમગન્ સુખ સુ-
રેન્દ્ર. ॥ તૃણમાપિ ગળયંતિ નેવ નારુઃ, પ્રાત સતુ
ગિવાય નં જિનેન્દ્ર ॥ ૨ ॥

અર્થ—જે જિનેન્દ્રોના અલિષેક કાર્યને કરીને, હુષના સમૂહ થકી મગ્ન થયેલા એવા દેવેન્દ્રો, દેવલોક સંબંધી સુખને તૃણ તુલ્ય પણ ગણતા નથીજ, તે જિનેન્દ્રો પ્રભાત સમયે મોક્ષને અર્થે થાઓ ૨

કલંકનિર્મુક્તમમુક્તપૂર્ણતં, કુતર્કરાદુગ્રસનં સ-
દોદયમ્ ॥ અપૂર્વચંદ્રં જિનચંદ્રમાપિતં, દિનાગમે-
નોમિ બુધૈર્નમસ્કૃતમ્ ॥ ૩ ॥

અર્થ—જે જિનચંદ્રનું આગમ કલંક રહિત છે; નથી મુકાણી પૂર્ણતા જેની એવું છે, કુતર્ક કરનારા પરદર્શની રૂપ રાહુને લક્ષણ કરનાર છે, નિરંતર ઉદય પામેલા અપૂર્વ ચંદ્ર સમાન છે અને જેને પંડિતોએ નમસ્કાર કરેલો છે તે જિનચંદ્રના આગમને હું પ્રભાત સમયે નમસ્કાર કરું છું. ૩ ઇતિ.

॥ અથ શ્રુત દેવતાની સ્તુતિ ॥

સુઅદેવયાએ કરેમિં કાઉસ્સગ્ગં ॥ સુઅદેવયા
મગવર્દે, નાણાવરણીય કમ્મસંઘાયં ॥ તેસિં સ્વેડ
સયયં, જેસિં સુઅસાયરે મત્તી ॥ ૧ ॥

અર્થ—શ્રુત દેવતાને અર્થે કાઉસ્સગ્ગ કરું છું. ભગવત્તે શ્રુત દેવતા, (સરસ્વતી) જેઓની શ્રુત સાગરને વિષે નિરંતર ભક્તિ છે તેઓના જ્ઞાનાવરણીય કર્મના સમૂહને ક્ષય કરો. ૧ ઇતિ ગાથા (૧) પદ (૪) સંપદા (૪) ગુરૂ (૨) લઘુ (૩૫) સર્વ વર્ણ (૩૭)

॥ અથ ક્ષેત્ર દેવતાની સ્તુતિ ॥

જીસે સિત્તે સાહૂ, દસળ નાળેહિં ચરણ સહિણ-
હિ ॥ સાહતિ મુરકમગ્ગં, સા દેવી હરહ દુરિયાઈ ૨

અર્થ—જેના ક્ષેત્રને વિષે માધુ-મુનિરાજ કર્મીન, જાન
અને આદિત્ર સહિત મોક્ષ માર્ગને માથે છે તે દેવી દુરિત (પાપ)
નું હરણ કરે. ૨

ગાથા (૧) ૫૨ (૪) મ પ્રકા (૪) લઘુ (૩૩) ગુરુ (૩) સર્વ વર્ણ (૩૬)

॥ અથ કમલદલ સ્તુતિ ॥

કમલ દલ વિપુલ નયના, કમલમુખી કમલ-
ગર્ભ સમગૌરી ॥ કમલે સ્થિતા ભગવતી, દદાતુ
શ્રુત દેવતા સિદ્ધિમ્ ॥ ૧ ॥

અર્થ—કમળના ૫૨ સગળા વિસ્તીર્ણ નેત્રોનાળી, કમ-
ળના જેવા મુખવાળી, કમળના ગર્ભની જેવા ગૌરમુખવાળી,
અને કમળને વિષે રહેલી એવી ભગવતી શ્રુત દેવતા સિદ્ધિ
આપે. ૧

ગાથા (૧) ૫૬ ૫૧ (૪) લઘુ (૪૦) ગુરુ (૪) મત્રવર્ણ

॥ અથ અઢ્ઢાઙ્ઙેસુ (મુનિવંદન) સૂત્ર ॥

અઢ્ઢાઙ્ઙેસુ, દીવસમુદ્દેસુ, પનરસસુ કમ્મભૂમીસુ ॥

જાવંત કેવિ સાહૂ, રયહરણ ગુચ્છ પઢિગ્ગહધારા ॥૧॥

અર્થ—અદીદીપ તથા યે સમુદ્ર સંખંધી પંદર કર્મ
ભૂમિને વિષે જેટલા કોઈ સાધુ રજોહરણ (ઓથો) પાત્રાની
ઓળી અને પાત્રા વિગેરે ધર્મોપકરણના ધારણ કરનારા, વળી,

પંચમહવ્યયધારા, અઢ્ઢારસસહસ્સ સીલંગધારા

॥ અરકયાયારચરિત્તા, તે સવ્વે, સિરસા મળસા મ-
મથ્થણ વંદામિ ॥ ૧ ॥

અર્થ—પાંચ મહાવ્રતને ધારણ કરનારા, અઢ્ઢાર હજાર
ચારિત્રના અંગના ધરનારા, સંપૂર્ણ આચાર રૂપ ચારિત્રના પાલ-
નારા, તે સર્વને લલાટે કરીને, મને કરીને, મસ્તકે કરીને હું
વાંદું છું ॥ ૨ ॥ ઇતિ.

લઘુ (૭૨) ગુરુ (૧૩) સર્વ વર્ણ (૮૫)

॥ અથ વરકનક (એકસો સિત્તેર જિન
સ્તુતિ) સૂત્ર ॥

વરકનક શંખ વિદ્રુમ, મરકતઘનસન્નિભં વિગત
મોહમ્ ॥ સપ્પતિશતં જિનાનાં, સર્વામર પૂજિતવંદે ॥૧॥

અર્થ—ઉત્તમ સુવર્ણ, શખ, પરવાળા, લીલમ અને મજલ મેઘના જેવા વર્ણવાળા અને મોહવિનાના તેમજ સર્વ દેવતાઓથી પૂજિત એવા એકમાત્ર મિત્તેર તીર્થ કરોને હું વદના કરૂં છું ૧ ઇતિ

॥ અથ લઘુ શાંતિસ્તવ સૂત્ર ॥

શાંતિ શાંતિનિશાંતં, શાંતં શાંતાઽશિવં નમસ્કૃત્ય।
સ્તોતુઃ શાંતિનિમિત્તં, મંત્રપદૈઃ શાંતયે સ્તૌમિ ॥૧॥

અર્થ—શાંતિના ધ્યાન રૂપ, ગંગા દ્વેપ વિનાના અને શાંત થયા છે અકલ્યાણકારી ઉપદ્રવો જેનાથી એવા શ્રી શાંતિનાથને નમસ્કાર કરીને, સ્તુતિ કરનારની શાંતિના હેતુ રૂપ છે, તેથી શાંતિને અર્થે, મનોના પદોવડે હું સ્તુતિ કરૂં છું, ૧

ઓમિતિ નિશ્ચિતવચસે, નમો નમો ભગવતેઽર્હતે
પૂજાં ॥ શાંતિજિનાય જયવતે, યશસ્વિને સ્વામિ-
ને દમિનામ્ ॥ ૨ ॥

અર્થ—ૐ એવું નિશ્ચયાત્મક વાચક પદ જેમનું છે એવા, ગંગામય અંબર્યવાણ, પૂજાને યોગ્ય, ગંગાદિને જીતનારા, યશ-વાળા, અને ઇન્દ્રિયોને દમન કરનારા (સુનિર્વાહ) ના ધ્યાની એવા શાંતિનાથને નમસ્કાર વારવાર થાઓ ૨

સંકલાતિશેષક્રમહા, સંપત્તિ સમન્વિતાય શસ્યા-
ય ॥ ત્રૈલોક્ય પૂજિતાય ચ, નમોનમઃ શાંતિદેવાય ૩

અર્થ—સમસ્ત ચોત્રીસ અતિશય રૂપ મહાન સંપત્તિ
વાળા, પ્રશંસા યોગ્ય, અને ત્રણ લોકનાં હોયોથી પૂજીત એવા
શ્રી શાંતિનાથને વારંવાર નમસ્કાર થાઓ. ૩

સર્વામર સસમૂહ,સ્વામિકસંપૂજિતાય નજિતાય॥
ભુવૈનજનપાલનોદ્યત,—તમાય સતતં નમસ્તસ્મૈ ॥ ૪ ॥

અર્થ—સમસ્ત દેવતાઓના સમૂહ સહિત તેમના સ્વામિ
ને ચોસઠ ઇંદ્રો તેમનાથી પૂજાયેલા, દેવતાઓથી પણ નહીં
જીતાએલા, ત્રણ જીવનના લોકોનું પાલન કરવામાં સાવધાન
એવા તે (શાંતિનાથ) ને નિરંતર નમસ્કાર થાઓ. ૪

સર્વદુરિતૌઘનાશન,—કરાય સર્વાશિવપ્રશંમનાય॥
દુષ્ટગ્રહભૂતપિશાચ, શાંકિનીનાં પ્રમથનાય ॥ ૫ ॥

અર્થ—સર્વ પાપના સમૂહનો નાશ કરનારા, સર્વ ઉપ-
દ્રવને પ્રકર્ષે કરી શાંત કરનારા, દુષ્ટ ગ્રહ, ભૂત પિશાચ, અને
શાંકિનીના ઉપદ્રવોને નાશ કરનારા એવા શાંતિનાથને નમ-
સ્કાર થાઓ. ૫

યસ્યેતિ નામ મંત્ર, પ્રધાનવાક્યોપયોગકૃતતોષા॥
વિજયાકુરુતેજનહિત, મિતિ ચ નુતા નમતતંશાંતિમ્દ

અર્થ—જે શાંતિ નિનનો પૂર્વોક્ત નામ રૂપ મત્ર તેણે કરી સર્વોત્તમ પવિત્ર એણે જે વચન તેના ઉપયોગે કરી કર્યોછે ચિત્તને વિષે મતોપ લેણે એવી જે વિન્યા દેવી, જે મનુષ્યનું હિત કરેછે તથા પૂર્વોક્ત રીતે જે (શાંતિનાથ)ને નમોદી છે તે શાંતિનાથને હે લબ્ય જનો ! તમે નમસ્કાર કરો ૬

भवतु नमस्ते भगवति, विजये सुजये परापरै-
जिते अपराजिते जगत्यां, जयतीति जयावहे भ-
वति ॥ ७ ॥

અર્થ—હે ભગવતિ વિન્યા, સુજ્યા બીજા દેવોથી નથી નિતાએથી એવી હે અણતા, કોઈ ઠેકાણે પગભવ ન પામેલી એવી હે અપનણતા, તમે પૃથ્વીને વિષે જયવતા વર્તો, એમ શ્રુતિ હતે છતે શ્રુતિ કરનાર ભક્તજનને જયની આપનારી થાયછે, એવી હે દરેક દેવિઓ તમોને નમસ્કાર થાઓ. ૭

सर्वस्यापि च मंघस्य, भद्रफल्याणमंगलप्रददे ॥
साधूनां च सदाशिव, सुनुष्टिपुष्टिप्रदे जीया. ॥ ९ ॥

અર્થ—મનુષ્ય સર્વ મંધને નાખ્ય, નિઃપદ્મવપલુ અને મનવને પ્રદેશ કરી આપનારી હે દેવી, વળી મોક્ષને સાધનાર મુનિઓને નિન્તર નિઃપદ્મવપલુ, ચિત્તની ગાતિ અને ધર્મની વૃદ્ધિ આપનારી હે દેવિ તમે જયવતી દેહ ૮

भयानां रुतसिद्धे, निर्गुत्तिनिर्वाणजननि स-

ત્વાનામ્ ॥ અભયપ્રદાન નિસ્તે, નમોઽસ્તુ સ્વાસ્તિપ્રદે
તુમ્યમ્ ॥ ૯ ॥

અર્થ—ભવ્ય જીવોને કરી છે સિદ્ધિ જેણે એવી તથા
પ્રાણીઓને ચિત્ત સમાધિ તથા મોક્ષ ઉત્પન્ન કરનારી એવી
તથા ઉત્કૃષ્ટ રીતે નિર્ભયપણું દેવાને તત્પર એવી તથા પ્રકર્ષે
કરી કલ્યાણને આપનારી એવી હે દેવિ તને નમસ્કાર હો. ૯

મક્તાનાં જંતૂનાં, શુભાવહે નિત્યમુદ્યતે દેવિ ॥
સમ્યગ્દૃષ્ટીનાં ધૃતિ, રતિમતિબુદ્ધિપ્રદાનાય ॥ ૧૦ ॥

અર્થ—ભકતજીવોને નિરંતર કલ્યાણ પમાડવામાં તત્પર
તથા સમ્યગ્ દ્રષ્ટિ જીવોને ધૈર્યતા, પ્રીતિ મતિ તથા બુદ્ધિ પ્રકર્ષે
કરી આપનાર, હે દેવિ તમે હો. ૧૦

જિનશાસન નિસ્તાનાં, શાંતિનતાનાં ચ જગતિ
જનતાનામ્ ॥ શ્રી સંપત્કીર્તિયશો, વર્દ્ધનિ જયદેવિ
વિજયસ્વ ॥ ૧૧ ॥

અર્થ—જિનશાસનને વિષે રક્ત અને શ્રી શાંતિનાથને
નમસ્કાર કરનારા જગત મધ્યેના જનસમુદાયને લક્ષ્મી, સંપત્તિ,
કીર્તિ અને યશને વધારનારી એવી હે જય્યા દેવિ તમે જય
પામે ૧૧

સલિલાનલવિપવિષધર, દુષ્ટગ્રહરાજરોગ રણમય-
તઃ ॥ રાક્ષસરિપુગણમારી, ચૌરેતિ શ્વાપદાદિશ્યઃ ॥ ૧૨ ॥

અર્થ—પાણી, અગ્નિ, સપ્ત, ઝેર, માદાત્રડ, મોટા રાજા
 રોગ, લગાડના ભય, નશ્તન, શત્રુઓના મધુહ, મગ્ની ચોગ, સાન
 ઇતિ અને મદોન્મત દ્વારી ખાનાન પ્રાણીઓના ભયથી-૧૦

અથ રત્ન રત્ન મુગિવં, કુરુ કુરુ શાંતિ ચ કુરુ
 કુરુ સદેતિ ॥ તુષ્ટિં કુરુ કુરુ પુષ્ટિં, કુરુ કુરુ સ્વર્ષિતં
 ચ કુરુ કુરુ ત્વં ॥ ૧૩ ॥

અર્થ—હવે ગુણકર, ગુણકર, અતિશય નિરૂપકવપા
 કર, વળી શાનિકર અને નિરતર એજ પ્રમાણે કર, તુષ્ટિ, પુષ્ટિ
 અને કર્યાણ કર, એટલાવાના તુ કર, કર ૧૩

ભગવતિ ગુણવતિ શિવશાંતિ, તુષ્ટિ પુષ્ટિ સ્વ
 સ્તીહ કુરુ કુરુ જનનાં ॥ અમિતિ નમો નમો જ્ઞાં
 ર્જ્ઞાં જ્ઞં જ્ઞ, ય. સ જ્ઞાંફુદ્ ૦ ફુદ્ સ્વાહા ॥ ૧૪ ॥

અર્થ—હે ભાવતિ હે શુભવતિ હે શિવશાંતિ રૂપ !
 તું મનુષ્યોને તુષ્ટિ, પુષ્ટિ અને કર્યાણ કર લયોતિશ્વરપિત્રી
 જોડી હે રેડી ! તને નમસ્કાર થાજો નમસ્કાર થાજો હા-હા
 હુ-હુ-ય-ય-હી-પુદ્-પુદ્-મગ્નિ આ નર્વ નમસ્કાર હે
 તેમા પ્રથમના માત્ર શાંતિ મત્રના બીજ છે અને બાકીના ચતુ
 વિધાના વિન મ કરના ૧ મત્ર બીજ છે ૧૪

તવં રત્નામાત્ર. પુરસ્કાર મસ્તુતા જયાદેવી ॥

૦ વચ ૧૨ પાઠ શરિ પાઠાનમ

કુરુતે શાંતિં નમતાં (પાઠાંતરે કુરુતે શાંતિ નિમિત્તં)
 નમો નમઃ શાંતયે તસ્મૈ ॥ ૧૫ ॥

અર્થ—એ પ્રમાણે જેના નામાક્ષર મંત્ર પૂર્વક સ્તુતિ કરેલી એવી જ્યાનામની દેવી શ્રીશાંતિનાથ પ્રભુને નમસ્કાર કરનારાઓને શાંતિ કરે છે (પાઠાંતરે શાંતિની હેતુરૂપ થાય છે) તે શાંતિનાથને વારંવાર નમસ્કાર થાઓ. ૧૫

इति पूर्वसूरिदर्शित, मंत्रपदविदर्भिमतः स्तवः
 शांतेः ॥ सलिलादि भयविनाशी, शांत्यादि करश्च
 भक्तिमताम् ॥ १६ ॥

અર્થ—એ પ્રમાણે પૂર્વાચાર્યે જતાવેલા એવા મંત્રના પદથી ગણિત એવું શાંતિનાથનું સ્તવ તે જલ પ્રમુખના લયનું નાશ કરનાર છે અને લક્ષિત કરનારા મનુષ્યોને શાંતિ આદિ સુખનું કરનાર છે. ૧૬

यश्चैनं पठति सदा, शृणोति भावयति वा य-
 थायोगं ॥ सहिं शांतिपदं यायात्, (पाठांतरे शिव-
 शांति पदं यायात्) सूरिश्रीमानदेवश्च ॥ १७ ॥

અર્થ—જે માણસ આ સ્તવને નિરંતર લાણે છે, સાવ ધ્યાન યોગ રાખી જે સાંભળે છે. વા મનમાં સ્મરણ કરે છે તે માણસ અવશ્ય શાંતિપદ પામે (પાઠાંતરે કલ્યાણ અને શાંતિનું સ્થાન પામે) શ્રીમાન દેવસૂરિ પણ તે પદ પામે. ૧૭

ઉપસર્ગા. ક્ષયં યાંતિ, છિદ્યન્તે વિમ્બવલ્લયઃ ॥
મનઃ પ્રસન્નર્તામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥ ૧૮ ॥

અર્થ—શ્રી જિનેશ્વર ભગવાનને પૂજતા થકા, બિમ્બ-
સર્ગો નાશ પામે છે, વિમ્બરૂપી વેલો છેદાય છે, મન પ્રસન્નતા
પામે છે ૧૮

સર્વ મંગલ માંગલ્યં, સર્વ કલ્યાણકારણમ્ ॥
પ્રધાનં સર્વ ધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનમ્ ॥ ૧૯ ॥

અર્થ—સર્વ મંગલોમા મંગલિક, સર્વ કલ્યાણકાર-
ણ, સર્વ ધર્મોમા મુખ્ય એવું જૈનશાસન જયવતું વર્તે છે ૧૯

ધતિ શ્રી લઘુશાંતિ સ્તવ

॥ અથ તીર્થ વંદના ॥

સકલતીર્થવંદૂં કરજોડ, જિનવર નામે મંગલ
કોડ ॥ પહેલે સ્વર્ગે લાખ ત્રીશ, જિનવર ચેત્ય નમુ
નિશાદિસ ॥ ૧ ॥ ત્રીજે લાખ અઢવીશ કહ્યાં, ત્રી-
જે વાર લાખ સદહ્યાં ॥ ચોથે સ્વર્ગે અઢ લાખ ધાર,
પાંચમે વંદું લાખજ ચાર ॥ ૨ ॥ છઠ્ઠે સ્વર્ગે
સહસ પચાસ, સાતમે ચાલીસ સહસ પ્રાસાદ ॥

आठमे स्वर्गे छ हजार, नव दशमे वंदुं शतचार
 ॥ ३ ॥ अग्यार बारमे त्रणसैं सार, नव त्रैवेयके
 त्रणसैं अदार ॥ पांच अनुत्तर सर्वे मली, लाख
 चोराशी अधिकां बलि ॥ ४ ॥ सहस सत्ताणुं
 त्रैवीशसार, जिनवर भुवन तणो अधिकार ॥ लांबा
 सो योजन विस्तार, पच्चास उंचां बहोंतेर धार ॥ ५ ॥
 एकसो एंशी बिंब प्रमाण सभासहित एक चैत्यें जाण
 ॥ सो कोड बावन कोड संभाल, लाख चोराणुं सह-
 स चौआल ॥ ६ ॥ सातसैं उपर साठ विशाल सवि
 बिंब प्रणमुं त्रण काल ॥ सात कोडनें बहोंतेर लाख,
 भुवनपतिमां देवल भांख ॥ ७ ॥ एकशो एंशी बिंब
 प्रमाण, एक एक चैत्यें संख्या जाण ॥ तेरसैं कोडने-
 व्यासी कोड, साठ लाख वंदूं करजोड ॥ ८ ॥ बत्री-
 सेंने ओगणसाठ, तीच्छा लोकमां चैत्यनो पाठ ॥ त्र-
 णलाख एकाणुं हजार, त्रणसैं वीश ते बिंब जुहार
 ॥ ९ ॥ व्यंतर ज्योतिषीमां बलिजेह, शाश्वता जिन-
 चंदूं तेह ॥ रुपभ चंद्रानन वारिषेण, वर्द्धमान नामें गु-

णसेण ॥ १० ॥ समेतशिखर वंदू जिनवीश, अष्टापद
 वंदूं चोवीश ॥ विमलाचलने गढ गीरनार, आवु उपर
 जिनवर जुहार ॥ ११ ॥ शंखेश्वर केसरियो सार, ता-
 रंगे श्री अजित जुहार ॥ अंतरिक वरकाणो पास,
 जीरावलोने थंभण पास ॥ १२ ॥ गाम नगर पुर
 पाटण जेह, जिनवर चैत्य नमुं गुण गेह ॥ विहरमान
 वंदू जिनवीश, सिद्ध अनन नमुं निशदिस ॥ १३ ॥
 अढी दीपमां जे अणगार, अद्वार सहस सीलांगना-
 धार ॥ पंच महाव्रत समितिसार, पाले पलावे पंचा-
 चार ॥ १४ ॥ बाह्य अभ्यंतर तप उजमाल, ते मुनि
 वंदूं गुणमणि माल ॥ नित नित उठी कीर्ति करूं,
 जीव कहे भवसायरतरूं ॥ १५ ॥

॥ अथ चउक्कसाय ॥

चउक्कसाय पडिमल्लुत्तूराणु, दुज्जयमयण वाण-
 मुसुमूरणु ॥ सरसपिअशुवन्नु गयगामिउ जयउपासु
 भुवणत्तयसामिउ ॥ १ ॥

અર્થ—આર્યમહાગિરિજી, આર્યરક્ષિતસૂરિ, આર્યસુહ-
રિત સૂરિ, ઉદાયી રાજા, મનકે પુત્ર, કાલિદાસઆર્ય, સાંખ્યકુ-
માર, પ્રદ્યુમ્નકુમાર અને સુલદેવ રાજા. ૫

પમવો વિન્દુકુમારો, અદકુમારો દદપ્પહારી અ ॥
સિજંમ કૂરગદૂ અ, સિજંમવ મેહકુમારો અ ॥ ૬ ॥

અર્થ—પ્રભવસ્વામિ, વિશ્વકુમાર, આદ્ર કુમાર, તથા
દદપ્રહારી ચોર. શ્રેયાંસ કુમાર, કુરગદુ સાધુ, સિજંમલવ
સ્વામિ અને મેઘ કુમાર. ૬

એમાઈ મહાસત્તા, દિંતુસુહં ગુણગણેહિં સંજુત્તા ॥
જેસિં નામગગહણે, પાવપવંધા વિલયજંતિ ॥ ૭ ॥

અર્થ—ઇત્યાદિ બીજા પણ મહા પદાક્રમી પુરુષો,
જાનાદિ ગુણોના સમૂહે કરી સહિત એવા, અમને સુખ આપો;
જેમના નામગગરણથી પાપના બંધ વિનાશ પામે છે. ૭

સુલસા ચંદનવાલા, મણોરમા મયણરેહા દમયંતી ॥
નમયાસુંદરી સીયા, નંદા મદ્રા સુમદ્રાય ॥ ૮ ॥

અર્થ—સુલસા, ચંદનવાલા, મનોરમા, મદનરેખા,
દમયંતી, નમદ્રા સુંદરી, સીતા, નંદા, ભદ્રા શેઠાણી, સુભદ્રા. ૮

રાયમઈ રિસિદત્તા, પડમાવઈ અંજળા સિરિદેવી ॥
જિઠ સુજિઠ મિગાવઈ, પમાવઈ ચિલ્લણા દેવી ॥ ૯ ॥

અર્થ—ચંદ્રમતી, રૂપિદત્તા, પદ્માવતી, અ જનાસુદતી,
શ્રીદેવી, જયેષ્ઠા, સુજયેષ્ઠા મૃગાવતી, પ્રભાવતી, ચેતણા ગણી ૯
વંમી સુંદરી રુપિણિ, સેવડ કુંતી સિવા જયતીય ॥
દેવડ દોવડ ધારણી, કલાવડ પુષ્પચૂલા ય ॥ ૧૦ ॥

અર્થ—ગ્રાહી, સુદરી, રૂક્મણી, રેવતી, કુન્તી, સિવા
અને જયન્તી, દેવકી, દ્રોપદી, ધારણી, કલાવતી તથા પુષ્પચૂલા ૧૦
પડમાવડ ય ગોરી, ગંધારી લક્ષ્મણા મુસી-
માય ॥ જંબુવડ સચ્ચામા, રુપિણિ વન્હવ મહિ-
સીઓ ॥ ૧૧ ॥

અર્થ—પદ્માવતી, તથા ગોરી, ગાધારી, લક્ષ્મણા તથા
મુસીમા, જંબુવતી, મત્યસામા, રૂક્મણી, આ આડ શ્રી રૂપ્યુની
પડગણીઓ છે ૧૧

જરકાય જરુલદિન્ના, મૂઆ તહ ચેવ મૂઅદિન્ના-
ય ॥ સેનાવેનારેના, મયળીઓ થૂલિમદ્દસ્મ ॥ ૧૨ ॥

અર્થ—જરુલ, ચરુદિન્ના, મૂઆ, તથા વની નિશ્ચયથી
બૂન દિન્ના, મેણા, મેણા, મેણા, આ નાન પ્રલિસદ્દશની બેહેનો
છે ૧૨

દચ્ચાડમહાસડઓ, જગતિ અકલંક સીલકલિ-
આઓ ॥ અજ્જતિ વજટ જામિં, જમ પડહો નિદ્દાઅણે
સયલે ॥ ૧૩ ॥

અર્થ—ઇત્યાદિ મોટી સતીઓ નિર્મલ શિયળગુણે
કરી સહિત જયવંતી વર્તે છે. વળી જેના આજ પાણુ સકલ
ત્રિભુવનને વિષે યશના કંકા વાગે છે. ૧૩

ઇતિ ભરહેસર સજ્જાય.

॥ અથ મન્હ જિણાણં સજ્જાય ॥

મન્હ જિણાણં આણં, મિચ્છં પરિહરહ ધર સ-
મ્મત્તં ॥ છવ્વિહ આવસ્સયંમિ, ઉજ્જુત્તો હોઠ્ઠ પઢ
દિવસં ॥ ૧ ॥

અર્થ—જિનેશ્વર ભગવાનની આજ્ઞા માનવી, મિથ્યા-
ત્વનો ત્યાગ કરવો, સમ્યક્ત્વ ધારણ કરવું, છ પ્રકારના આવશ્ય-
કમાં પ્રતિ દિવસ ઊદ્યમવંત થવું. ૧

પવ્વેસુ પોસહવયં, દાણં સીલં તવોઅ ભાવોઅ ॥
સજ્જાય નમુકારો, પોવયારોઅ જયણા અ ॥ ૨ ॥

અર્થ—પર્વ દિવસને વિષે પોસહુ વ્રત કરવું, દાન,
શિયળ, તપ અને ભાવના, સ્વાધ્યાય નમસ્કાર અને પરોપકાર
તથા જયણા રાખવી ૨

જિણપૂઆ જિણથુણણં, ગુરુથુઅ સાહમ્મિઆણવ
ચ્છલ્લં ॥ વવહારસ્સય સુદ્ધિ, રહજત્તા તિથ્થજત્તાય ૩

અર્થ—જિનેશ્વર ભગવાનની પૂજા, જિનેશ્વર ભગવાનની -તુતિ, શુદ્ધી સ્તુતિ, અને સાધર્મિ વિષે વાત્મક, વ્યવહારની શુદ્ધિ, વ્યયાત્રા અને તીર્થયાત્રા ૩

उवसम विवेक संवर, भासासमिद् छर्जीव करुणाय ॥ धम्मिअजणसंसग्गो, करणदमो चरणपरिणामो ॥ ४ ॥

અર્થ—ઉપગમ, વિવેક, સંવર, ભાષા સમિતિ અને છકાયની કથા, ધાર્મિક માણસનો મત્તમ ૪ ક્રિયોતુ દમન અને આશિષના પરિણામ ૪

संघोवरि बहुमाणो, पुथ्ययलिहणं पभावणा ति-
० थे ॥ सहाण किच्च मेअ निच्च सुगुरुवएसेण ॥ ५ ॥

અર્થ—શ્રી મધ ઉપગમ બહુમાન, પુસ્તક લખાવવા, તીર્થની પ્રભાવના કરવી, શ્રાવકના આ કૃત્ય છે, તે નિન્તર સદ્ગુણના ઉપદેશથી બાણવા ૫ ઇતિ

ઇતિ શ્રાવક દિનકૃત્ય સંક્રાય

॥ अथ पोसहनुं पच्चख्खाण ॥

करेमिभंते पोसहं, आहार पोसह देसओ, सव्वओ;
सरीर मकार पोसहं सव्वओ, वंभचेर पोसहंसव्वओ;

અવ્વાવાર પોસહં સવ્વઓ, ચઉવ્વિહે પોસહંઝામિ, જાવ
દિવસં અહોરત્તં પજ્જુવાસામિ ॥

અર્થ—હે ભગવંત ! હું પોસહ કડં છું, આહારને
પોસહ, દેશથી વા સર્વથી, શરીરસત્કાર ન કરવાનો પોસહ
સર્વથી, ગ્રહચર્યનો પોસહ સર્વથી, અવ્યાપારનો પોસહ સર્વ-
થી, આ ચાર પ્રકારના પોસહ વડે હું રહું છું, તે આખે
દિવસ વા રાત અને દિવસ પાછું છું.

દુવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાણ કાણં ન
કરેમિ, ન કારવેમિ, તસ્સમંતે પહિક્કમામિ, નિંદામિ
ગરિહામિ, અપ્પાણં વોસિરામિ ॥ ૧ ॥

અર્થ—એ પ્રકારે અને ત્રણ પ્રકારે, મન, વચન અને
કાયા એમ ત્રણ પ્રકારે, ન કડં તથા ન કરાવું એમ એ પ્રકારે,
હે ભગવંત તે થકી હું પ્રતિક્રમું છું, આત્માની સાથે નિંદું
છું, શુરની સાથે ગર્હું છું અને આત્માને વોસરાવું છું ૧. ઇતિ.

॥ અથ પોસહ પારવાનું સૂત્ર ॥

સાગરચંદો કામો, ચંદવહિંસો સુદંસણોવન્નો ॥
જોસિં પોસહ પહિમા, અસંહિઆ જીવિયંતેવિ ॥૧॥

અર્થ—સાગરચંદ્ર કુમાર, કામદેવજી, ચંદ્રાવતંસ રાજા,
સુદર્શન શેઠ, તેઓને ધન્ય છે કે જેઓની પોષધ પ્રતિમા, જીવિત-

ના અત સુધી (મરણાત કદ ગ્રાહ થતા) પણ અજડિત ગ્રી ૧

ધન્ના સલાહણિજ્ઞા, સુલસા આણંદ કામદેવાય ॥

જાસ પસંસદ્ ભયવં, દદવયત્તં મહાવીરો ॥ ૨ ॥

અર્થ—ધન્ય છે તે મનુષ્યોને અને તેઓ જ પ્રશંસાપાત્ર છે, સુલસા શ્રાવિકા, આણંદ અને કામદેવ શ્રાવક જેમના દ્વં પ્રત્યક્ષ પાળાને ભગવત શ્રી મહાત્મા સ્વામિ વખાણે છે ૨

પોસહ વિધે લોધું, વિધેપાર્યું, વિધે કરતાં, જે
કાંઈ અવિધે હુઓ હોય, તે સવિ હું મન, વચન,
કાર્યાર્યે કરી મિચ્છામિ દુકલં ॥ इति,

॥ અથ સામાયિક લેવાની વિધિ ॥

પ્રથમ જિએ આમને અથવા સાપરા ઉપર પુત્રકાદિ જ્ઞાનાદિતુ ઉપકરણ મૂકવું પછી ગુદ વચ પહેરી કટામા, મુહપત્તિ અને ચરવલો લઈ મુહપત્તિ ટાળા હાથમા મુખ પાને ગળી ઉભા ૮૦૧ જમણે હાથ સ્થાપનાચાર્ય મન્મુખ અવળો ગળી નવકાંડ તથા પચિદિશ કહેવા પછી “ ઇન્દ્રામિ જમામભણે વદિઉ ભવણિ જાતએ નિગીદિયાએ મચ્છએણ વામિ ” એ પાઠવટે એક જમામભણદઈ પછી “ ઇન્દ્રા ક્રાંતે મદિનહ ભગવન ઇન્દ્રિયાવડિય પરિક્ષમામિ ઇન્દ્ર ” એમ કહેવું પછી બાકીના ઇન્દ્રિયાવડિ તથા નવકાંડ ઉત્તરી અને અન્નથ ૮૦૨ગીએણ કરી એક લોગમ્મ અથવા ન આવડે તો ચાં નવકાંડને કાઉ ૧-૧ કરી ‘ નમો અ-

રિહંતાણું” કહેવા પૂર્વક શ્રઉસગ્ગ પારી પ્રગટ દોગરસ કહેવો પછી ખમાસમણ દઇ “ ઇચ્છા કારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક મુહપત્તિ પરિવેહુ ? ઇચ્છ” એમ કહી ખેત્રીને મુહપત્તિ તથા અંગની પરિવેહણના પચ્ચાસ બોલ કહેવા પૂર્વક મુહપત્તિ પરિવેહવી. પછી ભિલા થઇ ખમાસમણ દઇ “ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક સંદિસાવું ? ઇચ્છ” એમ કહી ફરી ખમાસમણ દઇ “ ઇચ્છા કારેણ સંદિસહ ભગવન્ સામાયિક હાઉં ? ઇચ્છ” એમ કહી બે હાથ જોડી એક નવકાર ગણવો. પછી બે હાથ લલાટે રાખી “ ઇચ્છાકારિ ભગવન્ પસાય કરી સામાયિક દંડક ઉચ્ચરવોજી ” એમ કહેવું. અહીં વડીલ હોય તે કરેમિ. ભંતેનો પાડ કહે, તે ન હોય તો પોતે કરેમિભંતે ઉચ્ચરે. પછી ખમાસમણ દઇ “ ઇચ્છા કારેણ સંદિસહ ભગવન્ ખેસણે સંદિસાવું ? ઇચ્છ” કહી વળી ખમાસમણ દઇ “ ઇચ્છા સં-ભ. ખેસણે હાઉં ? ઇચ્છ” એમ કહી પછી ખમાસમણદઇ “ ઇચ્છા સં-ભ સઆય સંદિસાવું ? ઇચ્છ” એમ કહી ફરી ખમાસમણ દઇ “ ઇચ્છા. સં-ભ સઆય કરું ? ઇચ્છ” એમ કહી બે હાથ જોડી ત્રણ નવકાર ગણવા. પછી બે ઘડી સુધી સ્વાધ્યાય, ધર્મધ્યાન કરવું. “ અથવા નવકારવાળી ગણવી. વિકથાદિ પ્રમાદમાં પડવું નહિ ”

॥ સામાયિક પારવાની વિધિ ॥

પ્રથમ ભિલા થઇ ખમાસમણ દઇ ઇરિયાવહિયં સૂત્રથી માંડીને દોગરસપ્રગટ કહેવા પર્યંત જેટલું કહેવું કરવું પડે છે, તે સર્વકહેવું અને કરવું, પછી ખમાસમણ દઇ “ ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ

લગવન મુહપત્તિ પડિલેહુ ? ઇતિ એમ કહી બેસીને પ્રથ-
મની વિધિયે મુહપત્તિ પડિલેહની પછી ખમાસમણુ દઈ
“ ઇચ્છા મ-ભ સામાયિક પાર ? અહિ ગુરુ ‘પુણોવિકાયવો’
કહે એટલે યથાગતિ એમ કહેવુ પડી ખમાસમણુ દઈ “ ઇચ્છા
કાં-વુ સદિમહુ લગવન આમાયિક પાર્યુ ? અત્ર ગુરુ “ આયારો ન
મોત્તવો કહે (એટલે) તહત્તિ ” એમ કહેવુ પછી બેસી
જમણો હાથ ચરપણા ઉપર ચા ભૂમિ ઉપર સ્થાપી એક નવકાગ-
ગણી આમાયિક વચણુતોનો પાક કહેવો પછી હાથ ઉપાડી લઈ
તેને સ્થાપનાજી મન્મુખ મનજો રાખી એક નવકાર ગણવો
“ ઇતિ આમાયિક પારવાની વિધિ મ પૂર્ણ ”

અહી ઉપગ ઉપગ ત્રણ આમાયિક કે બે આમાયિક
કરવા હોય તો દરેક આમાયિક લેના લેવાની વિધિ કરવી
પણુ વખતોવખત પાગુ નહિ । બે આમાયિક કરવા હોય
તો બે પૂરા થયે ને ત્રણ આમાયિક કરવા હોય તો ત્રણ
પૂરા થયે એક વાગ પાગુ એક આમદા આં દશ આમાયિક
કરવા હોયતો ત્રણ ત્રણ આમાયિક મુધી આ વિધિ જણવો
વળી બીજી ત્રીજી આમાયિક લેતા કરેમિબતે ઉચર્યા પછી આ
ખમાસમણુ પૂર્વક આ આદેશ મ ગાય છે તેને જાહેર દ્રશ્ય બે
ખમાસમણુ દેવા પૂર્વક બે આદેશ માનવા તે એમ કે “ બેસણુ
શરૂ ? ઇચ્છા અને બીજી વખત “ મજાયમા હુ ” એમ કહી
ત્રણ નવકારને ગદલે એક નવકાર ગણવો ઇતિ

અથ દેવસિંપ્રતિક્રમણ વિધિ.

પ્રથમ પૂર્વની રીતિયે સામાયિક લેવું. પછી પાણી વાપરું
 હોય તો ખમાસમણદઇ “ ઇન્દ્રા. સંદિસહ લગવન્ મુહપત્તિ
 પડિલેહુ? ઇન્દ્ર ” એમ કહી બેસીને દ્રક્તા મુહપત્તિ પડિલેહવી
 અને જો આહાર વાપર્યો હોય તો બે વાંદણાં દેવાં ત્યાં ણીજા
 વાંદણામાં “ આવસિયાએ ” એ પદ ન કહેતાં અવગ્રહમાંજ
 ઉભા રહીને “ ઇન્દ્રકારી લગવન્ પસાય કરી પચ્ચજખાણુનો
 આદેશ દેશોજી ” એમ કહેવું. પછી વડિલ પચ્ચજખાણુ કરાવે
 યા પોતે યથાશક્તિ પચ્ચજખાણુ કરે. પછી ખમાસમણ દઇ
 ઉભા થઇ “ ઇન્દ્રકારેણ સંદિસહ લગવન્ ચૈત્યવંદન કરું?
 ઇન્દ્ર ” એમ કહેવું પછી બેસીને વડીલ ચૈત્યવંદન કરે, વડીલ
 ન હોય તો ડાબો હાથેણુ ઉભો રાખી પોતે કરે એમ સર્વત્ર
 સમજવું. પછી જંકિંચિ કહેવું પછી નમુચ્ચુણું કહી ઉભા થઈ
 અરિહંત ચેઇઆણું કહી અન્નથ્યં કહી એક નવકારનો કાઉસગ્ગ
 કરી પારી નમોહંત. કહી પહેલી થોય કહેવી. પછી લોગસ્સ,
 સંવલોએ અરિહંત ચેઇઆણું, અન્નથ્યં કહી, એક નવકારનો
 કાઉસગ્ગ કરી, પારી, ણીજી થોય કહેવી. પુચ્છર વરદી મુઅસ્સ
 લગવઓ કરેમિ કાઉસગ્ગ વંદણુ વત્તિઆએ કહી, અન્નથ્ય કહી
 એક નવકારનો કાઉસગ્ગ કરી, પારી, ત્રીજી થોય કહેવી. પછી
 સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું કહી; વેયાવચ્ચગરાણું. અન્નથ્ય કહી, એક નવ-
 કારનો કાઉસગ્ગ કરી, પારી, નમોહંત. કહી ચોથી થોય કહેવી.
 પછી બેસીને નમુચ્ચુણું કહેવું. પછી ઉભા થઈ ચાર ખમાસમણ
 દેવાં પૂર્વક “ લગવાનહં, આચાર્યહં, ઉપાધ્યાયહં, સર્વ સાધુહં ”

એમ કહેવું પછી ઇન્દ્રકાંઠિ મમરત શ્રાવકને વાદુ એમ કહેવું પછી ઇન્દ્રકાંઠ સંભળે દેવમિત્ર પરિણમણે કાઉ ? ઇન્દ્ર ' એ આદેશ માગીને બેની જમણે હાથ ચરવલા ઉપર, યા ભૂમિ ઉપર સ્થાપી સંવરગવી દેવમિત્ર દુષ્ટિચિત્ર, દુષ્ટભાસિત્ર, દુષ્ટિચક્રિત્ર મિન્દ્રામિદુષ્ટકંઠ ' એ પાઠ કહેવો (પ્રતિક્રમણમા દરેક આદેશ વડીલ-માગે તે ન હોય તો શ્રાવક પોતે માગે આ વાત પીડી-કા કપે મર્વત્ર યોજવી) પછી ઠલા થઈ કદેમિલતે ઇન્દ્ર મિન્દ્રામિદુષ્ટકંઠ જોમે દેવસિત્રો અધ્યારો કહી તન્મઉત્તરી, અન્ન-કહી, અતિચારની આઠ ગાથાનો, અને તે ન આવડે તો આઠ નવકાનો કાઉમ-કરી, પારી, પ્રગટ લોગસ્મ કહેવો પછી બેમીને ત્રીજા આવ-ચકની સુહપત્તિ પડિલેહવી પછી ઠલા થઈને બે વાદણા દેવા તેમા ખીજા વાદણા વખતે અવગ્રહ બહારની-કળવું નહિ પછી ખીજું વાદણું પૂરૂ થયે " ઇન્દ્ર, સંભળ દેવમિત્ર આદેશ ? ઇન્દ્ર " એમ કહી જોમે દેવમિત્રો અધ્યારોનો પાઠ કહેવો પછી સાતલાખ તથા અઠાસ પાપ સ્થાનક કહેવા-પછી અવગ્રહ, દેવસિત્ર, દુષ્ટિચિત્ર, દુષ્ટભાસિત્ર, દુષ્ટિચક્રિત્ર, ઇન્દ્ર મ જા ઇન્દ્ર તન્મ મિન્દ્રામિદુષ્ટકંઠ એમ કહી અવગ્રહ માર્યા બહાર નીકળી બેમીને જમણે હોથણ ઠલા ગખી એક નવમા કદેમિ કહી ઇન્દ્રામિ પરિણમિત, જોમે દેવસિત્રો અધ્યારો કહી ગપૂર્ણ વહિતુ કહેવું પણ તેમા " તન્મ ધમ્મરગ કેવલી પન્નત-ન અભુક્ષિઓમિ એ પદ જોલતા ઠલા થવું ને અવગ્રહની બહાર રહીને વહિતુ પુરૂ થવું પછી બે વાદણા દેવા ખીજા વાદણામા અવગ્રહમા ઠલા હોઈને ત્યાં " ઇન્દ્રાકાંઠેણ સદિસદ્ધ ભાવન અભુક્ષિઓમિ અરિસત્ત દેવમિત્ર ખમેઉ ?

ઇન્દ્રાં જામેમિ દેવસિન્ધાં” કહીને જમણા હાથ ચરવલા ઉપર
 સ્થાપીજાંકિંચિ અપત્તિયં ઇત્યાદિ પાઠ બોલતાં અલ્પકૃત્યો
 જામવો પછી અવગ્રહ બહાર નિકળી બે વાંદણાં દેવાં ખીન્નું
 વાંદણું પૂરું થાય ત્યારે અવગ્રહની બહાર નિકળી આચરિય ઉવ-
 જાએ કહેવું પછી કરેમિલાંતે, ઇન્દ્રામિદામિ, તસ્મઉત્તરી અન્ન-
 થ્ય કહી, બે લોગસ્સ અથવા ન આવડે તો આઠ નવકારનો
 કાઉસ્સગ કરવો. (લોગસ્સનાં જ્યાં જ્યાં કાઉસ્સગ આવે ત્યાં
 ત્યાં ચંદ્રેશુનિશ્ચલયદા સૂધીજ ગણવાતું ધ્યાનમાં રાખવું) પછી
 પારી ને લોગસ્સ, સંવલોએ અરિ. ચેઇ. અન્નથ્ય. કહી, એક
 લોગસ્સયા ચાર નવકારનો કાઉસ્સગ કરી પારી પુષ્પરવદ્દી, સુ-
 અન્સ લગવઓ કરેમિકાઉ. વંદણુ. કહી, અન્નથ્ય કહી, એક
 લોગસ્સનો ચાચાર નવકારનો કાઉસ્સગ કરી પારી સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું ક-
 હેવું પછી “સુઅદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ” અન્નથ્ય. કહી એક નવ-
 કારનો કાઉસ્સગ કરી પારી નમોહર્ત્ કહી પુરૂષે સુઅદેવયાની
 થાય કહેવી (અહીં સ્ત્રી હોય તો તે કમલદલની સ્તુતિ કહે)
 પછી “ખિતદેવયાએ કરેમિ કાઉસ્સગ” અન્નથ્ય કહી એક નવ-
 કારનો કાઉસ્સગ કરી પારી નમોહર્ત્ કહી જુએ ખિતે સાહુ.ની
 થાય કહેવી (અહીં પણ સ્ત્રી હોય તો તે યશ્યાઃ દ્વેત્રની સ્તુતિ
 કહે) પછી એક નવકાર ગણી બેસીને સુરુપત્તિ પડીલેહવી
 પછી બે વાંદણાં દેવાં પછી અવગ્રહમાંજ ઉભા ઉભા “સામા-
 ચિક, ચઉન્વિસથો, વાંદણાં પડિછમણું, કાઉસ્સગ, પરચ-
 જખાણુ કર્યું છે. ઇન્દ્રામોઆણુસકિં” એમ કહી
 બેસીને “નમોખમાસમણાણું, નમોહર્ત્;” ઇત્યાદિ
 પાઠ કહી નમોસ્તુ વદ્દેમાનાય કહેવું (અહીં સ્ત્રી હોય તે સંસાર

દાવાની ત્રણ જાણ કહે) પછી નમુશુણ કહી “ ઇન્દ્ર કારેણુ
 સદિસહ લગવન રતવન લાણુ ? ઇન્દ્ર ” એમ કહી રતવન ક-
 હેવુ (રતવન પૂર્વાચાર્યનુ ણનાવેણુ ઓઠાના ઓણુ પાચ ગ-
 થાણુ હોણુ જોઈયે) પછી વગ્ગનક કહી પૂવની પેઠે ભગવાનાદિ
 ચારને ભગવાનહ વગેરે થોમ વદન કરવુ પછી જમણે હાથ
 ચરવલા યા ભૂમિપર સ્થાપી અદ્વાઈજેણુ કહેવુ પછી ઉભા
 થઈ “ ઇન્દ્રાં સદિં ભગં દેવસિચ્ચ, પાચન્દિત્તવિસોહણુથ્થ,
 કાઉસસગ્ગ કંઠે ? ઇન્દ્ર દેવસિચ્ચ પાચન્દિત્ત વિસોહણુથ્થ કરે-
 મિ કાઉસસગ્ગ-અન્નથ્થં કહી ચાર લોગસસ યા સોલ નવકાગ્ગો
 કાઉમગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગસસ કહેવો પછી જે જમાસમણુ
 દેવાપૂર્વક સજાય સદિસાહુ ? ઇન્દ્ર ” તથા મજાય કરૂ ઇન્દ્ર,
 એવી ગીતે જે આદેશ માગી જેની એક નવકાર ગણીને વડિલ
 અને તે ન હોયતો પોતે મજાય કહે પછી એક નવકાર ગણી
 ઉભા થઈ જમાસમણુદઈ “ ઇન્દ્રા-સ-લ-હુખખખખો-કમ્મખખ
 ઓ-નિમિત્ત કાઉસસગ્ગ કરૂ ઇન્દ્ર હુખખખખખો કમ્મખખખો
 નિમિત્ત કરેમિ કાઉસસગ્ગ ” એમ કહી અન્નથ્થં કહી સ પૂર્ણ
 ચાં લોગસસ યા સોલ નવકાગ્ગો કાઉસસગ્ગ કરી પારી, નમોહીત્ત
 કહી, એકજણુ લઘુશાંતિ કહે, અને બીજા કાઉસસગ્ગમા માલજે
 પછી કાઉમગ્ગ પારી લોગસસ કહી જમાસમણુદઈ ઇગિયાવહિ
 તસ્મ ઉત્તમી, અન્નથ્થ કહી, એક લોગસસ યા ચાં નવકાગ્ગો કા
 ઉસગ્ગ કરી, પારી, લોગસસ કહેવો પછી જેની ચઉલ્લસાય,
 નમુશુણુ, જાવતિ એઈયાઈ કહી જમાસમણુ દઈ જાવત ડેવિ
 સાહુ, નમોહીત્ત, ઉવમગ્ગહુ, કહી જે હાથ લલાટે લગાડી જય
 વીચગય કહી જમાસમણુદઈ “ ઇન્દ્રા-મ-લં મુદ્ધપત્તિ પદિ-

લેહું ? ઇન્દ્ર-કહી સુહપત્તિ પરિલેહવીં પછી ઉભા થઇ બે ખ-
માસમણદેવા પૂર્વક ઇન્દ્ર-સંભવ સામાયિક પાડું ? યથાશક્તિ
તથા ઇન્દ્ર-સંભવ-સામાયિક પાર્થુ તહત્તિ ” વિગેરે સામા-
યિક પારવાની વિધિ પ્રમાણે સામાયિક વચનુત્તો કહેવા પર્યંત સર્વ
કહેવું પછી સ્થાપના સ્થાપી હોયતો જમણે હાથ સવળો સ્થા-
પનાજી સન્મુખ રાખી એક નવકાર ગણવો. ઇતિ.

અંથ રાઢપ્રતિક્રમણ વિધિ.

પ્રથમ પૂર્વરીતીયે સામાયિક લેવું પછી ખમાસમણ દઇ
“ ઇન્દ્ર કારેણ સંદિસહ ભગવન્ કુસુમિણ હુસુમિણ ઉર્જાવણી
રાધપાયચ્છિત્ત વિસોહણુથ્યં કાઉસગ્ગ કડ્ડ ? ઇન્દ્ર કુસુમિણ હુ-
સુમિણ ઉર્જાવણી રાધપાયચ્છિત્ત વિસોહણુથ્યં કરેમિ કાઉસગ્ગ ”
એમ કહી અન્નથ્ય કહી કામ લોગાદિના તે રાત્રીએ દુઃસ્વપ્ન
આવ્યાં હોય તો સાગરવર ગંભીરા સુધી અને દુઃસ્વપ્ન ન આવ્યાં
હોયતો ચંદ્રેસુ નિમ્મલયરા સુધિ ચાર લોગરસયા સોલનવકારનો
કાઉસગ્ગ કરી પારી પ્રગટ લોગરસ કહેવો. પછી ખમાસમણ દઇ
“ ઇન્દ્ર કારેણ સંદિસહ ભગવન્ ચૈત્યવંદન કડ્ડ ? ઇન્દ્ર ” એમ
કહી બેસીને રાખે હીંચણ ઉભો રાખી જગચિંતામણીનું ચૈત્ય-
વંદન જ્યવિયરાયપર્યંત કરવું. પછી ભગવાનાદિ ચારને થોભવંદન
કરવું. પછી ઉભા થઇ બે ખમાસમણ દેવા પૂર્વક સઝઝાયનો આ
દેશ માગી બેસીને એક નવકાર ગણી, ભરહેસરની સઝઝાય ક-
હેવી. પછી ઇન્દ્રકાર સુહસ્રં સુખ તપનો પાઠ કહેવો પછી
“ ઇન્દ્ર કારેણ સંદિસહ ભગવન્ રાધપરિલેહમણેહાઉ ? ઇન્દ્ર ”

પછી “ ઇન્દ્રિયામો આણુસક્તિ ” કહી બેસીને નમો ખમાં. નમોહત્ કહી વિશાલ લોચન દલં કહેવું (અહીં સ્ત્રીએ સંસાર દાવાની ત્રણ થાય કહેવી) પછી નમુશ્ચુણું કહી ઉભા થઈ અરિ. અન્ન-થ્ય કહી, એક નવકારનો કાઉસંગ કરી પારી, નમોહત્ કહી, કલ્લાણકંદની પ્રથમ થાય કહેવી, પછી લોગસ્સ, પુખ્ખરવરદી સિદ્ધાણું બુદ્ધાણું, કહેવા પૂર્વક દેવવંદન કરીએ છીએ તે વિધિએ દેવસિ પ્રતિક્રમણની પેરે કલ્યાણ કંદની ચોથી થાય કહેવા પર્યંત સર્વ વિધિ કરવી. પછી બેસીને નમુશ્ચુણું કહી ભગવાનાદિચારને ચોલવંદન કરવું. પછી જમણા હાથ ઉપધિ ઉપર સ્થાપી, અઘાઈજેસુ કહેવું. પછી ડાબેડીંચણ ઉભો રાખી ઇશાન્ કોણ સનમુખ બેસી યા તે દિશા મનમાં ચિંતવીને ખમાસમણ હઈ શ્રી સીમંધર સ્વામિનું ચૈત્યવંદન, સ્તવન જ્યવીયરાય-થોય પર્યંત વિધિ પૂર્વક કરવું. તેમાં અરિહંતચેઈં થી ઉભા થઈને વિધિ કરવી તેજ પ્રમાણે ખમાસમણ હઈ શ્રી સિદ્ધાચલજીનું ચૈત્યવંદન, સ્તવન, જ્યવીયરાય, થોયપર્યંત વિધિ પૂર્વક કરવું. પછી સામાઈક પારવાની વિધિની રીતિએ સામાયિક પારવું. ઈતિ.

તા. ક. જેમ ગુરૂ મહારાજ હોય ત્યારે તેઓ જેમ આ દેશ માગે છે, તેઓ કાઉસંગ પારે પછી આપણે પારીએ છીએ, કંઈ સૂત્ર કહેવું હોય ત્યારે તેઓની પાસે કહેવાનો આદેશ માગીએ છીએ; તેજ પ્રકારે તેમને વિરહે કરેમિલંતે ઉચ્ચરાવનાર જ્ઞાનવૃદ્ધ પ્રત્યે પણ પ્રતિક્રમણ કરતી વખતે વિનયથી વર્તવું યોગ્ય છે.

॥ अथ पञ्चख्वाण पारवानो विधि ॥

१ प्रथम “ इरियावहियाए ” पडिकणी, यावत्
 “ जगर्वितामणि ” नु चैत्यवंदन “ जयवीयराय, ”
 सुधी करुं पछी “ मन्हजिणाणं ” नी सझाय
 कही मुहपत्ती पडिलेहवी पछी खमासमणदेईइच्छा
 कारणे संदिसह भगवन् पञ्चख्वाण पारु यथा शक्ति
 ‘ इच्छामि० इच्छा० पञ्चख्वाण० पारुं ‘ तहात्ति ’ एम
 कही, जमणी हाथ कटासणां अथवा चखला ऊपर
 थापी एक “ नवकार ” गणी, पञ्चख्वाण करुं होय,
 तेनु नाम कहनें पारु ते लखीये छेयेः—“ उग्गए
 सें नमुप्पारसहिअ पोगिसिं, साइहपोरिसिं, गठसहिअ
 सुद्धिमाहिअं पञ्चग्गण करुं, चउन्विहार, आंविल,
 निवे, एकासणुं, वेआसणुकुं, तिन्निहार पञ्चख्वाण
 कामिअ, पालिअ, सोहिअ, तीरिअ, किट्टिअ, आ-
 गहिअं, ज च न आगहिअ, तस्म मिच्छामि दुक्खडः’
 एम कही एक नवकार गणगे ॥ इति ॥

॥ अथ प्रभातनां पञ्चखाण ॥

॥ नमुक्कार सहिअं मुठिसहिअंनुं ॥

“ उग्गए सूर, नमुक्कार सहिअं, मुठिसहिअं, पञ्चखाइ, चउव्विहंपिआहारं, असणं, पाणं, खाइमं, साइमं, अन्नत्थणाभोगेणं, सहसागारेणं महत्तरागारेणं सब्बसमाहिवत्तिआगारेणं, वोसिरे ” इति ॥

॥ अथ पोरिसिं साइढपोरिसिंनुं ॥

“ उग्गए सूर, नमुक्कार सहिअं, पोरिसिं साइढपोरिसिं, मुठिसहियं, पञ्चखाइ, उग्गए सूर, चउव्विहंपिआहारं, असणं, पाणं, खाइमं, साइमं, अन्नत्थणाभोगणं, सहसागारेणं, पच्छन्नकालेणं, दिसामोहेणं, साहुवयणेणं, महत्तरागारेणं, सब्ब समाहिवत्तियागारेणं, वोसिरे ” इति ॥

॥ अथ सांझनां पञ्चखाण ॥

॥ चउविशरनुं ॥

“ दिवस चरिमं पञ्चखाइ चउव्विहंपि आहारं

अमण, पाणं, खाडमं, साडमं, अन्नधणाभोगेणं, म-
हमागारेणं, महत्तगगारेणं, सच्चसमाहिवत्तियागारेणं,
त्रोमिरे " इति ॥

— ८८३३३३ —

॥ अथ तिविहारनुं ॥

" दिवस चरिम पचएखाइ तिविहपि आहारं,
अमण, खाडम, साडमं, अन्नधणाभोगेणं, महसागा-
रेण, महत्तगगारेणं, सच्चसमाहिवत्तियागारेणं वो-
मिरे " इति ॥

— ८८३३३३ —

॥ अथ दुविहारनु ॥

" दिवस चरिमं पचएखाइ दुविहपि आहारं,
अमणं, खाडम, अन्नधणाभोगेण, महमागारेणं, म-
हत्तगगारेण, सच्चसमाहिवत्तियागारेण, त्रोमिरे "
॥ इति ॥

॥ अथ मीमंघर जिन चैन्यवदत ॥

॥ श्री मीमंघर रीतगग, त्रिभुवन तुमं उपगारी,

श्री श्रेयांस पिता कुले, बहु शोभा तुमारी ॥ १ ॥
 धन्य धन्य माता सत्यकी, जेणे जायो जयकारी,
 वृषभ लंछने विराजमान, वंदे नरनारी ॥ २ ॥
 धनुष पांचशे देहडीण, सोहीये सोवनवान, कीर्ति-
 विजय उवजायनो, विनय धरे तुम ध्यान ॥ ३ ॥
 इति. ॥ ८६ ॥

॥ सीमंधरं परमात्मा, शिव सुखना दाता ॥
 पुरकलवड विजये जयो, सर्व जीवना त्राता ॥ १ ॥
 पूर्व विदेह पुंडरीगिणी, नयरीये सोहे ॥ श्री श्रेयांस
 राजा तिहां, भवियणना मन मोहे ॥ २ ॥ चउद
 सुपन निर्मल लंही, सत्यकी राणी मात ॥ कुंथुअर
 जिन अंतरे, श्री सीमंधर जात ॥ ३ ॥ अनुक्रमें
 प्रभु जनमीया, वली यौवन पावे ॥ मातपिता हरखें
 करी, रुकमिणी परणावे ॥ ४ ॥ भोगवी सुख संसा-
 रनां, संजम मन लावे ॥ मुनिसुव्रत नमी अंतरे,
 दीक्षा प्रभु पावे ॥ ५ ॥ घाती कर्मनो क्षय करी, पाय्या
 केवल नाण ॥ रिखभ लंछने शोभता, सर्व भावना

जाण ॥ ६ ॥ चोरामी जस गणधरा, मुनिवर एक-
 सो कोढ ॥ त्रण भुवनमां जोअतां, नहि कोड एहनी
 जोढ ॥ ७ ॥ दस लाख कह्या केवली, प्रभुजिनो प-
 रिवार ॥ एक समय त्रण कालना, जाणे सर्व विचार
 ॥ ८ ॥ उदय पेदाळ जिनांतरेण, थाशे जिनवर सिद्ध
 ॥ जश विजय गुरु प्रणमतां, शुभ वळित फललीध
 ॥ ९ ॥ इति ॥ ८७ ॥

—ॐ—

॥ अथ श्री सिद्धाचलजीनुं चेत्यवंदन ॥

विमल केवल ज्ञान कमला कलित त्रिभुवन
 हितकरं ॥ सुरराज संस्तुत चरण पकज, नमो आदि
 जिनेश्वर ॥ १ ॥ विमल गिरिवर शृंग मडण, प्रवर
 गुण गण मृधर ॥ सुर असुर किन्नर कोटि सेवित ॥
 नमो ॥ २ ॥ कर्त्ता नाटक किन्नरी गण, गाय जिन
 गुण मनहर ॥ निर्जगवली नमो अहनिश ॥ नमो
 ॥ ३ ॥ पुढर्गक गणपति सिद्धि माधी, कोडी पण
 मुनी मनहर ॥ श्री विमल गिरिवर शृंग सिद्धानमो
 ॥ ४ ॥ निज माध्व माधन सुर मुनिवर, कोडिनंत

ए गिरिवरं ॥ मुक्ति रमणी वर्या रंगे ॥ नमो० ॥ ५ ॥
 पाताल नर सुर लोक मांही, विमल गिरिवरतोपरं ॥
 नहिं अधिक तीरथ तीर्थपति कहे ॥ नमो० ॥ ६ ॥
 एम विमल गिरिवर शिखर मंडण, दुःख विहंडण
 ध्याइयें ॥ निज शुद्ध सत्ता साधनार्थ, परम ज्योतिनि
 पाइयें ॥ ७ ॥ जित मोह कोह विछोह निद्रा, परम
 पदस्थित जय करं ॥ गिरि राजसेवा करण तत्पर,
 पद्मविजय सुहित करं ॥ ८ ॥ इति ॥ ८८ ॥

अथ सिद्धाचलनुं द्वितीय चैत्यवंदन ॥

श्री शत्रुंजय सिद्ध क्षेत्र, दीठे दुर्गति वारे ॥ भाव
 धरीने जे चडे, तेने भव पार उतारे ॥ १ ॥ अनंत
 सिद्धनो एह ठाम, सकल तीरथनो राय ॥ पूर्व न-
 वाणुं रिखभदेव, ज्यां ठवीआ प्रभु पाय ॥ २ ॥ स-
 रज कुंड सोहामणोए कवडजक्ष अभिराम ॥ नाभि-
 राया कुलमंडणो, जिनवर करुं प्रणाम ॥ ३ ॥ इति
 ॥ ८९ ॥

॥ અથ સીમંધર જિન સ્તવન ॥

॥ સુણો ચંદાજી, સીમંધર પરમાત્મ પાસેં જાજો
 ॥ મુજ વિનતડી, પ્રેમ ધરીને 'ણીપેરે તુમે સંભલાવજો ॥
 એ આંકળી ॥ જે ત્રણ ભુવનનો નાયક છે, જસ ચો-
 સઠ ઇંદ્ર પાયક છે, નાળ દરિસળ જેહને સ્વાયક છે ॥
 સુણો ॥ ૧ ॥ જેની કંચન વરણી કાયા છે, જસ
 ધોરી લંછન પાયા છે, પુંડરીગિણિ નગરીનો રાયા છે,
 ॥ સુણો ॥ ૨ ॥ ત્રાગ પરપદા માંહિ ચિરાજે છે ॥
 જસ ચોત્રીશ અતિશય છાજેછે, ગુણપાંત્રીસ વાળીયે
 ગાજેછે ॥ સુણો ॥ ૩ ॥ ભવિ જનને તે પડીવોહે
 છે, તુમ અધિક શીતલ ગુણ સોહે છે, રૂપ દેખી ભ-
 વિજન મોહે છે ॥ સુણો ॥ ૪ ॥ તુમ સેવા કરવા
 રસીઓ છું, પણ ભરતમાં દૂરે વસીઓ છું, મહા મોહ
 રાય કર પસીઓ છું, સુણો ॥ ૫ ॥ પણ સાહિત્ર
 ચિત્તમાં ધરિયો છે, તુમ આળા સ્વજ્ઞ કર ગ્રહીયો છે,
 પણ કાંઈક મુજથી ઢરીયો છે, સુણો ॥ ૬ ॥ જિન
 ઉત્તમ પુંઠ હવે પૂરો, કહે પન્નવિજય થાઉં શુરો, તો

वाधे मुज मन अति नूरो ॥ सुणो ० ॥ ७ इति ॥ १६ ॥

॥ अथ सीमंधर जिन स्तवन ॥

पुखलवड विजये जयो रे ॥ नयरी पुंडरिगिणी
 सार ॥ श्री सीमंधर साहिबारे ॥ राय श्रेयांस कुमार
 ॥ १ ॥ जिणंद राय ! धरजो धर्मस्नेह ॥ ए आंकणी
 ॥ मोटा नाहना अंतरो रे ॥ गिरुआ नवि दाखंत ॥
 शशि दरिसण सायर वधेरे ॥ कैरववन विकसंत ॥ १ ॥
 जि० ॥ ठाम कुठाम न लेखेरे ॥ जग वरसंत जल-
 धार ॥ कर दोय कुसुमे वासियेरे ॥ छाया सवि आ-
 धार ॥ २ ॥ जि० ॥ राय ने रंक सरिखा गणेरे उद्योते
 शशि सूर ॥ गंगाजल ते बिहुं तणारे ॥ ताप करे
 सवि दूर ॥ ४ ॥ जि ॥ सरिखा सहुने तारवारे ॥ तिम
 तुमे छो महाराज ॥ मुजशुं अंतर किम करोरे ॥
 बांह्य ग्रह्यानी लाज ॥ ५ ॥ जि० ॥ मुह देखी टीलुं
 करे रे ॥ ते नवि होय प्रमाण ॥ मुजरो माने सवि
 तणारे ॥ साहिब तेह सुजाण ॥ ६ ॥ जि० ॥ वृषभ

लछन'माता सत्यकी रे ॥ नंदन रुक्मणि वंत ॥
 वाचक जस इम चीनवेरे ॥ भय भंजन भगवत ॥७॥
 जि० इति ॥ १७ ॥

॥ अथ श्री सिद्धाचलजीनु रतघन ॥

॥ आंखलडीएरे मे आज, शत्रुंजो दीठारे ॥
 सवा लाख ट्कांनो दाहाडोरे, लागे मुने मीठोरे ॥
 ए आंकणी ॥ सफल थयो मारा मननो उमाहो ॥
 चाला मारा ॥ मननो संशय भाग्योरे ॥ नरक तिर्यंच
 गति दूर निवारी, चरण प्रभुजीने लाग्योरे ॥ शत्रु०
 ॥ १ ॥ मानव भवनो लाहोलीजे ॥ वा० ॥ देहडी
 पावन कीजे रे ॥ मोना रूपाने फूलडे वधावी, प्रेमे
 प्रदक्षिणा दीजेरे ॥ शत्रु० ॥ २ ॥ दुधडे पखालीने
 केसर घोळी ॥ वा० ॥ श्री आदीश्वर पूज्यारे ॥ श्री
 सिद्धाचल नयणे जोतां, पाप मेवासी धूज्यारे ॥
 शत्रु० ॥ ३ ॥ श्रीमुख सुधर्मा सुगति आगे ॥ वा०

वीर जिणंद इम बोलेरे ॥ त्रण भुवनमां तीरथ मोडुं,
 नहिं कोई शेत्रुंजा तोलेरे ॥ शेत्रुं० ॥ ४ ॥ इंद्र स-
 रिखा ए तीरथनी ॥ वा० ॥ चाकरी चित्तमां चाहेरे
 ॥ कायानी तो कायस्टाले, सुरज कुंडमां नाहेरे ॥
 शेत्रुं० ॥ कांकरे कांकरे श्री सिद्ध क्षेत्रे ॥ वा० ॥ साधु
 अनंतासीधारे ॥ ते माटे ए तीरथ मोडुं, उद्धार अनंता
 कीधारे ॥ शेत्रुं० ॥ ६ ॥ नाभिराया सुत नयणे जो-
 तां ॥ वा० ॥ मेह अमीरस बूठयारे ॥ उदयरत्न कहे
 आज मारे पोते, श्री आदीश्वर त्रुठयारे ॥ शेत्रुं० ॥
 ॥ ७ ॥ इति ॥ ९८ ॥

॥ अथ श्री सिद्धाचलनुं स्तवन ॥

॥ जशोदा मावडी ॥ ए देशी ॥ यात्रा नवा-
 णुं करीए, विमलगिरि ॥ यात्रा नवाणुं करीए ॥ ए
 आंकणी ॥ पुख नवाणुं वार शेत्रुंजागिरि ॥ सिखभ
 जिणंद समोसरीए ॥ वि० ॥ १ ॥ कोठ सहस्र भव
 पातक त्रुटे ॥ शेत्रुंजा साहामों डग भरीए ॥ वि०

॥ २ ॥ सात वृद्ध दोय अठम तपस्या, करी चढीए
 गिरिवरिए ॥ वि० ॥ ३ ॥ पुंडरीक पद जपीए ह-
 रखे, अध्यवसाय शुभधरीए ॥ वि० ॥ ४ ॥ पापी
 अभव्य न नजरे देखे, हिसक पण उद्धरीये ॥ वि०
 ॥ ५ ॥ भोंय संथारो ने नारी तणो संग, दूर थकी
 परिहरिए ॥ वि० ॥ ६ ॥ सचित परिहारीने एकल
 आहारी, गुरु साथे पढ चरिये ॥ वि० ॥ ७ ॥ पाडि-
 कमणा दोय विधिथु करीए, पाप पडल विखरीए ॥
 वि० ॥ ८ ॥ कलिकाले ए तीरथ मोहोडुं, प्रवहण
 जिम भवदरिए ॥ वि० ॥ ९ ॥ उत्तम ए गिरिवर से-
 वतां, पद्म कहे भव तरीए ॥ विमल ॥ १० ॥ इति
 ॥ ९९ ॥

॥ अथ सीमंधर जिनथोय ॥

॥ सीमंधर जिनवर, सुखकर साहेव देव ॥ अ-
 रिहंत सकलनी, भाव धरी करु सेव ॥ सकला-
 गम पारग, गणधर भाषित वाणी ॥ जयवती आणा

જ્ઞાનવિમલ ગુણ સ્વાળી ॥ ૧ ॥ એ થોય ચાર વસત
પણ કહેવાય છે ॥ ઇતિ ॥ ૧૦૦ ॥

—ૐ—

॥ અથ શ્રી સીમંધર જિનની થોય ॥

॥ શ્રી સીમંધર દેવ સુહંકર, મુનિ મનં પંકજ
હંસાજી ॥ કુંથુ અર જિન અંતર જનમ્યા, તિહુઅણ
જસ પરશંસાજી ॥ સુવ્રત નભિ અંતરવરિ દીક્ષા, શિ-
ક્ષા જગત નિરાસજી ॥ ઉદય પેદાલ જિનાંતરમાં પ્ર-
ભુ, જાશે શિવ વદ્દૂ પાસેજી ॥ ૧ ॥ વંત્રીશ ચઠસદિ
ચઠસદિ મલિયા ઇગ સય સદિ ઉક્કિઠાજી ॥ ચઠ અડ
અડ મલી મધ્યમ કાલે, વીશ જિનેશ્વર દિઠાજી ॥
દો ચઠ ચાર જઘન્ય દશ જંબુ, ધાયડ પુલ્લર મોઝારેંજી
॥ પૂજો પ્રણમો આચારાંગે, પ્રવચન સાર ઉદ્ધારેંજી
॥ ૨ ॥ સીમંધર વર કેવલ પામી જિનપદ સ્વર્ગ નિ-
મિત્તેંજી ॥ અર્થ નીદેશન વસ્તુ નિવેશન, દેતાં સુણત
વિનિતેંજી ॥ દ્વાદશ અંગ પૂર્વયુત રચિયાં, ગળંધર

लब्धि विकसियांजी ॥ अपञ्जवसिय जिनागम वदो,
 अक्षर पदना गसियांजी ॥ ३ ॥ आणा रंगी समकित
 संगी, विविध भग व्रतधारीजी ॥ चउद्विह संघतीर-
 थ रखवाली, सहु उपद्रव हग्नारीजी ॥ पचांगुली सूरि
 शासन देवी, देती तस जग रुद्धिजी ॥ श्रीशुभवीर
 कहे शिव साधन, कार्य सकलमां सिद्धिजी ॥ ४ ॥
 इति ॥ १०१ ॥

॥ अथ श्री सिद्धाचलजीनी थोय ॥

॥ पुंडगिगि महिमा, आगममां प्रसिद्ध ॥ वि-
 मलाचलभेटी, लहीये आविचल रिद्धि ॥ पचमी गति
 पहेता, मुनिवर कोडाकोड ॥ एणे तीरथ आर्वा, क-
 र्मविपाक विलोड ॥ १ ॥ इति ॥ १०२ ॥

॥ अथ श्री शत्रुंजय ग्नुति. ॥

॥ श्री शत्रुंजय तीरथ सार, गिग्विग्मां जेम
 मेरु उदार, टाकुर गम असार ॥ मंत्रमांहें नवका-

रज जाणुं, तांगमां जेम चंद्र वखाणुं, जलधर जलमां
 जाणुं ॥ पंखी मांहे जेम उत्तम हंस, कुलमांहे जेम
 ऋषभनो वंश, नाभितणो ए अंश ॥ क्षमावंतमां जेम
 अरिहंत, तपशुरा मुनिवर महंत, शत्रुंजय गिरि
 गुणवंत ॥ १ ॥ ऋषभ अजित संभव अभिनंदा,
 सुमति नाथ मुख पुनमचंदा, पद्मप्रभ सुखकंदा ॥ श्री
 सुपार्थ चंद्रप्रभ सुविधि, शीतल श्रेयांस सेवो बहु बुद्धि,
 वासूपूज्य मति शुद्धि ॥ विमल अनंत धर्म जिन
 शांति, कुंथु अरमलि नमुं एकांति, मुनिसुव्रत शुद्ध
 पंथी ॥ नमी नेम पास वीर जगदीश, नेम विना ए
 जिन त्रेवीश, सिद्ध गिरि आव्या इश ॥ २ ॥ भरत-
 राय जिन साथ बोले स्वामी शत्रुंजय गिरिकुण तोले,
 जिननुं वचन अमोले ॥ ऋषभ कहे सुणो भरतजी
 राय, छीरा पालंतां जे नर जाय, पातक भूको थाय ॥
 पशु पंखी जे इण गिरि आवे, भव त्रीजे ते सिद्धज
 थावे, अजरामर पद पावे ॥ जिन मतमें शत्रुंजो व-
 खाण्यो, ते में आगम दिलमांहे आप्यो सुणतां सुख-

उर आप्यो ॥ ३ ॥ संघपाति भरत नरेश्वर आवे, सो-
 वन तणां प्रासाद करावे, मणिमय मूर्ति ठावे ॥ ना-
 भिराया मरुदेवी माता, ब्राह्मी सुंदरी वंहेन विख्याता,
 मूर्ति नवाणु भ्राता ॥ गोमुखने चक्रेश्वरी देवी, शत्रु-
 जय सार को नित्य मेवी, तपगच्छ उपर हेवी ॥ श्री
 विजयसेन सूरेश्वर राया, श्री विजय देवसुरि प्रणमी
 पाया, ऋषभदास गुण गाया ॥ ४ ॥ १०३ ॥

अथ पंचमीनी खुद्द लिख्यते.

(शार्दूल विक्रीडित छत)

पंचानतक सुप्रपंच परमा, नंद प्रदान क्षमं ॥
 पंचानुत्तर सीम दिव्य पदवी, वक्ष्याय मंत्रोपमं ॥ येन
 प्रोज्वल पंचमी वरतपो, व्याहारितत्कारणं ॥ श्री पंचा-
 नन लांछन सतनुतां, श्रीवर्द्धमान श्रियं ॥ १ ॥ ये
 पंचाश्वरोध साधन परा. पंच प्रपादाहराः ॥ पंचा-
 णुव्रत पंचसुव्रतविधि, प्रज्ञापना सादरा ॥ कृत्वा पंच
 दृषीक निर्जयमथो, प्राप्तागर्नि पंचमी ॥ तेमी सयम

पंचमी व्रतभृतां तीर्थकराः शंकराः ॥ २ ॥ पंचाचार
 धूरीण पंचमगणा, धीशेन संसूत्रितं ॥ पंचज्ञान वि-
 चार सार कलितं, पंचेषुपंचत्वदं ॥ दीपाभंगुर पंच-
 मारतिमिरे, एकादशीरोहिणी ॥ पंचम्यादिकुलप्रका-
 शनपट्टं, ध्यायामि जैनागमं ॥ ३ ॥ पंचानां परमे-
 ष्ठिनां स्थिरतया, श्री पंचमेरुश्रियं ॥ भक्तानां भ-
 विनां गृहेषु बहुशो, यो पंचदिव्यं व्यधात् ॥ प्रहवे
 पंच जगन् मनो माति कृतौ, स्वारत्न पांचालिका ॥
 पंचम्यादितपोवतां भवतुसा, सिद्धायिका त्रायिका
 ॥ ४ ॥ इति

॥ अथ क्रोधनी सझाय ॥

॥ कडवां फल छे क्रोधना, ज्ञानी एम बोले ॥
 रीस तणो रस जाणीए, हलाहल तोले, ॥ क० ॥ १ ॥
 क्रोधे क्रोड पूरवतणुं, संजम फल जाय ॥ क्रोधस-
 हित तप जे करे, ते तो लेखे न थाय ॥ क० ॥ २ ॥
 साधु घणो तपीयो हतो, धरतो मन वैराग ॥ शि-
 ष्यना क्रोध थकी थयो; चंडक्रोशीयो नाग ॥ क०

॥ ३ ॥ आग उठे जे घर थकी, ते पहेलुं घर वाले ॥
 जलनो जोग जो नवि मले, तो पासेतुं परजाले ॥
 क० ॥ ४ ॥ क्रोधतणी गति एहवी, कहे केवल
 नाणी ॥ हाण करे जे हेतनी जाळवजो एम जाणी
 ॥ क० ॥ ५ ॥ उदयरत्न कहे क्रोधने, काढजो गले
 साही ॥ काया करजो निर्मली, उपशम रस नाही
 क० ॥ ६ ॥ इति ॥ १०४ ॥

॥ अथ माननी सझाय ॥

॥ रे जीव मान न कीजीये, माने विनय न
 आवे रे ॥ विनय विना विद्या नहीं, तो किम सम-
 कित पावेरे ॥ रे० ॥ १ ॥ समकित विण चारित्र
 नहीं, चारित्र विण नहीं मुक्तिरे ॥ मुक्तिना सुख छे
 शाश्वतां, ते केम लहीए जुक्ति रे ॥ रे० ॥ १ ॥
 विनय वडो ससारमां, गुणमां अधिकारीरे ॥ माने
 गुण जाये गली, प्राणी जोजो विचारिरे रे० ॥ ३ ॥
 मान कर्तुं जो रावणे, तेतो रामे मार्योरे ॥ दुर्योधन
 गरवे करी, अते सवि हार्यो रे ॥ रे० ॥ ४ ॥ सुक्रां

लाकडा सारिखो, दुःखदायी ए खोटोरे ॥ उदयरत्न
कहे मानने, देजो देशवटो रे ॥ रे ॥ ५ ॥ इति ॥ १०५ ॥

॥ अथ मायानी सझाय ॥

समकितनुं मूल जाणीये जी, सत्य वचन सा-
क्षात् ॥ साचामां समकित वसेजी, मायामां मि-
थ्यात्वरे ॥ प्राणी म करीश माया लगार ॥ १ ॥
ए आंकणी ॥ मुख मीठो जूठो मनैजी, कूड कप-
टनो रे कोट ॥ जीभें तो जीजी करें जी, चित्तमांहे
ताके चोट रे ॥ प्रा० ॥ २ ॥ आप गरजें आघो
पडें जी, पण न धरे विश्वास ॥ मन शुं राखे आं-
तरो जी, ए मायानो पासरे ॥ प्रा० ॥ ३ ॥ जेहशुं
बांधे प्रीतडी जी, तेहशुं रहे प्रतिकूल ॥ मेल न छंडे
मनतणो जी, ए मायानुं मूल रे ॥ प्रा० ॥ ४ ॥
तप कीधो माया करी जी, मित्रशुं राख्यो भेद ॥
मल्ली जीनेसर जाणजो जी, तो पाय्या स्त्री वेदरे ॥
प्रा० ॥ ५ ॥ उदय रत्न कहे सांभलो जी, मेलो मा-
यानी बुद्ध ॥ मुक्तिपुरी जावातणो जी, ए मार्ग छे

शुद्ध रे ॥ प्रा० ॥ ६ ॥ इति ॥ १०६

॥ अथ लोभनी सद्भाय ॥

॥ तुमे लक्षण जो जो लोभनारे, लोभे मुनि
जन पामे लोभनारे ॥ लोभे डाह्या मन डोल्या करे रे,
लोभे दुर्वर पंथे संचरे रे ॥ तु० ॥ १ ॥ तजे लोभ
तेहनां लिओ मामणां रे, बली पाये, नमीने फरु ग्या-
मणां रे ॥ लोभे मरजादा न रहे केहनी रे, तुमे म-
गत मेलो तेहनी रे ॥ तु० ॥ २ ॥ लोभे घर मेहेली
रणमां गरे रे ॥ लोभे उत्र ते नीचुं आचरे रे ॥ लोभे
पाप भणी पगलां भेरे रे, लोभे अकारज करतां न
ओमरे रे ॥ तु० ॥ ३ ॥ लोभे मनहुं न रहे निर्मल
रे ॥ लोभे सगपण नाते वेगलु रे ॥ लोभे न रहे
प्रीतिने पावटु रे, लोभे धन मेले बहु एकटु रे ॥ तु०
॥ ४ ॥ लोभे पुत्र प्रत्ये पिता हणे रे, लोभे हत्या
नित नरि गणे रे, ते तो दाम तणे लोभे करी रे,
उपर मणिधर थाप्ते मरी रे ॥ तु० ॥ ५ ॥ जोतां
लोभनां लोभ दीमे नहीं रे, एवं सत्र मिळाने कहुं

सही रे ॥ लोभे चक्री सुभुमनामे जुवो रे, ते तो स-
 सुद्रमाहि डुवीमुवो रे ॥ तु० ॥ ६ ॥ एमजाणीने
 लोभने छंडजो रे, एक धर्म शु ममता मंडजो रे ॥
 कावि उदयरत्न भांखे मुदा रे, वंदु लोभ तजे तेहने
 सदा रे ॥ तु० ॥ ७ ॥ इति ॥ १०७ ॥

॥ अथ सहजानंदीनी सझाय ॥

बीजी अशरण भावना ॥ ए देशी ॥ सहजा
 नंदीरे आतमा, सुतो कांड निश्चिंतरे ॥ मोह तणा
 रणीआ भमे, जाग जाग मतिवंतरे, लूटे जगतना
 जंतरे, नाखी वांक अत्यंतरे, नरकावास ठवंतरे, कोई
 विरला उगरंतरे ॥ स० ॥ १ ॥ राग द्वेष परिणति
 भजी, माया कपट करायरे ॥ काश कुसुम परे जी-
 वडो, फोगट जनम गमायरे, माथे भय जमरायरे,
 श्यो मन गर्व धरायरे, सहु एक मार्ग जाय रे, कोण
 जग अमर कहाय रे ॥ स० ॥ २ ॥ रावण सारिखा रे
 राजवी नागा चाल्या विण धागरे, दश माथा रण

रहवड्यां, चांच दीए शिर कागरे, देव गया सवि
 भागरे, न रघो माननी छागरे, हरि हाथे हण्यो ना-
 गरे, जो जो भाडओना रागरे ॥ स० ॥ ३ ॥ केड चाल्या
 केड चालशे, केतां चालणहाररे ॥ माग्न वहेतो रे नित्य
 प्रत्ये, जोता लग्न हजाररे, देशविदेश सधायरे, ते नर
 एणे ससाररे ॥ जातां जम दरवाररे न जुवे वाग कु-
 वाररे ॥ स० ॥ ४ ॥ नागयणपुरी दारिका, बलती
 मेली निराशरे, शेतां गणमां ते एकला, नाटा देव
 आकाशरे ॥ किहां तरु छाया आवामरे, जल जल
 कर्ग गयो मासरे ॥ बलभद्र मगेचर पामरे, सुण्यो
 पांडव गिर वामरे ॥ स० ॥ ५ ॥ राजी गार्जाने वो-
 ल्ता, कगता हुकूम हेगनरे ॥ पोदया अभिमां एकला-
 साया राग्न समानरे, ब्रह्मदत्त नग्न प्रयाणरे, ए फ-
 ल्दिअथिग निदानरे, जेवु पीपल पानरे, म धगे जूट
 गुमानरे ॥ स० ॥ ६ ॥ चालेसर विना एक घटी,
 नरि मोहातुं लगावे ॥ ते विना जन्मागे उहो गयो,
 नही रागल समाचाररे ॥ नही कोड कोडनो समा-

રે, સ્વાસ્થીઓ પરિવારે, માતા મરુદેવી સારે, પોંહોતાં
 મોક્ષ મોઝારે ॥ સ૦ ॥ ૭ ॥ માત પિતા સુત વા-
 ન્ધવા, અધિકો રાગ વિસારે ॥ નારી અસારિરે ચિ-
 ત્તમાં, વંછે વિષય ગમારે, જુવો સુરિ કાંતા જે નારે,
 વિષ દેતી ભસ્તારે ॥ નૃપ જિન ધર્મ આધારે સજ્જન
 નેહ નિવારે ॥ સ૦ ॥ ૮ ॥ હસી હસી દેતોરે તા-
 લીઓ, શય્યા કુસુમની સારે ॥ તે નર અંતે માઠી
 થયા, લોક ચળે ઘસ્વારે, ઘડતા પાત્ર કુંભારે, એહહું
 જાણી અસારે ॥ છોડ્યો વિષય વિકારે, ધન્ય તે-
 હનો અવતારે ॥ સ૦ ॥ ૯ ॥ થાવચ્ચાસુત શિવ વર્યા,
 વલી એલાચી કુમારે ॥ ધિક્ ધિક્ વિષયારે જીવને,
 લડ વૈરાગ્ય રસાલરે, મેહેલી મોહ જંજાલરે, ઘર રમે
 કેવલ વાલરે, ધન્ય કરકંડુ ભૂપાલરે સ૦ ॥ ૧૦ ॥
 શ્રી શુભવિજય સુગુરુ લહી, ધર્મ રચણ ધરે લેકરે ॥
 વીર વચન રસ શેલડી, ચાણે ચતુર વિવેકરે, ન ગમે
 તે નર ભેકરે, ધરતા ધર્મની ટેકરે, ભવજલ તારિયા
 અનેકરે ॥ સ૦ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ ॥ ૧૦૮ ॥

॥ अथ जिन नवअंग पूजाना दोहा. ॥

॥ जलभरी संपुटपत्रमां युगलिक नरपूजंत ॥

रीपभचरण अंगूठडो दायक भवजलअंत ॥ १ ॥

जानुवले काउसग्ग रह्या विचर्या देशविदेश ॥ खडां

खडां केवळ लह्यु पूजो जानु नरेश ॥ २ ॥ लोकां-

तिक वचनें करी वरस्या वरसीदान ॥ करकांडे प्रभु

पूजना पूजो भवि बहु मान ॥ ३ ॥ मान गथु दोय

अंसथी देखी वीर्य अनंत ॥ भूजा वले भवजल त-

र्या पूजो खधमहत ॥ ४ ॥ सिद्ध शिला गुण ऊजली

लोकांते भगवंत ॥ वसीया तिण कारण भवि शिर

शीखा पूजत ॥ ५ ॥ तीर्थकर पद पुण्यथी तिहुअण

जन सेवंत ॥ त्रिभुवन तिलक समा प्रभु, भाल ति-

लक जयवंत ॥ ६ ॥ सोल पहोर प्रभु देशना कंठ-

विवर वर्त्तल ॥ मधुर ध्वनि सुरनर सुणे तिणेगले

तिलक अमूल ॥ ७ ॥ हृदय कमल उपशमवले

वात्या रागने रोप ॥ हीम दहे वन खडने हृदय ति-

લક સંતોષ ॥ ૮ ॥ રત્ન ત્રયી ગુણ ઉજલી સકલ
 સુગુણ વિશ્રામ ॥ નામિ કમલની પૂજના, કરતાં અ-
 વિચલધામ. ॥ ૯ ॥ ઉપદેશક નવતત્ત્વના તેજે નવ
 અંગ જિણંદ ॥ પૂજો વહુવિધ રાગથી કહે શુભવીર
 મુર્ણીદ ॥ ૧૦ ॥

પ્રતિક્રમણ સંવંધી ઉપયોગી વિષયો.

(૧) મુદ્રા:—મુદ્રાના ત્રણલેહ છે. “ યોગમુદ્રા, જનમુદ્રા, અને મુક્તામુક્તિ મુદ્રા. ” બેહાથની દશઆંગુલી માંહો માંહે અં-
 તરિત કરીને કમળના ડોડાને આકારે હાથ જોડી પેટની ઉપર
 ડોણી સ્થાપવી તેને “ યોગમુદ્રા ” કહીયે. આમુદ્રાવડે ચૈ-
 ત્યવંદન શકેસ્તવ-નમુશ્ચુણુ, સ્તવન આદિ કહેવામાં આવે છે.
 ચાર અંગુળ પગના આગળના ભાગમાં અંતર રાખવું તથા પા-
 ઇળના ભાગમાં તેથી કંઈક ઓછું અંતર રાખવું, એ રીતે રા-
 ખીને ઉભા રહેવું. તેને “ જનમુદ્રા ” કહેવામાં આવે છે. આ
 મુદ્રાએ ઉભા ઉભા કરવાની કાઉસસગ્ગ વંદન વગેરે સર્વ-
 ક્રિયા કરવામાં આવે છે, તેમાં યથાસંભવ યોગમુદ્રાનો પણ
 ઉપયોગ કરવામાં આવે છે તથા બે હાથ-કમળના દોડાનીપેરે પો-
 લા રાખી, જોડીને લલાટે લગાડવા, તેને “ મુક્તા મુક્તિ ” મુદ્રા
 કહીયે. આમુદ્રાએ જાવંતિ ચેઈઆઈ જાવંત કેવિસાહૂ અને જય

વિચરાય કહેતા તેમા લલાટે હાથ રાખીને તો ક્રુષ્ણ “ આભન મળે ” પર્યંત “ જ્યવિય ય ” ન કહેવાના છે

(૨) ધ્યાપના —આચાર્ય મહારાજના ૩૬ ગુણે કરીને મહિત એવા ગુરુ મહારાજની સમીપે જિયા કરવી તેમને અભાવે અક્ષાદિકની સ્થાપના કરીએ તે નહીં તો જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્રના ઉપકરણોની ધ્યાપના કરી અશ્ન, (ગુરુ મહારાજ સ્થાપનામા રાખે છે તે) વરાટક, (કોડા) કાષ્ઠ, (રાડા પાત્રી વિગેરે ઝાણના ઉપકરણો), પુસ્તક, ચિત્રકર્મ, (ચિત્રેલી ગુરુની મૂર્તિ વા જિનમૂર્તિ) અથવા ગુરુની પ્રતિમા, કે જિનપ્રતિમા એટલા પ્રકારે ગુરુની સ્થાપના કરવી જ્ઞાનના ઉપકરણો પુસ્તક નવકાગવાળી વિગેરે, દર્શનના ઉપકરણો જિનપ્રતિમાઆદિ તથા ચારિત્રના ઉપકરણો પાત્ર, કળણ, ગ્લેહુગ્લુ મુકુપત્તિ, આદિ જાણુવા-વળી મદ્ભાન સ્થાપના (ગુરુની મૂર્તિ તથા પ્રતિમાદિકની) તથા અમદ્ભાવધ્યાપના (આકાશ રહિત અક્ષાદિક) એમ બેભેદે સ્થાપના જાણુવી વળી ઇત્તરિક (ચોરોકાળ ગ્હે તે પુસ્તક તથા નવકારવાળીની) અને ચાવતકથિક (ધણાખાળ પથ ત ગ્હે તે પ્રતિમા તથા અક્ષાદિકની) એમ પણ બેભેદે ધ્યાપના જાણુવી

(૩) મુકુપત્તિના (૫૦) ખોલ -પ્રથમ મુકુપત્તિ ઉકેલી તેને એ પાને જોતા “ સૂત્ર અર્થ તત્ત્વ કરી મદ્દુ “ (શ્રદ્ધા પૂર્વક દ્વિયમા ધારણ કરે)” એમ ચિતવણુ ઉર્ધ્વપખોડા કરતા ડાબે હાથે મુકુપત્તિખ ખેગતા “ મમ્યકત્ત્વ મોહનીય, મિશ્રમોહનીય, મિધ્યાત્ત્વ મોહનીય પરીહર (ત્યાગકર) ” અને જમણે હાથે ખ ખેરતા “ કામનગ, રનેહરાગ, દ્રષ્ટિ ગગ પરિહર ” એમ ચિતવણુ પાંડી જમણા હાથની અંગુલીના આતરા વચ્ચે મુકુપત્તિ

ભરાવી, ડાળાહાથનું સવળું તળ આણુસ્પર્શતા અંદર લેતાં “સુ-
 દેવ સુગુરૂ, સુધર્મ, આદરૂં. અને તેજ તળને હસ્તની તરફ મુ-
 હપત્તિવડે ચત્નાપૂર્વક ઘસી કાઢતાં “ કુદેવ, કુગુરૂ, કુધર્મ, પરિ-
 હરૂં એમ ચિંતવવું. બીજી વખત એજ મુજબ “ જ્ઞાનદર્શન
 ચારિત્ર ” આદરૂં અને “ જ્ઞાનવિરાધના, દર્શન વિરાધના, ચારિત્ર
 વિરાધના ” પરિહરૂં એમ ચિંતવવું; તેજ પ્રકારે ત્રીજી વખત
 “ મનગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ, આદરૂં, “ મનદંડ, વચનદંડ,
 કાયદંડ, પરિહરૂં ” એમ ચિંતવવું. પછી ડાબો હાથ ઉંઘો પ્ર-
 માર્જતાં “ હાસ્ય, રતિ, અરતિ, ” પરિહરૂં એમ ચિંતવવું, જ-
 મણા હાથ પ્રમાણે ડાબા હાથમાં મુહપત્તિ પકડી તેવડે જમણા
 હાથ ઉંઘો પ્રમાર્જતાં “ ભય, શોક, દુઃખ ” પરિહરૂં એમ ચિં-
 તવવું. મસ્તકની પ્રમાર્જના કરતાં “ કૃષ્ણલેશ્યા, નીલલેશ્યા, કા-
 પોતલેશ્યા ” પરિહરૂં. મુખની ત્રણપ્રતિલેખનાં કરતાં “ રસગારવ,
 ઋદ્ધિગારવ, શાતાગારવ ” પરિહરૂં અને હૃદયની ત્રણપ્રતિ લેખ-
 નાં કરતાં “ માયાશલ્ય, નિયાણુશલ્ય, મિથ્યાત્વશલ્ય, ” પરિહરૂં
 એમ ચિંતવવું. ડાબાખભા અને જમણા ખભાની ઉપર નીચે બે
 પડબે પ્રતિલેખના કરતાં એક તરફ “ ક્રોધ, માન પરિહરૂં અને
 બીજી તરફ માયા લોભ પરિહરૂં એમ ચિંતવવું. પછી મુહપત્તિ
 નાભીથી નીચે ન લઈ જવાય તેથી ચરવલા, વડે પ્રતિ લેખના
 કરવી, તેમાં ડાબે ઢીંચણે પ્રતિ લેખતાં “ પૃથ્વીકાય, અપકાય,
 તેલકાયની જ્યણા કરૂં અને ઇંતર ઢીંચણે પ્રતિ લેખતાં, વાઉ
 કાય, વનસ્પતિકાય, ત્રસકાયની જ્યણા કરૂં એમ ચિંતવવું.
 એ પ્રકારે સાધુ તથા શ્રાવકે મુહપત્તિ પડી લેહતાં ૫૦ બોલ
 કહેવા અને લેશ્યા ૩ શલ્ય ૩ કષાય ૪ એ દશ શિવાય ૪૦
 બોલ સાધવી તથા શ્રાવિકાએ કહેવા.

(૪) સત્તર પ્રમાર્જના - ખમાસણ તથા વાદણ દેતા સત્તર ધ્યાનકે પ્રમાર્જવાની જરૂર છે તે આ પ્રમાણે જમણા પગનો ફેરથી નીચેનો પગ પર્યંત પાછલો સર્વ લાગ, પાછળનો ફેર નીચેનો મધ્ય લાગ, હાથા પગનો ફેર નીચેનો પાછલો પગ પર્યંત સર્વ લાગ, એ ત્રણને ચરવલાથી પ્રમાર્જવા, તેનીજ રીતે જમણો પગ, મધ્ય લાગ અને હાથો પગ આ ત્રણના આ ગત્તા લાગો પછુ પગ પર્યંત પ્રમાર્જવા એમ છ નીચે બેમતી વળતે ત્રણવાર જૂમિ પૂજવી એમ નવ, પછી જમણા હાથમા મુહપતિ લઈ તે વડે લલાટની જમણી જાત્રુથી પ્રમાર્જતાં જતા આખુ લલાટ, આખો હાથો હસ્ત તથા નીચે કોણી પર્યંત તેવીજ રીતે હાથા હાથમા મુહપતિ લઈને હાથી જાત્રુથી પૂજતા આખુ લલાટ, આખો જમણો હાથ નીચે કોણી પર્યંત, ત્યાંથી ચરવલાની હાથીને મુહપતિ વડે પૂજવી એમ ૧૧, પછી ત્રણવાર ચરવલાના શુભ ઉપર, એમ ૧૪, અને ઉઠતી વળતે ત્રણવાર અનમ્લ બહાર નિકળતા કટાસણ ઉપર પૂજવું, એમ સત્તર, આપ્રમાર્જના વાદણ દેતી વળતે ધ્યાનમા રાખવી

(૫) વાદણના રૂપ આવશ્યક - ઇન્દ્રિયો ખમામમણો વદિઉ લવણિજનને નિમીહિયાએ અતુલતુલ્ય એ પદવી અવમ્લમા પેનવા માટે આજા માગી ત્યાં મન્તકે નમાનવુ એ પહેલુ આવશ્યક બીજુ વાગને વાદણે ગણતા બે આવશ્યક “ખમણિજને ભે” ઇત્યાદિ કહેતો કર ચ પૂટ ચી મન્તકે લગાડે તે ત્રીજુ આવશ્યક “અરો, કાય”, કાય” એ ત્રણપદ બોલનાં ત્રણ આવશ્યક અને બીજા વાદણના પછુ ત્રણ કોટલે મર્વ મળી નવ, દશ અગુણી ભેળી કનીને ગુરુધ્યાને ધ્યાપેવી મુહપતિને

એમ થાપો મારતાં દશે આંગળી અડે છે, તેમ હળવેથી સ્પર્શવી. તેમ કરતાં “ અ ” અક્ષર બોલવો, પછી દશ આંગુલી સહિત ઉત્તાન હાથને લલાટે લગાડતાં “ હો ” અક્ષર ઉચ્ચારવો; તેવીજ રીતે “ કા ” અને “ ય ” તથા “ કા ” અને “ ય ” ઉચ્ચારવા. પછી “ જત્તાલે ” જવ-શિન્, જંચલે ” એ ત્રણ પદઉચ્ચારતાં ત્રણ આવશ્યક બીજે વાંદણે ગણુતાં છ, સર્વમળી ૧૫ આવશ્યક થયાં. આમાં પણુ “ જ ” અક્ષર બોલતાં મુહુપતિનેપૂર્વલી રીતે સ્પર્શવી “ ત્તા ” અક્ષર બોલતાં ઉત્તાનહાથ વચ્ચે અધર રહે અને “ લે ” અક્ષર બોલતાં તે હાથને લલાટે લગાડવો એમ “ જ ” “ વ ” “ શિ ” તથા “ જ ” “ ચ ” “ લે ” અક્ષરો પણુ ઉચ્ચારવા “ સંક્રાસ ” પદ બોલીને ઉત્તાન હાથ મુહુપતિ પર-સ્થાપી તેમાં માથું અડે તેમ મૂકવું. તે એક, તથા “ ખામેમિ ખમાસમણો ” ઇત્યાદિ બોલતાં પણુ મસ્તક અડાવવું એમ બે, બીજી વારનાં વાંદણનાં ગણુતાં ચાર, સર્વ મળી ૧૬ ! “ નિસીહિ ” કહેતો અવગ્રહમાં પેસે તે એક અને બીજી વારનું ગણુતાં બે કુલ ૨૧ “ આવગ્રીયાએ ” એપદ કહેતાં અવગ્રહથી પાછા નિકળવું એ એકજ, કારણ કે બીજીવારને વાંદણે પાછા નિક-લવું નથી માટે; એમ ૨૨ તથા વાંદણાં દેતાં “ મન વચન કાય ” નાથોગો સ્થિરરાખવા એ પ્રમાણે ૨૫ આવશ્યક થયાં તે વાંદણા દેતાં ધ્યાનમાં રાખવા.

(૬) પ્રતિક્રમણનો કાળ-દૈવસિક પ્રતિક્રમણનો આરંભ અર્ધ સૂર્યઁષહાર રહે ત્યારે વંદિતુ કહેવાય તેમ કરવો અને ત્રીક પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી દશ પડિલેહણાં થાય ત્યારે સૂર્ય

ઉગે તેવી રીતે તેનો આગલ કરવો અપવાદે (કારણે) દૈવ-
સિક પ્રતિક્રમણ દિવમના બાગ વાગ્યાથી સત્રીના બાર વાગ્યા
સુધી થાય તેમજ સત્રીક પ્રતિક્રમણ સત્રીના બાગથી દિવમના
બાર સૂત્રી થાય પણ કાળે જેતી કરેતે સદ્ગુણ થાય એમ બાણી
ગાળેનાજ ખપ કરવો

(૭) કયા આવશ્યકથી કયા આચારની શુદ્ધિ થાય તે કહેછે.

“ સામાયિક, પ્રતિક્રમણ, ને કાયોત્સર્ગ ” એ ત્રણ આવ-
શ્યકથી “ આગ્નિનાચાર ” ની વિશુદ્ધિ થાય છે “ ચતુર્વિશતિસ્તવ
(ચતુર્વિમશ્યો, -લોગગ્ગ) ” આવશ્યકથી દર્શનાચારની વિશુદ્ધિ
થાય છે ‘ વ દ ન ’ આવશ્યકથી જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર અને આગ્નિ-
નાચારની શુદ્ધિ થાય છે અને “ પ્રત્યાખ્યાન ” આવશ્યકથી “ ત-
પાચાર ” ની વિશુદ્ધિ થાય છે અને એ છ આવશ્યકમા વીર્ય
દાગવવાથી “ વીર્યાચાર ” ની વિશુદ્ધિ થાય છે

(૮) પ્રતિક્રમણને વિષે ક્રિયા, કર્તાને કર્મનું વર્ણન -

કર્તા — પ્રતિક્રમણ કરનાર

ક્રિયા — પાપ શુદ્ધિને અનુકૂળ મન વચન અને કાયને
પ્રવર્તાવવારૂપ

કર્મ — મિથ્યા ૫ કપાયાદિઃ અથવા પાપગ્ગ રૂપ

(૯) સમ પ્રતિક્રમણ મદરવરે કરતુ — જાણ કે ઉચ્ચરવરે
જાણવાથી ગીતેજીગ્નાદિ હિ સકલ્યો હિ ગાકગ્યા માટે છે, મિ-
થ્યા વી પાપેગી દાય તો કોઈ ગા, જાની જાળ લઈને નદીએ
જાય, કોઈ દળવામાટે, કોઈ ખાડવા, લગડવા, તથા હી પગમાટે,

કોઈ ચૂલો સળગાવે, ઈત્યાદિ ઘણાં અનર્થ થાય છે. માટે મંદ-
સ્વરે કરવાનો ઉપયોગ રાખવો.

(૧૦) પ્રતિક્રમણ એક જણ લણાવે અને બીજા પ્રતિક્રમ-
ણના સૂત્રો લક્ષ રાખી સાંભળે અથવા મનમાં લણે જેથી અર્થ-
ની ચિંતના બરાબર થાય છે અને ઉપયોગ એકાગ્ર રહે છે.

(૧૧) કાચોત્સર્ગ કરતી વખતે દૃષ્ટિનાસિકાના અગ્રભાગ ઉ-
પર સ્થાપવી તેવું ન બને તો સ્થાપનાચાર્ય ઉપર સ્થાપવી.

(૧૨) પ્રતિક્રમણ કરતી વખતે પણ દૃષ્ટિ સ્થાપનાપરસ્થા-
પવી. દૃષ્ટિ બીજે ફેરવતાં યાશુન્યચિત્તે પ્રતિક્રમણ કરતાં અવિધિ
દોષ લાગે છે અને ક્રિયા નિષ્ફળ પ્રાય થાય છે માટે ઉપયોગ રાખવો.

(૧૩) પ્રતિક્રમણ સંખ્યાથી સડળ ક્રિયા પ્રમાદ રહિત કર-
વાની છે માટે તેમાં જરૂર શિવાય કટાસણા ઉપર બેસી જવું
નહિં બનતાં સુધી કાઉસંગ વંદનાદિક સર્વ આવશ્યક ચતના
પૂર્વક ઉભાં સાચવવાં. શરીરે બેચેની હોય ત્યારની વાત ન્યારી
છે! પ્રતિક્રમણ ઠાયા પછી છ આવશ્યક સૂધી ઉભા ઉભા ક્રિયા
કરવાની હોય છે માટે કટાસણું કાઢી નાંખવું. દ્રક્ષાવંદિત્તુ તથા
છ આવશ્યક પહેલાની અને પછીની ક્રિયાઓ કટાસણુ પર ર-
હીને કરવી.

(૧૪) ગુરૂથી શિષ્ય અને શ્રાવક ડાહ્યાદિ દૂર રહી ક્રિયા
કરે તે ગુરૂના બહુ માનાર્થે સમજવું અને સાધ્વી કે શ્રાવિકા તેર
હાથ દૂર રહે તે મોહ પ્રસંગ દૂર રાખવા અર્થે જાણવું, તેજ
પ્રમાણે સાધ્વીથી અન્ય સાધ્વી શ્રાવિકાઓમાં બહુ માનાર્થે ડા-
હાયતું અને સાધ્વીથી સાધુ શ્રાવકને મોહ પ્રસંગ નિવારવાર્થે

તેજ દાથ દર રહેવાનું સમજવું આ ઉત્કૃષ્ટ અવશ્યક બાબતે

(૧૫) મુદ્ધપત્તિ એક વેત અને આર અગુલ લાખી
પરોળી તેમજ અરવળો ષાત્રીમ અગુલ લાખો (૨૪) અગુલ
પાટી લાખી તથા આઠ અગુલ ગુરૂટો લાખો હોયો જોઈયે.

(૧૬) પ્રતિકમણ કેમ કરવું — કેડપણ માધુ અથવા આ
ધી અને મારક અથવા ધાવિન એ તદ્દુપ ચિત્તવાળા થઈને,
તન્મય થઈને, તત્ લેરયાવાન થઈને, તે ઉપ અધ્યવસાયવાળા
થઈને, તદ્દુપ તીવ્રઅધ્યવસાયવત થઈને, તદ્યત્પયુક્ત થ
ઈને, તેનેજ પ્રિયમાનીને, ત.ભાવના ભાવિન થઈને, અન્યત્ર
દોષપણ મ્હાડકે મનને ન દે વળા ગળા એક મનવાળા થઈને,
વિમનપણ રહિત થઈને, જિન વાન અને ધર્મ માર્ગને વિશે
મન મનવાળા થઈને ઉત્તયમાત્ર આનંદ્યક કરવું આ પ્રમાણે
આનંદ્યક કરતા હતા જ્યોત્ષ્ણાની મનાર મમુકના પાઠ પ્રાપ્ત
પામે એનિ સરેદ બાણુ

(૧૭) તન્મય પદાધિકે પ્રતિકમણમા લખુ રામ
દે વપ્રીયકા નિવારણ જન્યાનો પળો ખરો બા. આજ દાવ
પ્રમાણ મામે નાખી બહાર નિકળે છે આ મામે નાખવાનું મ
વળુ ઉપગતી અપમયના છોયો વગેરે છે, તેની ગણ સર્વે છે
આપણા આત્મા અપમયી ને છોડાદણાય છે અને આ ઉપર
ઉનનુ મટ વગેરે થ તેમજ તેનો અન્યથ થાય છે, માટે હજી
મળુ મામે નાખવાની જાણીનું બધુ - ૧ પુરુષ એ તેમજ તેમાં
મ. ૧ થયે નથી, એમુજ નદિ ૧૨, ૧૨૧૧. ઉપર ને છોયે

પડે છે તેમાંના બચ્યા હોય તેજીવો પણ માત્રુ કરીને સ્વસ્થાને
જનાર જ્યારે કટાસણું પાથરીને બેસે છે ત્યારે વિનાશ પામે છે.
માટે આવે કારણે ઉનની કામળ આખે શરિરે ઓઢીને બહાર
નિકળવું જરૂરનું છે. આ અગત્યની બાબત ઉપર ખાસ લક્ષ્ય
આપવું અને પાછા આવીને તે કામળ ઉપરના જીવોને કિલ્લા-
મણા ન થાય તેમ તેને ઉપયોગ પૂર્વક એક બાબત મૂકવી,

॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥

